अजिंठा शिक्षण संस्था संचलित,

पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय औरंगाबाद

अजिंठा

सुवर्णमहोत्सवी
वार्षिक अंक
२०२१-२२

अजिंठा शिक्षण संस्थेचे, पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय, शिवाजीनगर, औरंगाबाद यांना हार्दिक शुभेच्छा!

कै. रामचंद्र उंडणगावकर महाराज बहुउद्देशीय शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित

स्वातंत्र्य सेनानी उत्तमरावजी पाटील नर्सिंग महाविद्यालय, औरंगाबाद

फोन : ०२४००२४०५३९६, ई-मेल : ssupnc@gmail.com

पदवी अभ्यासक्रम : बी.एस.सी. (नर्सिंग) ४ वर्ष,
पी.बी.बी.एस.सी. (नर्सिंग) २ वर्ष, आर.ए.एन.एम. - २ वर्ष (सर्टिफिकेट कोर्स)

शुभेच्छुक

श्री. प्रशांत डहाके पाटील
संस्थापक अध्यक्ष
कै.रा.उं.म.ब.शि.प्र.मंडळ, कारंजा (लाड)

श्री. शिवदीप रंगनाथ काळे
उपाध्यक्ष
कै.रा.उं.म.ब.शि.प्र. मंडळ, कारंजा (लाड)

श्री. अनवर साहब नारेगल
प्र. प्राचार्य
स्वातंत्र्य सेनानी उत्तमरावजी पाटील
नर्सिंग कॉलेज, औरंगाबाद

श्री. रंगनाथ बाबुरावजी काळे
अध्यक्ष
कै.रा.उं.म.ब.शि.प्र. मंडळ द्वारा
संचलित
स्वातंत्र्य सेनानी उत्तमरावजी पाटील
नर्सिंग कॉलेज, औरंगाबाद

श्री. दादासाहेब पवार
प्राचार्य
कै. बाबुरावजी काळे मेमोरिअल स्कूल,
सोयगाव, जि. ओरंगाबाद

सौ. ज्योती रंगनाथ काळे
अध्यक्षा : शिवज्योती शिक्षण प्रसारक मंडळ,
औरंगाबाद
ज्ञानज्योती अध्यापक महाविद्यालय, सोयगाव.

कु. देविना रंगनाथ काळे
सचिव
कै.रा.उं.म.ब.शि.प्र.मंडळ, कारंजा (लाड)
शिवज्योती शिक्षण प्रसारक मंडळ, औरंगाबाद

डॉ. राजेश केशवराव यादव
प्राचार्य
ज्ञानज्योती अध्यापक महाविद्यालय,
सोयगाव, औरंगाबाद

महाराष्ट्र राज्यशास्त्र आणि लोकप्रशासन या विभागांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित राष्ट्रीय परिषदेत मार्गदर्शन करताना अजिंठा शिक्षण संस्थेचे अध्यक्ष मा. श्री. रंगनाथ (नाना) काळे.

महाराष्ट्र राज्यशास्त्र आणि लोकप्रशासन या विभागांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित राष्ट्रीय परिषदेत मार्गदर्शन करताना अजिंठा शिक्षण संस्थेचे सचिव मा. श्री. प्रकाश (दादा) काळे.

अजिंठा

वार्षिक अंक २०२१-२२

मार्गदर्शक

मा.श्री. रंगनाथ (नाना) बाबुरावजी काळे

अध्यक्ष, अजिंठा शिक्षण संस्था, औरंगाबाद

मा.श्री. प्रकाश (दादा) बाबुरावजी काळे

सचिव, अजिंठा शिक्षण संस्था, औरंगाबाद

मुख्य संपादक : प्राचार्य डॉ. पंडीत नलावडे

उपसंपादक : उपप्राचार्य डॉ. एस. आर. मंझा.

कार्यकारी संपादक : प्रा. डॉ. ज्योती पाटील

संपादक मंडळ सदस्य : प्रा. आर.आर. तुपे,
डॉ. हेमलता कांचनकर,
प्रा. डॉ. ज्योती अर्जुने.

अक्षर जुळवणी : विजय एन. पवार, औरंगाबाद.

मुद्रक : गीता ऑफसेट, शिवाजीनगर, औरंगाबाद.

प्रकाशक :
प्राचार्य, पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय, औरंगाबाद - ४३१००९
फोन : ०२४०-२४०५६७७, २४०५६५५
E-mail : panditjawaharlal@gmail.com

या अंकातील लेखकांच्या मतांशी संपादक मंडळ व प्रकाशक सहमत असतीलच असे नाही.

AJINTHA EDUCATION SOCIETY, AURANGABAD EXECUTIVE COMMITTEE

1)	Hon'ble Shri. Rangnath Baburaoji Kale (Ex. President Z.P. Aurangabad)	President
2)	Hon'ble Shri. Prakash Baburaoji Kale	Secretary
3)	Hon'ble Shri. Motiram Krishna Choudhari	Vice-President
4)	Hon'ble Shri. Ashok Bhaurao Patil	Tressurer
5)	Hon'ble Shri. Padmashri Namdev Dhondu Mahanor (Ex. MLC Maharashtra State)	Member
6)	Hon'ble Shri. Dr. Rajendra Bhaskarrao shingne (Ex. Minister Maharashtra State)	Member
7)	Hon'ble Shri. Adv. Shivajirao Kisanrao Kadam	Member
8)	Hon'ble Shri. Laxminarayan Lalchand Kulwal	Member
9)	Hon'ble Shri. Subhash Ramdas Choudhari.	Member
10)	Hon'ble Shri. Wamanrao Khushaba Mundwadkar	Member
11)	Hon'ble ku. Devina Rangnath Kale	Member
12)	Hon'ble Shri. Shivdeep Rangnath Kale	Member
13)	Hon'ble Shri. Rohit Prakash Kale	Member

अजिंठा शिक्षण संस्था, औरंगाबाद

पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय, औरंगाबाद

महाविद्यालय विकास समिती (स्थापना -१९७१)

(College Development Committee)

(महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा २०१६ अन्वये गठीत)

कार्यकारी मंडळ

१.	मा.श्री. रंगनाथ बाबुरावजी काळे		अध्यक्ष
२.	मा. श्री. प्रकाश बाबुरावजी काळे		सदस्य
३.	मा. डॉ. पंडीत शेषराव नलावडे		पदसिद्ध सचिव
४.	डॉ. लेखचंद मेश्राम	विभागप्रमुख	सदस्य
५.	डॉ. शेनसिंग रायभान मंझा	शिक्षक प्रतिनिधी	सदस्य
६.	डॉ. शिल्पा दादाराव जिवरग	महिला प्रतिनिधी	सदस्य
७.	श्री. मोहम्मद रिजवान खान	शिक्षकेतर प्रतिनिधी	सदस्य
८.	डॉ. मीना उमाकांत पाटील	शिक्षण प्रतिनिधी	सदस्य
९.	डॉ. भगवान मारोतराव कापसे	संशोधन	सदस्य
१०.	श्री. प्रदीप बळीराम पाटील	उद्योजक	सदस्य
११.	श्री. विलास काबरा	समाजसेवा	सदस्य
१२.	प्रा. प्रफुल्ल देवरे	समन्वयक(IQAC)	सदस्य
१३.	विद्यार्थी परिषद सभापती		पदसिद्ध सदस्य
१४.	विद्यार्थी परिषद सचिव		पदसिद्ध सदस्य

Ajintha Education Society's

PANDIT JAWAHARLAL NEHRU MAHAVIDYALAYA

Shivaji Nagar, Aurangabad

LIST OF PRINCIPAL

Sr.No.	NAME	DURATION OF SERVICE
1	Dr. G. N. Mali	15-06-1971 to 31-03-1994
2	Dr. B. D. Sude (I/C)	01-04-1994 to 30-04-1997
3	Shri. D. B. Choudhari	01-05-1997 to 30-04-1999
4	Shri. P. D. Mharolkar (I/C)	01-05-1999 to 31-01-2000
5	Shri. D. B. Choudhari	01-02-2000 to 11-08-2008
6	Dr. S. T. Gaikwad (I/C)	12-08-2008 to 30-09-2009
7	Dr. S. S. Ambhore (I/C)	01-10-2009 to 31-08-2010
8	Shri. D. B. Choudhari	01-09-2010 to 31-05-2013
9	Dr. S. S. Ambhore (I/C)	01-06-2013 to 17-06-2015
10	Dr. A. B. Naikwade	18-06-2015 to 21-09-2017
11	Dr. G. M. Agnihotri	22-09-2017 to 16-11-2021
12	Dr. P. S. Nalawade (I/C)	17-11-2021 to Till Date

दिनांक १४ डिसेंबर २०२१ रोजी अजिंठा शिक्षण संस्थेचे अध्यक्ष मा. रंगनाथ (नाना) काळे यांच्या वाढदिवसाच्या निमित्ताने राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने रक्तदान शिबिर घेण्यात आले. यावेळी रक्तदान करताना अजिंठा शिक्षणसंस्थेचे संचालक श्री. शिवदीप भैय्या काळे, संचालिका सौ. सुनयना काळे महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे, प्रशासकीय अधिकारी डॉ. अशोक नाईकवाड़े, कार्यक्रमाधिकारी डॉ. रमेश औताडे, प्रा.विक्रम भुतेकर, जय सोने आदि.

राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने आयोजित वृक्षारोपण कार्यक्रमाच्या प्रसंगी अजिंठा शिक्षणसंस्थेचे संचालक मा. श्री. रोहीत भैय्या काळे, महाविद्यालयातील प्राध्यापक व विद्यार्थी.

दिनांक २१ मार्च २०२२ रोजी राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे विशेष वार्षिक शिबीर परदरी ता. जि. औरंगाबाद येथे आयोजित करण्यात आले होते. या विशेष शिबिराचे उद्घाटन अजिंठा शिक्षण संस्थेचे सचिव श्री. प्रकाश (दादा) काळे यांच्या हस्ते संपन्न झाले.

दि. १७ सप्टेंबर २०२१ रोजी हैद्राबाद मुक्तिसंग्राम दिनानिमित GIONE हॉस्पिटल सहयोगातून
आयोजित Hepatitis B. लसीकरण शिबीर

दि.१० जानेवारी २०२० रोजी पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालयाच्या वाणिज्य विभाग व निलया फाउंडेशन पुणे यांच्या संयुक्त विद्यमाने कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. यावेळी वाणिज्य मंडळाचे उद्घाटन करण्यात आले. तसेच या फाउंडेशनच्यावतीने महाविद्यालयाला भेट देण्यात आली.

दि.६ एप्रिल २०२२ रोजी वाणिज्य विभागाच्यावतीने विद्यार्थ्यांसाठी गट चर्चेचे आयोजन करण्यात आले.यावेळी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.पंडित नलावडे व उपप्राचार्य डॉ. एस. आर . मंझा यांच्या हस्ते उद्योजकता या भीत्ती पत्रकाचे अनावरण करण्यात आले.

दि.२० एप्रिल २०२२ रोजी वाणिज्य विभागाच्यावतीने व्यक्तिमत्व विकास या विषयावर कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले. यावेळी इंग्रजी विभागाचे प्राध्यापक प्रफुल्ल देवरे, श्रीमती करुणा घोबले, प्रा. गोपाल देशमुख व मोठ्या संख्येने विद्यार्थी उपस्थित होते.

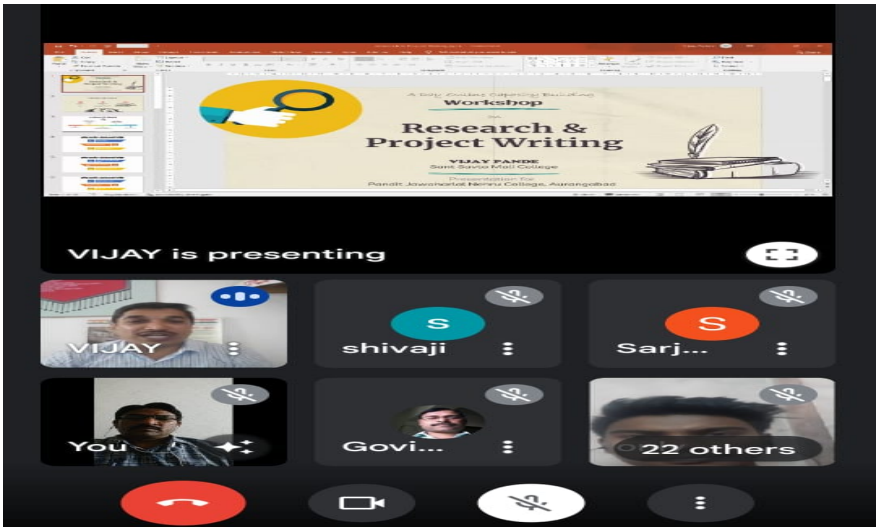
मार्च २०२२ जागतिक महिला दिनाच्या निमित्ताने महाविद्यालयातील महिला प्राध्यापिका यांचा सन्मान करताना महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पंडीत नलावडे व उपप्राचार्य डॉ. एस .आर. मंझा.

परिसर स्वच्छतेचे महत्व सांगणाऱ्या भित्ती पत्रकाचे विमोचन करताना महाविद्यालयाचे प्राचार्य व उपप्राचार्य तसेच विभागातील विद्यार्थी.

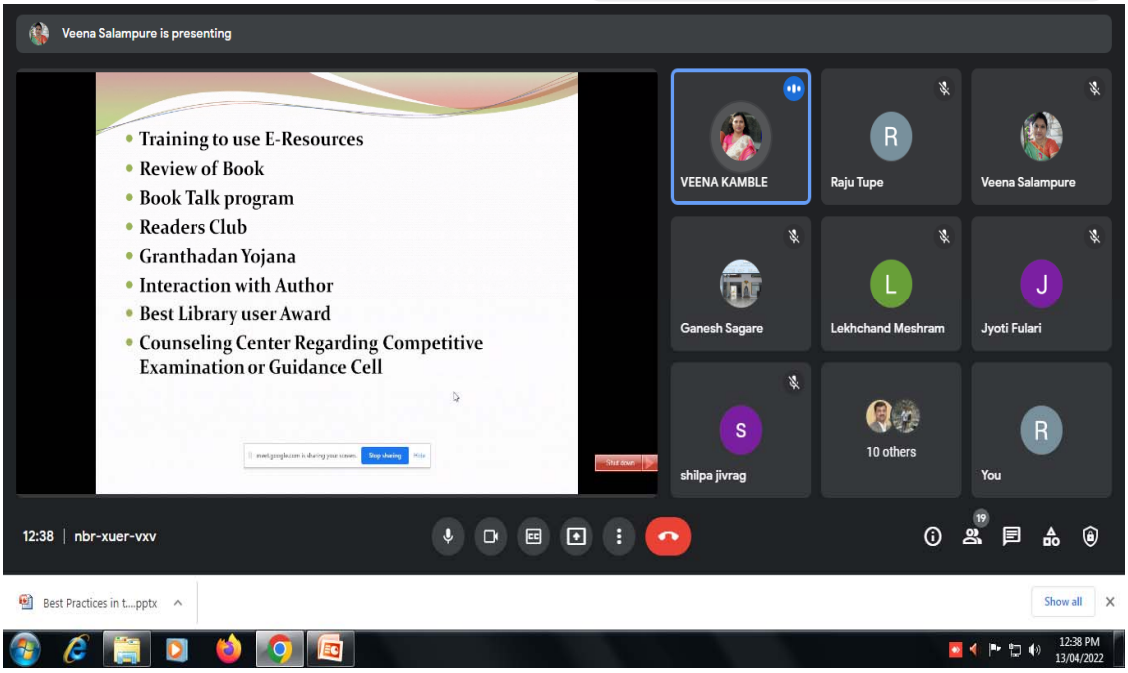
दि. १९ फेब्रुवारी २०२२ रोजी इतिहास विभागाच्या वतीने छत्रपती शिवाजी महाराज जयंतीच्या निमित्ताने आयोजित कार्यक्रमात छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या प्रतिमेस अभिवादन करतानामहाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पंडित नल-वडे व इतर

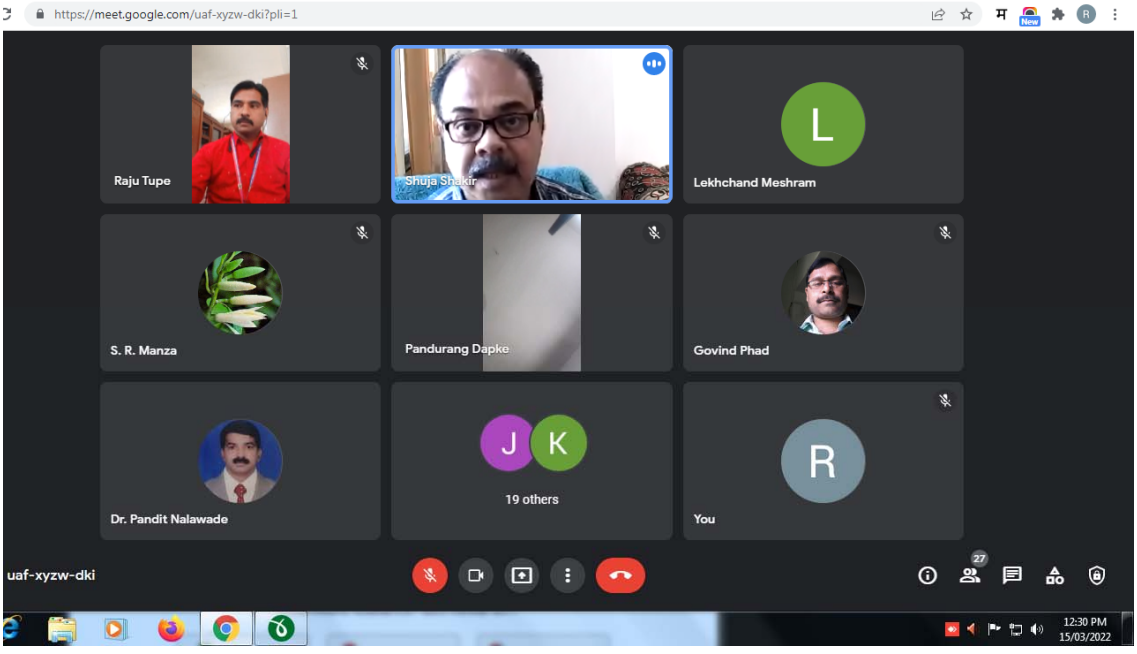
दि. ५ एप्रिल २०२२ रोजी इतिहास, अर्थशास्त्र आणि सामाजिक शास्त्रे मंडळ आयोजित प्रकल्प लेखन कार्यशाळेत मार्गदर्शन करताना प्रा. डॉ. विजय पांडे

दि. ५ एप्रिल २०२२ रोजी इतिहास, अर्थशास्त्र आणि सामाजिक शास्त्रे मंडळ आयोजित प्रकल्प लेखन कार्यशाळेत मार्गदर्शन करताना प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे

दिनांक १३ एप्रिल २०२२ अजिंठा शिक्षण संस्था संचलित, पंडित जवाहरलाल नेहरु महाविद्यालयात ग्रंथालय विभाग तर्फे बेस्ट प्रॅक्टिस फॉर कॉलेज लायब्ररी याविषयी डॉ. विना कांबळे मॅडम यांचे गेस्ट लेक्चर ऑनलाइन मोडवर ठेवण्यात आले होते.

दिनांक १५ -३- २०२२ अजिंठा शिक्षण संस्था संचलित, पंडित जवाहरलाल नेहरु महाविद्यालयात संशोधन आणि इनोव्हेशन समितीच्या वतीने आयोजित एस .पी. एस. एस. संख्यात्मक संशोधन पद्धती या विषयावर ऑनलाइन बोलताना डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ ,औरंगाबाद येथील राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख प्रोफेसर डॉ. शुजा शाकीर

दिनांक २६ नोव्हेंबर २०२१ रोजी आजादी का अमृत महोत्सव व भारतीय संविधान दिनानिमित्त डॉ. श्रीकिशन मोरे यांच्या व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते.

१ डिसेंबर २०२१ रोजी जागतिक एड्स दिनानिमित्त डॉ. प्रशांत अमृतकर यांच्या व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे, प्रशासकीय अधिकारी डॉ. अशोक नाईकवाडे, उपप्राचार्य डॉ. एस. आर. मंझा.

परदरी येथे बेटी बचाव। बेटी पढाव। अभियान जनजागृती रॅलीचे आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी लोक कलावंत वासुदेव यांचा सहभाग महत्त्वपूर्ण ठरला.

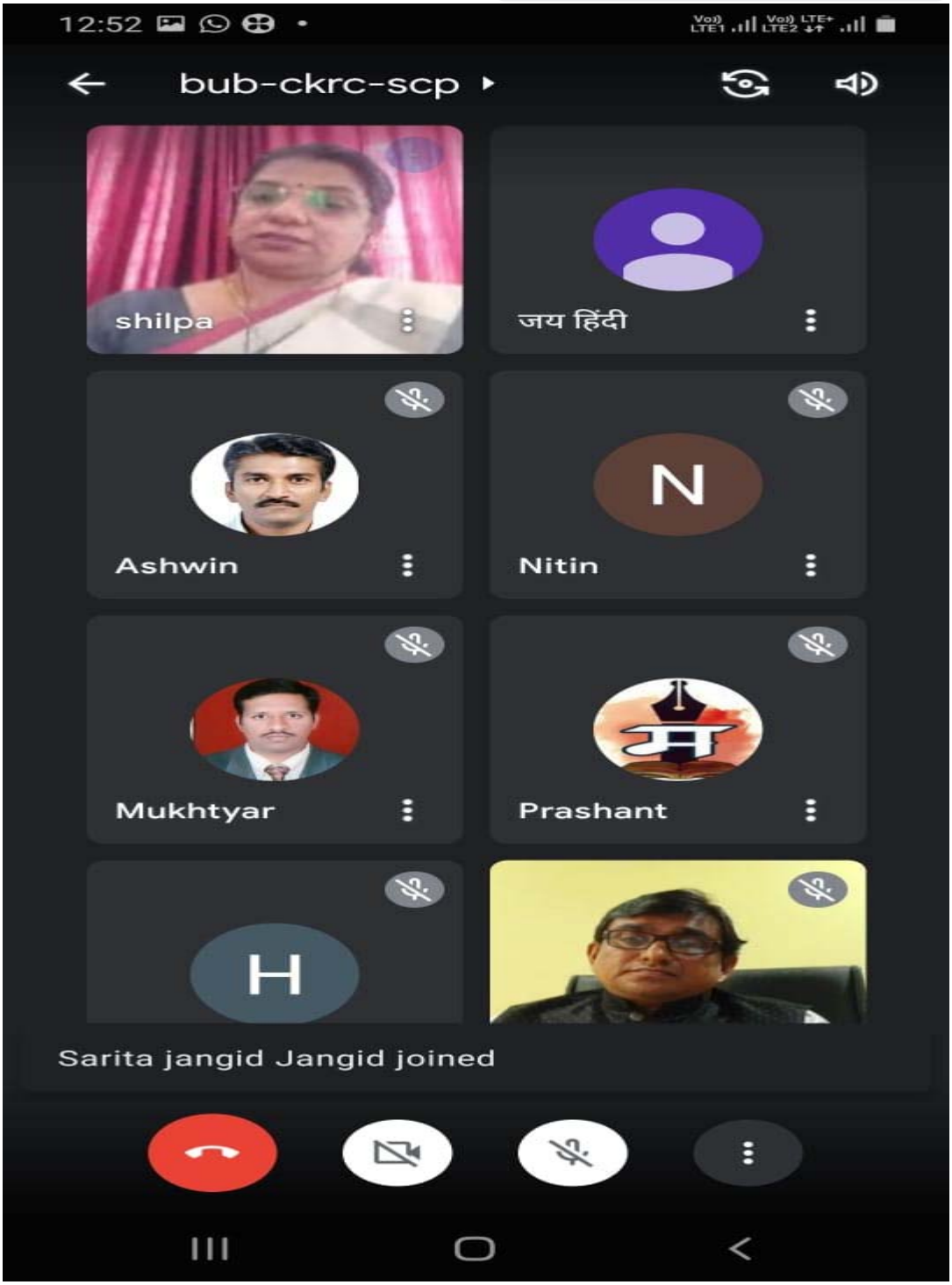
दिनांक २१ जानेवारी आणि दिनांक २२ जानेवारी २०२२ अजिंठा शिक्षण संस्था संचलित, पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालयात ग्रंथालय विभागातर्फे मराठी भाषा पंधरवडा निमित्त ग्रंथ प्रदर्शन आयोजित करण्यात आले होते .

दिनांक२७/१२/२०२१ हिंदी विभाग की ओर से 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर के शैक्षणिक विचार' इस विषय पर निबंध स्पर्धा आयोजित की गई.प्रधानाचार्य डॉ पंडित नलावडे, डॉ. अशोक नाईकवाडे सर उपस्थित थे.

दिनांक १४/०९/२०२१ हिंदी दिवस और आजादी का अमृत महोत्सव इस उपलक्ष्य में शिक्षा संस्कृति उत्थान न्यास नई दिल्ली तथा पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय औरंगाबाद संयुक्त शौर्य कथा वाचन एवं देशभक्ति काव्य गीत गायन राष्ट्रीय प्रतियोगिता ली गई. जिसमें महाविद्यालय की छात्रा कुमारी प्रतीक्षा गोल्हार द्वितीय रही. महाविद्यालय के प्रधानाचार्य डॉ.गणेश अग्निहोत्री और उप प्रधानाचार्य डॉ. एस. आर. मंझा. ने उसका अभिनंदन किया.

दिनांक ०५/०२/२०२२ हिंदी विभाग आयोजित पाठ्यक्रमपर आधारित आभासी पटलपर अतिथि व्याख्यान हुआ. अतिथि वक्ता डॉ. दत्तात्रेय यडले सहयोगी प्राध्यापक हिंदी विभाग श्री. संत सावता माली ग्रामीण महाविद्यालय, फुलंब्री उपस्थित रहे और उनका विषय था 'बैंकिंग और हिंदी भाषा' विभाग के सभी छात्राओंने इसमें सहभाग़ लिया.

हिंदी विभाग आयोजित २४ सितंबर २०२१ राष्ट्रीय सेवा योजना स्थापना दिवस एवम हिंदी विषय पखवाडा के उपलक्ष मे दि.२० सितंबर २०२१ . ऑनलाईन व्याख्यान संपन्न हुआ. इस अवसर पर ई. भा. पाठक कला महाविद्यालय के हिंदी विभागाध्यक्ष डॉ रमा दूधमांडे ने बदलते भारत की युवाओं की सोच इस विषय पर व्याख्यान दिया. इस कार्यक्रम के अध्यक्ष महाविद्यालय के प्रधानाचार्य डॉ गणेश अग्निहोत्री, उप प्रधानाचार्य डॉ.मंझा उपस्थित रहे. कार्यक्रम का सूत्रसंचालन डॉ. रमेश आवताडे ने किया प्रास्ताविक प्रा. विक्रम भुतेकर ने कीया अतिथी परिचय डॉ. शिल्पा जिवरग निकिया आभार डॉ. हेमलता कांचनकरने कीया.

लोकप्रशासन विभागामार्फत दिनांक- ०५/०४/२०२२ या कालावधी अंतर्गत 'माहितीचा अधिकार' या विषयाच्या अनुषंगाने प्रा. श्याम टकले सरांनी व्याख्यान दिले. या व्याख्यानाला विद्यार्थ्यांनी उस्फुर्त सहभाग नोंदवला.

महाराष्ट्र राज्यशास्त्र आणि लोकप्रशासन या विभागाच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित राष्ट्रीय परिषदेत आपली भुमिका मांडताना प्र. प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे

जागतिक पर्यावरणदिनानिमित्त आयोजित वृक्षारोपण कार्यक्रमात विद्यार्थ्यांचा सहभाग

अनुक्रमणिका

१. संपादकीय २५
२. प्राचार्यांचे मनोगत २७
३. मराठी विभाग ३०
४. हिंदी विभाग ४०
५. इंग्रजी विभाग ५६
६. विविध विभागांचे अहवाल
    १. मराठी विभाग ६८
    २. हिंदी विभाग ६९
    ३. इंग्रजी विभाग ७०
    ४. इतिहास विभाग ७१
    ५. समाजशास्त्र विभाग ७४
    ६. राज्यशास्त्र विभाग ७६
    ७. लोकप्रशासन विभाग ७७
    ८. वाणिज्य विभाग ७८
    ९. विज्ञान विभाग ८०
    १०. क्रीडा विभाग ८१
    ११. ग्रंथालय विभाग ८२
    ११. कनिष्ठ महाविद्यालय ८३
    १२. व्यावसायिक अभ्यासक्रम ८४
    १३. राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग ८७
    १४. सांस्कृतीक विभाग ९०
    १६. रिपोर्ट ऑफ इंटरनल कमिटी (आयसी) ९२

संपादकीय

वंचितांच्या शिक्षणाचा ध्यास, ५० वर्षांचा अविरत प्रवास

प्रिय विद्यार्थी मित्रांनो,

अजिंठा हा सुवर्णमहोत्सवी वर्षांचा (१९७१-२०२१) वार्षिकांक आपल्या हाती सोपवितांना मनस्वी आनंद होत आहे.

शालेय शिक्षण पूर्ण करून विद्यार्थी महाविद्यालयीन जीवनात, प्रवेश करतो. या वातावरणाविषयी त्याने आतापर्यंत केवळ ऐकलेले, वाचलेले असते. या नविन वातावरणात तो सुरुवातीला भांबावतो, बुजतो, कावरा बावरा होतो आणि काही काळाने स्थिरावतो सुद्धा यातील काही विद्यार्थ्यांनी शालेय जीवनात विविध स्पर्धांमध्ये सहभाग घेतलेला असतो, पारितोषिके मिळविलेली असतात. शालेय शिक्षण संपल्यानंतरही त्यांच्यात असलेले क्रिडा, कला, वक्तृत्व यांसारख्या विविध गुणांना वाव देता यावा, त्यांच्यातील सुप्त गुण ओळखून, जोखून ते फुलविण्यासाठी मदत करावी, त्यांचे मनोधैर्य वाढवावे, शाळेतल्या शिक्षकांसारखेच येथेही आम्ही तुमचे आहोत या भावनेने त्यांना आश्वस्त करावे, या सर्व प्रयत्नांचाच एक भाग म्हणजे महाविद्यालयातुन दरवर्षी प्रकाशित होणारा हा वार्षिक अंक होय.

या अंकात समाविष्ट असलेले साहित्य म्हणजे विद्यार्थ्यांच्या भावभावनांचा अविष्कार आहे. त्यात निरागसता आहे, नविनता आहे, उत्फुल्लता आहे तसेच सच्चेपणाही आहे. हे साहित्य वाचतांना त्याच्या मानसिक प्रगल्भतेची जाणिव होते. शैक्षणिक, सामाजिक, भावनिक प्रश्नांकडे पाहण्याचा त्यांचा दृष्टीकोन कसा आहे याची प्रचिती येते. त्याच्या लिखाणातून त्याची भाषिक समज, साहित्यिक जाण, आधुनिक साहित्यातील त्याची रूची, या गोष्टी निर्देशित होतात. त्याच्या लिखाणातून त्याच्या मनातील भावनिक आंदोलने कागदावर अवतरतात.

१९७१ पासून महाविद्यालय वंचितांच्या, गोरगरीबांच्या शिक्षणासाठी झपाटल्यासारखे

काम करीत आहे. महाविद्यालयात येणारा विद्यार्थी जसा समाजातल्या तळागाळातला आहे तसाच तो उच्च वर्गातला देखील आहे. त्यामुळे या अंकात समाविष्ट साहित्य जसे भावनांचा निपटारा करणारे आहे तसेच ते सामाजिक प्रश्नांना वाचा फोडणारे, अन्यायाविरुद्ध बंड करणारे ही आहे आणि हीच या अंकाची खासियत आहे, असे मी म्हणेन.

या अंकात नवोदित लेखकांच्या लेखनाचा समावेश आहे त्याबरोबरच शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ या वर्षातील विविध कार्यक्रम, अभ्यासेतर उपक्रम या प्रसंगीची छायाचित्रे देखील आहेत. महाविद्यालयातील मराठी, हिंदी, इंग्रजी या तिन्ही भाषा, सामाजिक शास्त्रे, राष्ट्रीय सेवा योजना, सांस्कृतिक व क्रिडा विभाग, ग्रंथालय, कनिष्ठ व व्यावसायिक विभाग इ. विभागांचे अहवाल यांचाही समावेश आहे.

या अंकासाठी अजिंठा शिक्षण संस्थेचे अध्यक्ष मा श्री. रंगनाथ (नाना) काळे, सचिव श्री. प्रकाश (दादा) काळे व व्यवस्थापनातील सर्व सन्माननिय सदस्य यांनी या अंकाच्या निर्मितीसाठी प्रेरणा दिली, उत्तेजन दिले, त्या सगळ्यांचे संपादक मंडळ सदैव ऋणी राहील.

ज्यांच्या सततच्या पाठपुराव्यामुळे या अंकाची निर्मिती करणे सुकर झाले ते महाविद्यायाचे प्राचार्य डॉ. पी. एस नलावडे , उपप्राचार्य डॉ एस. आर. मंझा यांची मी आभारी आहे. तसेच अंक निर्मितीसंदर्भात वेळोवेळी लागेल ती मदत केली, ते कार्यालय अधिक्षक श्री एम. आर. खान, श्री. पी. व्ही. सोने माझे सर्व शिक्षक बंधू भगिनी या सर्वांचे संपादक मंडळ आभार व्यक्त करते आणि ज्यांच्या सहकार्याशिवाय हा अंक पूर्णत्वास गेलाच नसता ते गीता प्रेसचे श्री. हारदे यांची मी अत्यंत आभारी आहे.

अशा सर्वांच्या प्रयत्नातून साकार झालेल्या या अंकाचे विद्यार्थी, विद्यार्थीनी, पालक माझे सर्व सहकारी मनःपूर्वक स्वागत करतील अशी अपेक्षा करते.

कार्यकारी संपादक
डॉ. ज्योती अ. पाटील
(व्यावसायिक विभाग)

प्राचार्यांचे मनोगत...

माझ्या प्रिय विद्यार्थी-विद्यार्थिनी, मित्र-मैत्रिणींनो,

गेल्या शैक्षणिक वर्षात झालेल्या विविध परीक्षेत व उपक्रमात सर्व परीक्षेत यश संपादन केलेल्या सर्व विद्यार्थ्यांचे अगदी मनापासून अभिनंदन करतो. आपले महाविद्यालय हे अधिकाधिक विद्यार्थी हितासाठी कार्य करणारे असावे असा मी प्रयत्न करीत आहे. मुला-मुलींच्या व्यक्तिमत्त्व विकासासाठी प्रयत्न करीत आहे. आपण दररोज महाविद्यालयात सर्व तासिकांना हजर रहा. कार्यक्रमात भाग घ्या. ग्रंथालयाचा लाभ घ्या. क्रीडा, कला, लेखन, वक्तृत्व समाजसेवेसाठी 'राष्ट्रीय सेवा योजना' अशा सर्व उपक्रमात सक्रीय भाग घ्या. कारण हे महाविद्यालय तुमचे आहे. तुमच्यासाठी आहे.

१९७१ पासून हे महाविद्यालय औरंगाबाद शहरामध्ये अतिशय चांगल्या प्रकारे ज्ञानदानाचे कार्य करीत आहे. समाजातील सर्व जाती-धर्मांच्या मुला-मुलींना उच्च शिक्षणाची सुविधा निर्माण केलेली आहे. अनुभवी आणि अभ्यासू तसेच उच्च विद्याविभूषित प्राध्यापकवर्ग, समृद्ध ग्रंथालय, प्रयोगशाळा आणि क्रिडांगण उपलब्ध आहे. विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी आमची संस्था आणि महाविद्यालय कार्य करत आहे. मी, माझे सर्व सहकारी प्राध्यापक आणि कार्यालयीन कर्मचारी वर्ग विद्यार्थ्यांची आवश्यक ती सर्व काळजी घेत आहोत, विद्यार्थ्यांचा शैक्षणिक, सांस्कृतिक, बौद्धिक विकास व्हावा आणि आमचे विद्यार्थी हे स्वाभिमानी, चारित्र्य संपन्न आणि उत्तम नागरिक व्हावेत. यासाठी आम्ही प्रयत्न करतो पण त्यासाठी विद्यार्थ्यांनीही नियमित तासिकांना उपस्थित रहावे, ग्रंथालय व प्रयोगशाळा, कला व क्रिडा आदींचा सतत उपयोग करून घ्यावा तरच त्यांचे व्यक्तीमत्व

विकसित होईल. विद्यार्थ्यांनी आपल्या अभ्यासविषयक अथवा इतर अडीअडचणीसंबंधी मनमोकळेपणाने आपल्या प्राध्यापकांजवळ अथवा माझ्याजवळही भेटून चर्चा करावी म्हणजे त्या सोडविण्यास मला मदत करता येईल.

विद्यार्थ्यांच्या लेखन कलेला उत्तेजन मिळावे म्हणून 'अजिंठा' हे वार्षिक आपण प्रसिद्ध करीत आहोत. यातून विद्यार्थी-विद्यार्थिनी आपल्या कथा-कविता, वैचारिक लेख आदी साहित्य लिहितील. म्हणून हा उपक्रम घेतलेला आहे. यास विद्यार्थ्यांनी खूप चांगला प्रतिसाद दिला या सर्व लेखक-कवीं विद्यार्थ्यांचे मी अभिनंदन करतो. या निमित्ताने महाविद्यालयाच्या विविध कार्यक्रमाची माहिती तसेच विविध विभागाच्या कार्याचे अहवाल या अंकात प्रसिद्ध झाल्यामुळे महाविद्यालयाची माहिती विद्यार्थी, पालक, नागरिक आणि वाचक वर्गाला मिळू शकते, म्हणून हा उपक्रम अनेक अर्थाने महत्त्वाचा आहे. विद्यार्थी मित्रांनो, आपण विज्ञान तंत्रज्ञानाच्या युगात पर्यायाने २१ व्या शतकाच्या दुसऱ्या शतकात वावरत आहोत. भविष्यात येणारे प्रत्येक वर्ष आपण निवडलेल्या संचितासह काही नव्या आकांक्षा, नवे स्वप्ने त्याचबरोबर नवी आव्हाने घेऊन डोकावत आहे.

या अशा प्राप्त परिस्थितीशी दोन हात करत आपल्याला उज्वल अशा भविष्याकडे वाटचाल करावयाची आहे. आपली वाटचाल यशस्वी व कर्तृत्वसंपन्न व्हावी यासाठी आपल्या सर्वांना मन:पूर्वक शुभेच्छा !

वरील ध्येय प्राप्तीसाठी पारंपरिक शिक्षणाबरोबर काही कौशल्य आपल्याला प्राप्त करावयाचे आहेत. त्याचबरोबर विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा सर्वांगीण विकास यासाठी देखील काही नाविन्यपूर्ण उपक्रम महाविद्यालयात या शैक्षणिक वर्षात राबविले जाणार आहेत. उदा.

कौशल्याभिमुख कार्यशाळांचे आयोजन, महिलांच्या सबलीकरणासाठी विविध उपक्रमांचे आयोजन, विद्यार्थ्यांना करिअर कौन्सिलिंगच्या सुविधा अशा काही घटकावर आधारित महाविद्यालयाच्या व विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी आम्ही अगदी तत्परतेने पारंपरिक शिक्षण पद्धतीमध्ये काही बदल करून विद्यार्थ्यांना स्वावलंबी आणि सक्षम बनविणारे शिक्षण देण्यासाठी धडपडणार आहोत तेव्हा अशा या शैक्षणिक परिवर्तनाच्या वाटचालीत आपण सहप्रवासी होऊन या अभियानात सामील व्हावे, असे मी आपणास विनम्रपणे आवाहन करतो आहे. पारंपरिक शिक्षणाच्या जोडीला व्यवसायाभिमुख शिक्षण देणारे काही कोर्सेस, योजना आणि उपक्रम महाविद्यालयात राबविले जाणार आहेत. कौशल्याभिमुख शिक्षणाबरोबरच महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांना त्यांच्या विचार आणि कार्यावर आधारित विविध प्रोजेक्ट देऊन त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा विकास करण्याचा प्रयत्न केला आहे.

विद्यार्थी मित्रांनो, वरील सर्व उपक्रम यशस्वीपणे राबविण्यासाठी आम्हाला आपल्या सक्रीय सहभागाची आवश्यकता आहे. हा सक्रीय सहभाग आपल्या उज्ज्वल आणि यशस्वी भविष्याची इमारत उभी करेल असा विश्वास वाटतो. आपली संस्था आणि आपले महाविद्यालय आपल्या प्रगतीसाठी आहे. चला आपण सर्वजण नव्या जोमाने कार्याला प्रारंभ करू या.... या निमित्ताने माझ्या सर्व सहकारी प्राध्यापक, कर्मचारी आणि विद्यार्थी या सर्वांचे मी आभार मानतो आणि त्यांच्या उज्वल उद्यासाठी त्यांना सुयश चिंतीतो व त्यांच्या सकारात्मक कार्याबद्दल त्यांचे अभिनंदनही करतो.

आपला स्नेहांकित
डॉ. पंडीत नलावडे
प्राचार्य

मराठी विभाग

लोकनेते स्व. बाबुरावजी काळे

जे लोकांसाठी झटतात त्यांना योग्य दिशा दाखवितात त्यांच्या जीवनांत चैतन्य निर्माण करतात. त्यांचे कार्य लोकांसाठी दीपस्तंभासारखे प्रेरणादायी, आदर्शवत असते. असा नेता म्हणजे ख-या अर्थाने लोकांच्या हृदयात स्थान निर्माण करतो. तसेच काही कमविल्याने किंवा मिळविल्याने मोठेपणा येतो असे नव्हे. तर जे आहे ते इतरांना वाटल्याने, दिल्याने, केलेल्या त्यागाने अथवा बलिदानाने माणसं मोठी झाल्याची उदाहरणे खुप आहेत. अगदी यामध्ये स्व. अप्पासाहेब यांचे असामान्य कार्य आपल्याला ठळकपणे दिसून येते. अशा थोर व्यक्तीच्या केलेल्या कार्याचा इतिहास, जीवनपट आपल्या समोर सतत उजळत रहावा, त्यांच्या स्मृतींना उजाळा देण्यासाठी आपण स्व. अप्पासाहेब यांची जयंती आणि पुण्यतिथी दरवर्षी साजरी करतो.

१ मे १९६० रोजी महाराष्ट्र राज्याची स्थापना झाली. महाराष्ट्राच्या वाटयाला सुसंस्कृत पुरोगामी विचारांची नेते मंडळी लाभली. त्यामूळेच महाराष्ट्रात विकासाची चळवळ उभी राहीली. सहकार, कृषी, शिक्षण, उद्योग या क्षेत्राला विकासाची गती मिळाली. यामध्ये स्वतंत्र्यसेनानी स्व. बाबुरावजी काळे यांचा प्रकर्षाने सहभाग होता.

स्व. अप्पासाहेबांचे बालपण सोयगांव सारख्या ग्रामीण भागात गेले. त्याकाळी त्याठिकाणी कोणत्याच प्रकारच्या सोयी-सुविधा नव्हत्या. पण आपल्यावर हे जे निजाम राजवटीचे संकट आलेले आहे, ते आपल्यालाच परतावून लावायचे आहे. हे त्यावेळी अगदी बालवयातच स्व. अप्पासाहेब यांच्या मनाने हेरले. म्हणजे याठिकाणी या वळणावर आपल्याला असे दिसुन येईल की, त्यांच्या बालमनावर इतरांसाठी विधायक कार्याचा ठसा उमटला होता. आणि त्यानंतर मात्र पुढे आयुष्यात त्यांनी मागे वळून पाहिले नाही.

हैद्राबाद मुक्तीसंग्रामाच्या निमीत्ताने वयाच्या सोळाव्या वर्षी राजकारणात सक्रीय राहिलेले स्व.

अप्पासाहेब स्वातंत्र्यानंतर अनेक महत्वाच्या पदावर आरुढ झाले. १९४०४१ मध्ये त्यांनी स्वांतत्र्य चळवळीत प्रत्यक्ष भाग घेतला. भारतीय स्वातत्र्यांनतर मराठवाडयाच्या विकासाचे स्वप्न त्यांनी पाहिले. आणि ते प्रत्यक्षात उतरविण्यासाठी कसोशिने प्रयत्न केले.

त्याचाच एक भाग म्हणून सोयगांव सारख्या ग्रामीण भागात १९७१ ला शिक्षणाची सोय उपलब्ध करुन दिली. तेंव्हा औरंगाबादला एक महाविद्यालय सुरु केले. स्व. अप्पासाहेब यांनी त्याकाळी ओळखले होते की, समाजामध्ये अमुलाग्र बदल करावयाचा असेल तर शिक्षण आवश्यकच आहे. आज प्रत्यक्ष सोयगांव परीसरात पाहिले तर लक्षात येते की, कित्येक मुले शिक्षण घेऊन वेगवेगळ्या क्षेत्रांत कार्यरत आहेत. आणि त्याचा एक चांगला परिणाम आपल्याला स्पष्टपणे दिसुन आलेला आहे. म्हणूनच स्व. अप्पासाहेब शिक्षणासंबधी आपले मत मांडताना असे म्हणतात की, समाजाचे ऋण फेडण्याची भावना शिक्षणातून निर्माण झाली पाहिजे. आणि अशा प्रकारचे शिक्षण विद्यार्थ्यांनी आत्मसात केले पाहिजे.

औरंगाबाद जिल्हयातील शेतक-यांना सावकारीच्या मगरमिठीतून सोडविण्यासाठी त्यांना सुलभ कर्ज पुरवठा व्हावा म्हणून स्व. अप्पासाहेबांनी भूविकास बँकेची स्थापना केली. त्याचा परिणाम जिल्हयात बँकेच्या शाखा उघडून शेतक-यांना सहजपणे कर्ज पुरवठा मिळू लागला. त्याचा एक अनुकुल असा परिणाम म्हणजे शेतक-यांनी शेतात विहीरी खोदल्या, पाईपलाईन करुन शेती पाण्याखाली आणली. परिणामी शेतक-यांची आर्थिक परीस्थीती सुधारण्यास मदत झाली.

मराठवाडयात सहकार चळवळीला बळकटी देण्याचे महत्वाचे कार्य स्व. अप्पासाहेबांनी केले. त्याचा एक चांगला परिणाम सहकारी सोसायटया, साखर कारखाने, दुध डेअरी, खरेदी-विक्री संघ, सुतगिरण्या उभ्या राहिल्या. त्याचा एक परीणाम म्हणजे अनेक लोकांना रोजगार मिळाला. स्व. अप्पासाहेबांनी विकासाच्या बाबतीत किती मोठा ध्यास घेतला होता, याचे एक ज्वलंत उदाहरण म्हणजे औरंगाबाद येथे स्व. मालकीच्या जमीनीवर सहकारी तत्वावर सुतगीरणी उभारुन अनेक युवकांना रोजगार उपलब्ध करुन दिला. त्याचबरोबर विकासात भर घातली. यावरुन आपल्याला असे वाटते की, माणसं जन्मतः सामान्यच असतात. ती आपल्या विशेष कतृत्वाने असामान्य म्हणून

गणली जातात. सामान्य माणसांना अशा प्रकारच्या असामान्य माणसाबददल कायमच आकर्षण वाटत राहते. म्हणूनच त्यामध्ये स्व. अप्पासाहेब हे असामान्य व्यक्तीमहत्व म्हणून ओळखले जातात.

स्व. अप्पासाहेब १९६० मध्ये औरंगाबाद जिल्हा सहकारी बोर्डाचे अध्यक्ष झाले. ते औरंगाबाद जिल्हा काँग्रेसचे अध्यक्ष असतांनाच पुढे १९६२ ला सिल्लोड, १९६७ ला भोकरदन विधानसभा मतदार संघातून विजयी झाले. त्याचप्रमाणे १९७१ मध्ये जालना लोकसभा मतदार संघातून त्यांची निवड झाली. पुढे राज्यमंत्रीमंडळात विविध मंत्रीपदे भूषवित असतांना आपले विकासाचे कार्य त्यांनी सुरुच ठेवले. याशिवाय औरंगाबाद – जालना स्थानिक स्वराज्य मतदार संघातून स्व. अप्पासाहेबांनी प्रतिनिधीत्व केले. स्व. अप्पासाहेबांनी लोकशाहीच्या विधानसभा, विधानपरिषद आणि, लोकसभेच्या या पवित्र सभागृहात प्रतिनिधीत्व करुन आपल्या नेतृत्व गुणाची एक वेगळी छाप पाडली.

पक्षनिष्ठा काय असते हे स्व. अप्पासाहेवांनी आपल्या कृतीतून दाखवुन दिले. काँग्रेस पक्षावर व श्रीमती इंदिरा गांधी या देशाच्या सर्वोच्य नेत्या यांच्यावर एकनिष्ठा होती. सन १९७७ मध्ये श्रीमती इंदिरा गांधी यांची सत्ता गेल्यानंतर अशा विकट प्रसंगी अनेक नेते नेतृत्वाला सोडचिठठी देऊ लागले. अशा प्रसंगी स्व. अप्पासाहेब श्रीमती इंदिरा गांधीच्या बाजूनी खंबीरपणे उभे राहिले. त्यामूळे सहाजीकच तत्कालीन पंतप्रधान श्रीमती इंदिरा गांधीचे स्व. अप्पासाहेव एक अत्यंत विश्वासु सहकारी म्हणून गणले गेले. जीवन भर त्यांनी आपली साहित्याची आवड जपून ठेवली. त्यांचा विविध साहित्यकांशी जवळून संबंध आला. हे त्यांच्या रसिक मनाची व संवेदनशिल मनाची साक्ष आहे.

सहाजीकच स्व अप्पासाहेब यांच्या कार्यावरुन असे म्हणविसे वाटते की, प्रतिभा म्हणजे केवळ चेहरा नव्हे ! चेह–याने फक्त ओळख पटते. माणुस कळतो तो त्याच्या गुणामूळेच ! अशा सर्वोत्तम गुणांनीच किर्ती मिळते व किर्तीनेच नांव होते आणि थोरपणा येतो.

त्यांचे प्रेरणादायी कार्य नव्या पिढीसमोर नेहमीच प्रेरणादायी राहील. त्यांच्या पावन स्मृतीस शतशः प्रणाम .!

प्रा. भगवान मोगल
औरंगाबाद

माझा राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या राष्ट्रीय एकीकरण (Integration camp) शिबिरातील एक अनुभव...

आपल्या महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रम अधिकारी डॉ. रमेश औताडे सरांनी केरळ NIC camp विषयी म हाविद्यालयच्या ग्रुप वर नाव नोंदणी करण्यासाठी सांगितले आणि सोबत NIC camp चे पत्र शेर केले. कोण सहभागी होऊ इच्छितात? हे विचारले. मला ह्या शिबिरात सहभाग घेऊ वाटला. मी ह्या camp विषयी माझ्या पालकांशी चर्चा केली त्यांची मला ह्या विषयी बद्दल परवानगी मिळाली. कॉलेज मध्ये प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे सर यांनी मला आणि माझ्या वडिलांशी camp विषयी सविस्तर माहिती दिली. हा NIC केरळ चा camp १५ मे ते २१ मे पर्यंत चा ७ दिवसाचा होता.

सदरील राष्ट्रीय एकीकरण शिबिरासाठी माझी निवड झाल्याचे डॉ. औताडे सरांनी सांगितले आणि माझा आंनद गगनात मावेनासा झाला. सोबत लागणारे आवश्यक कागदपत्रे आणि गरजेचे दैनंदिन साहित्याची बॅग भरून १३/५/२०२२ ह्या दिवशी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ह्या विद्यापीठात दुपारी १२ वाजता पोहचले. बाकी इतर महाविद्यालयातील निवडक विद्यार्थी व विद्यार्थिनी केरळ च्या camp साठी निवड झालेले होते. ते ही दुपारी १२ वाजता आले. त्यात अनिता पगारे, वैष्णवी भांडे, निकिता मोरे, भारती बाळे, व किरण बनसोडे, अजय भगवते, शरद राठोड, राहुल गायकवाड, अक्रम शेख, हे सहभागी होते. सोबतच NIC केरळ camp ला नेण्यासाठी औरंगाबाद ग्रामीण जिल्ह्याचे राष्ट्रीय सेवा योजनेचे समन्यवयक डॉ. ज्ञानेश्वर पाथरीकर सर होते. आम्हाला तिथे युनिफॉर्म दिला सोबत व्हाईट टोपी दिली. जाण्याच्या अगोदर आम्ही तिथं विद्यापीठात फोटो घेतले. आम्ही औरंगाबाद ते पुणे बस ने प्रवास केला. रात्री च्या पुणे रेल्वे स्टेशन ला ११:४५ ला पोहचलो. रेल्वे मध्ये २ दिवसाचा प्रवास झाला. सकाळी ७:१५ कोट्यम मध्ये पोहचलो. शिबिराच्या ठिकाणी जाण्यासाठी ७५ km ने प्रवास करून ज्या महाविद्यालयात हे शिबीर संपन्न होणार होते त्या महाविद्यालयाचे नाव

MR BSELIOS CHRISTIN

COLLEGE OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY, KUTTIKK-NM², KERL. असे होते. तेथील प्राध्यापक सुरेश सर सोबत होते.१५/५/२०२२ सकाळी ९ ते २ वाजता नाव नोंदणी झाली. ४ वाजता उदघाटन समारंभ झाला.

६:३० ते ८:३० सांस्कृतिक कार्यक्रम झाला. नंतर हॉस्टेल ला गेलो १६/५/२०२२ सकाळी ५:४५ ते ७:३० योगा आणि morning activities झाले.

तो दिवस तामिळनाडू आणि कर्नाटक यांचा होता. त्यांनी श्लोक, प्रार्थना व त्या राज्याची माहिती सांगितली.

सरांनी १ ते ७ न्यू ग्रुप तयार केला. ह्या ग्रुप सोबत ऍक्टिव्हिटी करण्यासाठी ६:३० ते ८:३० सांस्कृतिक कार्यक्रम झाला.१७/५/२०२२ ह्या दरम्यान ५:४५ ते ७:३० सकाळी राष्ट्रीय सेवा योजनाच गीत होऊन, योगासने घेण्यात आली.

पंजाब व आंध्र प्रदेश या राज्याचे रोजच्या प्रमाणे प्रार्थना व त्या राज्याची माहिती सांगितली. हे झाल्यावर जो नवीन ग्रुप तयार केला तो एकत्र करून ऍक्टिव्हिटी सांगत होते, की कॉलेज च्या बाजूला ६ किमी वर एका टेकडीवर नेण्यात आले. तिथे प्लास्टिक मुक्ती अभियान राबवण्यात येऊन स्वछता केली.३ वाजता कॉलेज मध्ये आलो, ६:३० ते ८:३० संध्याकाळी ज्या राज्याचा दिवस त्याचा सांस्कृतिक कार्यक्रम झाला. १८/५/२०२२ पश्चिम बंगाल, केरळ या राज्याचा प्रार्थना व योगासने केली. जो ग्रुप तयार केला होता तो ग्रुप एकत्र करून कागदाची कृती करायला सांगितली 20 min मध्ये तयार करून दाखवायचे होते. ६:३० ते ८:३० सांस्कृतिक कार्यक्रम झाला.१९/५/२०२२ या दिवशी बिहार व गोवा या राज्याचा मॉर्निंग ऍक्टिव्हिटी झाली. पुन्हा ग्रुप एकत्र झालो, हाताचे ठसे व नंतर आजादी का अमृत महोत्सव हे चित्र ऍक्टिव्हिटी झाले. ६:३० ते ८:३० सांस्कृतिक कार्यक्रम झाला. २०/५/२०२२ हा दिवस महाराष्ट्रचा होता सर्वात आधी सकाळी महाराष्ट्राची माहिती सांगितली. ही माय भूमी, ही जन्म भूमी हे गीत एकत्रित झाले. योगासने झाले. केलेला ग्रुप पार्थमपुरा ह्या ठिकाणी सर्वाना नेल. तिथं खूप छान वातावरण होते, धुके होते, सर्वांनी परिसर स्वच्छ केला.

६:३० ते ८:३० महाराष्ट्राचा सांस्कृतिक कार्यक्रम होता. सर्वात आधी शिव गर्जना झाली. गणपती गीत, देवीचे गीत, लावणी सादर केली.

महाराष्ट्र राज्याचे सादरीकरण सुंदर व नीट झाले. २१/५/२०२२ ह्या दिवशी कुठलीच ऍक्टिव्हिटी झाली नाही, कारण तो दिवस रक्तदान शिबीर होता. ज्याला शक्य असेल त्यांनी रक्तदान केले.२ वाजेपर्यंत हा शिबीर होता.६:३० ते ९:३० सगळ्या राज्याचा एकत्रित कार्यक्रम झाला. सर्व प्राध्यापकांनी नृत्य करून कार्यक्रमात रंगत आणली. प्रमाण पत्र वाटप कार्यक्रम झाला.२२/५/२०२२ ह्या दिवशी तेथून आम्ही ८ वाजता निघालो. कोट्यम ते पुणे रेल्वे ने प्रवास केला. दोन दिवस प्रवास झाला. पुणे ते औरंगाबाद बस प्रवास झाला. औरंगाबाद ला सकाळी ७ वाजता आलो. दुसऱ्या दिवशी माझा प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे सर यांनी म हाविद्यालयात सत्कार, व सहभाग प्रमाण पत्र दिले.

भक्ति रमेश बढे

१२ वी कला, द्वितीय वर्ष

शेतकऱ्याची आत्मकथा

शेतकरी म्हंटलं कि आपल्या डोळ्यासमोर येते ती गरिबी, दुष्काळ, कर्जबाजारी, अनुदानासाठी सरकारवर अवलंबून असणारा आत्महत्या करणारा! हो, पण ही परिस्थीती का व कशी निर्माण, झाली? ह्याला कोण जबाबदार? याची कारणे व उपाय यांचा शोध घेण्याचा कुणी प्रयत्न केला आहे का? शेती हा व्यवसाय पावसावर मुख्यतः हवामानावर अवलंबून असलेला व्यवसाय आहे. भारतात साधारणपणे ६० ते ७० टक्के शेती पावसावर अवलंबून आहे ३० ते ४० टक्के शेती ही बागायती आहे त्यामुळे पाऊस कमी किंवा जास्त झाल्यास त्यांचा परिणाम शेतीवर होतो तसेच पाऊस वेळेवर न आल्यास सुद्धा होतो. अशा वेळी शेतकऱ्याची अपेक्षा सरकार कडुन अनुदान, कर्जमाफी मिळवण्याची असते व ती मिळाल्यास तो कर्जबाजारी होतो व मग त्यातून नैराश्य येते व मग तो भलत्याच मार्गाला जातो. मी स्वतः एक शेतकरी आहे मी पण याच चक्रातून गेलो आहे.

अगदी आत्महत्या करण्याच्या निर्णयाप्रत येऊन ठेपलो. एवढ्यात मला एक समाजसेवक भेटला. त्याने माझी कहाणी मन लावून ऐकून घेतली आणि सांगितले की, आता परिस्थिती बदलू लागली आहे. आता शेतीची मशागत करण्यासाठी ट्रॅक्टर व इतर यंत्र आली आहेत त्यामुळे मानवी श्रम खुप कमी प्रमाणात लागतात.पाण्यासाठी सरकारने स्वयंसेवी संस्थांनी मोठया प्रमाणात छोटे छोटे बंधारे व धरण बांधली आहेत. बांधत आहेत. तसेच आता शेतकरी खुप मोठ्या प्रमाणात ठिबक सिंचनाचा वापर करीत आहे तसेच पाण्याचे नियोजन ही करीत आहेत. म्हणजेच पाणी अडवा पाणी जिरवाफ पावसावर असलेले अवलंबित्व आता हळू हळू कमी होत आहे. ही सर्व परिस्थिती स्वतःलाच बदलावी लागेल. यातून मार्ग काढावा लोगल असे तो मला म्हणाला.

सुरज तुकाराम डाखोरे

इयत्ता : १२ वी

'स्वार्थी मित्र'

एका गावात दोन मित्र राहत होते त्यांचे नाव राम आणि गणेश होते. एके दिवशी ते फिरण्यासाठी जंगलात दुपारच्या वेळी गेले, जंगलात जाताना राम आणि गणेश गप्पा मारत चालले होते. त्यांनी दोघांनी बोलता बोलता एकमेकांना वचन दिले. की संकटात ते सोबत राहतील एकमेकांचे रक्षण करतील ते दोघं जंगलाच्या एकदम मधोमध पोहचतात. तेव्हा अचानक एक मोठा अस्वल त्यांना दिसतो. तो अस्वल पण त्यांना बघताच त्यांच्या कडे धावत येतो. तो खुप जोरा जोरात येत असतो, म्हणून हे दोघे स्वतःचा जीव वाचवण्याचा प्रयत्न करतात.

हा राम गणेश पेक्षा शरीराने चांगला तंदुरुस्त असतो.म्हणून तो स्वतःचा जीव वाचवण्यासाठी धावत एका झाडावर चढतो.

गणेश राम पेक्षा जास्त काही चांगला नसतो त्यामुळे त्याला झाडावर चढता येत नाही. आणि रामही त्याची मदत करत नाही. गणेश त्या अस्वलाला जवळ येताना पाहून खुप खुप घाबरतो म्हणून रडू लागतो त्याला कळत नाही की मी 'कसा स्वतःचा जीव वाचवू या अस्वलापासून, त्याला काही सुचत नाही, समजत नाही तो जमिनीवर झोपतो आणि तो मेलाय असं अस्वलाला दाखवतो. अस्वल गणेशच्या खुप जवळ येते! गणेशचा वास घेतं हुंगते. त्यानंतर अस्वल गणेशच्या पूर्ण डोक्यापासून ते पायापर्यंत त्याला बघते त्याला हुंगते नंतर गणेशच्या कानाजवळ अस्वल येऊन राहते. उभा जसं की, अस्वल त्याच्या कानात काही सांगू लागला. चूपचाप असं। पण गणेश खुप जास्त घाबरलेला असतो. म्हणून तो शांत पडून राहतो.

गणेश :- (मनात) - विचार करू लागतो, मला खाल्ल तर कसं होईल, आता मी मरणार. आई- बाबाच काय होईल, असा विचार करतो. सगळ्यात महत्वाचं की मी..

ज्याला खरा मित्र म्हणायचो तो तर माझा हात सोडून पळाला. संकटकाळी त्याची मदत हवी होती मला! त्याला खुप वाईट वाटते थोडा वेळ झाला आता अस्वलाला वाटत आहे की गणेश हा मेलेला आहे म्हणून, अस्वल इकडे-तिकडे बघून निघून जातो.

गणेश उठून बसतो अस्वल मागे वळून बघते तो पुन्हा खाली पडतो. अस्वल गेला की

उठतो. त्याला जाताना पाहून राम झाड़ावरून खाली येतो आणि गणेश ला विचारतो. राम: अस्वल जेव्हा तुझ्या कानाजवळ आलतं! तर तुला त्यानं काय सांगितले रे!

गणेश : त्याला उत्तर देतो! तो अस्वल कानाजवळ येऊन मला म्हणला की, तु कसा मित्र बनवलास !

राम : काय?

गणेश : हो ! तो म्हणला एका स्वार्थी मित्रापासून दूर रहा।

राम : कोण। स्वार्थी मित्र

गणेश :- तु आणि कोण! तु खुप स्वार्थी निघाला?

राम : नाही रे! मी काय केलंय?

गणेश : तु मला तुझ्या बरोबर झाडावर का नाही घेऊन गेला?

तु खुप स्वार्थी आहेस! थोड्या वेळा पहिले दिलेले वचन तु विसरलाय! मला लाज वाटले आणि रागही येतो! की तु माझा जिवलग मित्र होतास म्हणून.

राम: होतास म्हणजे काय रे? मी अजूनही आहे?

गणेश: नाही

राम : जिवलग मित्र आहेत आपण?

गणेश : नाही ! नाही !

राम : असं नको ना बोलू ! मला माफ कर दुसऱ्या वेळेस नाही होणार असं

गणेश: तुला काय वाटतंय रे! राम मी अजूनही तुझा मित्र राहू तो पण जिवलग शक्यच नाही ! जिवाचा धोका बघून, तू मला सोडून पळाला? मग माझ्यावर काही संकट आलं तर तू मला नंतर म्हणशील तु कोण? मी तुला ओळखत नाही?

राम : उभा असतो मान खाली घालून

गणेश : जे मित्र संकटात साथ देत नाही ते खरे मित्र नसतात! त्यापेक्षा एक कुत्र पाळून ठेवतो तो संकटकाळी पळून न, जाता माझ्यासाठी त्या अस्वलावर भुंकला तरी असता,

पण तुझ्या सारखी पाठ नसती फिरवली !

राम ला स्वतःची चूक कळती तो गणेशची माफी मागतो. राम : मला तुझ्या सारखा मित्र नाही गमवायचा तुच माझा खरा जिवलग मित्र आहेस. माफ कर! अस म्हणतो.

तात्पर्य:- जो संकटातही आपली साथ देईल मदत करील प्रेरणा देईल आपला हात धरिल तोच खरा जिवलग मित्र.

अर्चना रमेश नाडे
बी. कॉम. प्रथम वर्ष

नारी शक्ती

ती घरात असल्यावर घराला घरपण येते,
ती नसल्यावर मात्र घराची शोभा हरवून जाते //०१//
तिचा जन्म म्हणजे खरच असतो एक अभिमान,
तिच्या अस्तित्वामुळे आत्म्याला सुद्धा मिळतो आत्मसन्मान // ०२//
मानलं तर फक्त असते ती एक नारी,
तिच्या वाटे गेले तर मग समजणार सुद्धा नाही कधी पडेल कोणावर ती भारी //३//
जन्माला येते तेव्हा घेते मुलीचे रूप,
शिक्षण घेताना साक्षात सरस्वतीचे रूप,
लग्न झाल्यावर बाई म्हणुन तिच्या मनाचे बदलूनच जाते स्वरूप,
बाळाची जबाबदारी आई म्हणून सांभाळताना सर्व परिस्थितीनुसार स्वतः ला करून घेते त्यांच्याशी अनुरूप//०४//
आई आहे ती, ताई आहे ती, माई आहे ती, अहो घाबरलात का?
अजून खूप रूप बाकी आहे तिचे फक्त स्त्री नाही ती स्त्री शक्तीचा आधार आहे ती //५//
आजच्या जगात देवाला जपणं ही नाही हो तिची भक्ती,
तिच्या आडव जरी कोणी गेल ना तर मग कालीकेचं रूप घेऊन दाखवून देते ती तिची वेगळीच शक्ति //६//
जन्माला तुम्ही तिला आणल, कृतज्ञतेने तिने तुमचं मन जाणलं,
तुम्ही जस म्हणाल तसच तिने तुमच ऐकल,
सौंदर्य तर तिचे आहे ना, मग त्यावर हक्क कोणाचा हे तुम्ही कस बर ठरवल? //७//
जन्म असतो तिचा आणि करावे लागतात तिला तुमचेच कार्य,
एकीकडे आदिशक्ती म्हणून तिची पूजा, आणि दुसरीकडे तिचा छळ, खरच प्रत्येक ठिकाणी नाही ना ते अनिवार्य //८//
तिच्यासोबत कोणी असाल तर व्हा पुढे, तसही तिला कोणाची गरज नाही
एकदा पुढे गेली की मग मागे येण हे तिच्या मनाला मंजूर नाही //९//
आता ती अबला नाही तिचा संघर्ष चालू आहे,
आता मात्र या आधुनिक काळात तिच्या सहनशीलतेचा कळस मर्यादित आहे //१०//
पुरुषांना विनंती समजा खरं बस झाले आता नका करू तिचा छळ,
थक्क होताल बघून अचानक तिच्यात आलेले जगदंबे चे बळ //११//
छंद नका समजू तिला आहे ती तलवार,
गृह लक्ष्मी आहे ती घराचा आणि तुमच्या मनाचा कणा ओळखूनचं तुमच्याशी बोलेल ती हळूवार //१२//
छेडछाड करायला कारण काय तर तिचे वस्त्र,
अखंड ब्रम्हांड तिच्यासमोर झुकले बघून तिचे शस्त्रीय ब्रम्हास्त्र //१३//
सर्व क्षेत्रात आहे तिची उंच भरारी,
तुम्ही मात्र कधी बंद करणार हो तिच्या तक्रारी?
अष्टपैलुत्व आहे तिचे तिच्या नावातच आहे गगनभेदी अर्थ,
खरच एका स्त्रीच्या वास्तव्याशिवाय जीवन आहे व्यर्थ,
लेखणी झुकते तिच्यावर भरभरून बोलण्यासाठी,
थोडा का होईना आदर निर्माण करूया नारीशक्तीसाठी//१४//

रेणुका विनोद गोल्हार
११ वी, कला

बाल कवयीत्री पुरस्कार

प्रदान सोहळा

कु. रेणुका विनोद गोल्हार

११ वी, कला

हिंदी विभाग

डॉ. भीमराव आंबेडकर

डॉ भीमराव आंबेडकर जी का जन्म १४ अप्रेल १८९१ मे हुआ था । उनके पिता का नाम श्री रामजी मालोजी सकपाल था तथा माता का नाम भीमाबाई था । आंबेडकर जी एक प्रसिद्ध राजनीतिज्ञ तथा समाज सुधारक भी थे उन्होंने भारतीय संविधान के निर्माण मे अपना अमूल्य योगदान दिया था जिसके कारण इन्हें भारत का संविधान के निर्माण भी कहा जाता हे ।

भीमराव आंबेडकर का जन्म महार जाती मे हूआ था जिसे लोग अछूत बेहद निचला वर्ग मानते है । बचपन मे भीमराव आंबेडकर के समाज – दर्शन मे मानवीय गरिमा और आत्म सन्मान का स्थान सर्वपरी है । शिक्षा के म ाध्यम से वे समाज में न्याय समानता, भाईचारा स्वतंत्रता और निर्भयता स्थापित करना चाहते थे । वे जन्माधारित सामाजिक व्यवथा के स्थापन पर मूल्याधारीत समाज बनाना चाहते थे नैतिक मूल्यों का विकास अच्छी शिक्षा के म ाध्यम से ही संभव है । आंबेडकर बोध्द दर्शन से प्रभावित थे और इस लिए वे सभी मनुष्यो में नैतिकता के विकास के पक्षधर थे । उन्होंने शिक्षा के केवल उन्हीं उद्देश्यो को सार्थक बताया जो मानवी सुख, समृद्धि और सामाजिक विकास की तार्किक प्रासंगीकता म ें सयोगी हो व शिक्षा को रोजगार से जोडने के भी पक्षधर थे ।शिक्षा समाज मे स्थिरता लाने मे मददगार साबीत होती है । व्यवहार और चरित्र व्यक्ति को तार्किक समझ पार निर्भर करता है और वह शिक्षा अनुभव और संवाद के माध्यम से ही अर्जित की जा सकती है । इस तरह आंबेडकर के अनुसार शिक्षा का उदेश्य वही है जो स्वय उनके जीवन और सामाजिक आर्थिक और राजनीतिक विचारो

में है । वे हमेशा तार्किक और वेज्ञानिक शिक्षा के पक्षधर रहे ।

डॉ आंबेडकर से पहिले १९ वी सदी के आखरी दौर में महाराष्ट्र में ज्योतिबा जै से समाजसुधारक गुलामगिरी जैसे किताब लिखकर ब्राम्हणवादी कर्मकांडो पर कडा प्रहार कर चुके थे । उधर,दक्षिण मे नारायण गुरु और परिमार भी वर्णव्यवस्था के खिलाफ बिगुल बजा रहे थे । डॉ आंबेडकर के महत्व को समझते हुए उन्हें देश का संविधान लिखणे की जिम्मेदारी सौपी गई । वे देश के पहिले कानून मंत्री भी बनाए गये । डॉ आंबेडकर के विचार आजादी के हर बढते साल के साथ ज्यादा प्रासंगिक होते गए है।

डॉ आंबेडकर के शिक्षा संबंधी विचार आंबेडकर दलितों की शिक्षा के प्रती हमेशा चिंतित रहे । वे निश्चीत तौरपर आधुनिक भारत के प्रमुख सिद्धांतकारो मे एक विशेष रखते है । उन्होनें अपने कार्यो से आधुनिक भारत के इतिहास को गहराई से प्रभावित किया, लेकीन उनके योगदान का ज्ञान की विविध शाखाओ में उचित मूल्यांकन नहीं किया गया खासकर शिक्षा के क्षेत्र में जैसा की जॉन एडम ने कहा शिक्षा दर्शन का एक व्यात्मक पहलू है यह बात राष्ट्रभक्त समाज सुधारक और दार्शनिक आंबेडकर के संदर्भ मे सही साबीत होती है शिक्षा का उद्धेशय शिक्षा दर्शन का एक महत्वपूर्ण पहलू है । आंबेडकर के सामाजिक दर्शनिक विचार मानवता पर आधारित है । डॉ आंबेडकर के परिवार के सामाजिक और आर्थिक रूप से गहरा भेदभाव किया जाता था । भीमराव आंबेडकर के बचपन का नाम रामजी सकपाल था । आंबेडकर के पूर्वज लंबे समय तक ब्रिटिश ईस्ट इंडिया कंपनी सेना मे कार्य करते थे और ऊनके पिता ब्रिटिश भारतीय सेना की महु छावणी मे सेना मे थे । भीमराव के पिता हमेशा ही अपने बच्चो की शिक्षा पर जोर देते थे १८९४ में भीमराव आंबेडकर जी के पिता सेनानिवृत्त हो गए और इसके दो साल बाद आंबेडकर की माँ की मृत्यू हो गई । बच्चो की देखभाल ऊनकी चाची ने कठीन परिस्थितियों में रहते हुए की ।

अपने भाईयो और बहनो में केवल आंबेडकर ही स्कूल की परीक्षा में सफल हुए । अपने एक दोस्त ब्राम्हण शिक्षक महादेव आंबेडकर जो ऊनसे विशेष स्नेह रखते थे के कहने पर आंबेडकर ने अपने नाम से सकपाल हटाकर आंबेडकर जोड लिया जो उनके गाँव के नाम 'अंबावडे' पर आधारित है ।

८ अगस्त १९३० को एक शोषित वर्ग के सम्मेलन के दैरान आंबेडकर ने अपनी राजनैतिक दृष्टी को दुनिया के सामने रखा, जिसके अनुसार शोषित वर्ग की सुरक्षा ऊसकी सरकार और कोंग्रेस दोनो के स्वतंत्र होने में है।

अपने विवादास्पद विचारो, और कांग्रेस की कटूआलोचना के बावजूद आंबेडकर की प्रतिष्ठा एक आद्वितीय विद्वान और विधिवेत्ता की थी जिसके कारण जब १५ अगस्त १९४७ मे भारत की स्वतंत्रता के बाद कांग्रेस के नेतृत्ववाली नई सरकार अस्तित्व मे आई तो उसने आंबेडकर को देश का पहले कानून मंत्री के रूप मे सेवा करने के लिए आमंत्रित किया, जिसे उन्होने स्विकार कर लिया २९ अगस्त १९४७ को आंबेडकर को स्वतंत्र भारत के नए संविधान की रचना के लिए बनी संविधान मौजूदा समिति के अध्यक्ष पद पर नियुक्त किया गया २६ नवंबर १९४९ को संविधान सभा ने संविधान को अपना लिया ।

१४ अक्टुबर , १९५६ को नागपुर में आंबेडकर ने खुद और ऊनके समर्थको के लिए एक ओपचारिक सार्वजनिक समारोह का आयोजन किया आंबेडकर ने एक बौद्ध भिक्षू से पारंपरिक तरिके से तीन रत्न ग्रहण और पंचशील को अपनाते हुए बौद्ध धर्म का ग्रहण किया ।

१९४८ से आंबेडकर मधुमेह से पीडित थे । जून से अक्टुबर १९५४ तक वो बहुत बिमार रहे इस दौरान वो नैदानिक अबसाद और कमजोर होती दृष्टी से ग्रस्त थे । ६ दिसंबर १९५६ को आंबेडकर जी की मृत्यू हो गयी ।

फैय्याज शैख
बि.एस.स्सी. प्रथम वर्ष

मैत्री पुस्तकांची

तुच माझा सखा खरा,

उपलब्ध असणारा,

तुझ्या विचारांचा झरा.

सदैव साथ देणारा //०१//

प्रेम करावे ते तुज,

कसलीच नसेरिती,

तुझ्याकडे हितगुज,

असते निखळ प्रिती//०२//

सर्वश्रेष्ठ ते पुस्तक,

वाचून आयुष्य फुले,

तिथे टेकवांव मस्तक

ज्ञानाचे तु पंख खुले //०३//

अंतरंग दर्शवतो,

आयुष्य तु घडवतो

तुच जीवनी सातत्य

हास्याने सजवतो //०४//

बंधन हे जीवनाशी,

मैत्री असावी पुस्तकांची

सोपे होईल जीवन,

साथ तु जन्मभराची//०५//

मैत्रीत दाटतो भाव,

विचारांचा अचूक ठाव,

अनोखा सहवास तू,

कधी शब्दांचाचं घाव//०६//

योग्य तो तुझाच सल्ला ,

स्वप्न होतील साकार,

तुझा सय्यम मजला

पुस्तक तुच आधार//०७//

रेणुका विनोद गोल्हार

११ वी, कला

रहीमदास का साहीत्यिक परीचय

भक्ति काल के समय मे रहीम का हिंदी साहित्य मे बहुत ही महत्वपूर्ण त्याग रहा है । रहीम जी ने अपने जीवनकाल मे संस्कृत , अरबी, हिंदी , फारसी जैसी कई भाषाओं का बहुत अच्छे तरिके से अध्ययन किया । रहीम जी राज दरबार मे कई पदों पर कार्यरत थे, लेकीन इन पदों के कार्यभार संभालने के साथ ही साहित्य मे भी अपना योगदान देते थे । रहीम जी एक प्रभावशाली व्यक्तीत्व वाले व्यक्ति थे, जो काव्य, संगीत हाजिर - जवाबी और स्मरणशक्ति में बहुत ही मर्मज्ञ थे रहिम जी एक योध्दा होने के साथ ही अच्छे दानवीर भी थे । रहिमदासजी ने अपनी कविताओ मे रहीम का प्रयोग अधिक किया है । रहीम जी की काव्य जगत और इतिहास मे प्रसिद्ध है । रहीम जी की बात उन्हें सबसे अलग थी की वो एक मुसलमान होते हुए भी भगवान श्री कृष्ण के बहुत भक्त थे ।

ऊनकी काव्य रचनाओ मे भक्ति - प्रेम नीती और शृंगार रस आदि का समावेश है ।

रहीम की कृष्ण भक्ति

मुगल बादशाह का दरबार ही एक एसा दरबार था जिसमें धर्म निरपेक्षता चलती थी । अकबर के दरबार में सभी धर्मो के देवी - देवताओ को उचित सन्मान दिया जाता था । रहीम दास श्रीकृष्ण के भक्त थे ।

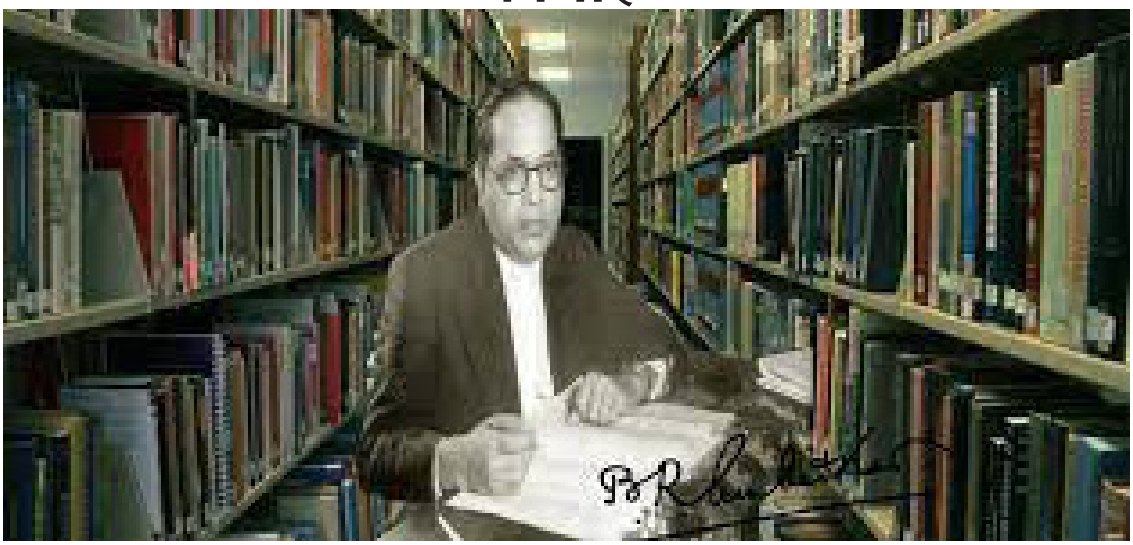
अकबर के धर्म निरपेक्ष होने के कारण कभी रहीम की कृष्ण भक्ति का विरोध नही किया ।

रहीम के दोहे आज भी कई पुस्तको मे देख सकते है । रहीम की कृष्ण भक्ति और हिंदू धर्म को सन्मान देने पर रहीम को रहीम दास जी कहा जाने लगा फिर रहीम दास जी की गिनती तुलसीदास और सूरदास जैसे कवियों में होनी लगी ।

रहीम दास जीने जोतिष पर अपनी पुस्तके भी लिखी जो काफी प्रसिद्ध है । ऊनका नाम कौतुकम और द्रविष्ट योगबली है ।

शेख हसन रहेमतुल्ला
बी. ए. तृतीय वर्ष

डॉ बाबासाहेब आंबेडकर और उनके शैक्षणिक विचार

डॉ बाबासाहेब आंबेडकर जी का मूल नाम भीमराव था ऊनके पिताजी रामजी बल्द मालोजी सकपाल महू मे ही मेजर सुबेदार के पद पर एक सैनिक अधिकारी थे अपनी सेवा के अंतिम वर्ष उन्होनें और ऊनकी धर्मपत्नी भीमाबाई ने काली पलटण स्थित जन्मस्थल स्मारक की जगह पर विधमान बैरेक मे गुजारे । सन १८१९ मे १४ अप्रेल के दिन जब रामजी सुबेदार अपनी ड्यूटी पर थे १२ बजे वही भीमराव का जन्म हूआ कबीर पंथी के पिता और धर्मपरायण माता के गोद मे बालक का आरंभीक काल अनुशासित रहा डॉ. भीमराव आंबेडकर को राष्ट्रीय – अंतरराष्ट्रीय स्तर पर पहचान दिलाने मे ऊनके लेखन का अहम योगदान है । एक सामाजिक कार्यकर्ता और दलित समाज के महानायक के रूप मे तो उस समय सिर्फ दलित समाज ही डॉ आंबेडकर की भूमिका देख पारहा था एक सजग चितक के रूप मे वे अपने लेखों पुस्तकों और पत्रपत्रिकाओं के माध्यमसे दुनिया भर मे ख्यात हो चुके थे । ऊनकी अपनी लिखी किताबो में रूपये की समस्या (द प्रॉब्लम ऑफ रूपी) ब्रिटिश भारत मे प्रांतिय अर्थव्यवस्था (प्रविशियल फायनेस इन इंडिया)

रोहन विजय पवार
बी ए प्रथम वर्ष

हिन्दी शायरी

और एक शाम

आज और एक शाम खाली
सी गुजर गई है । ना कोई आया है
और न किसी के आनेकी उम्मीद थी ।
बस अपने तन्हाई के सफर है ।
और तुटते तारों को देखे जेसे चाँद ।

का मिजाज है अब अकेली सी हर शाम है और पैगाम भी खाली है । उम्मीद भी बेरूखि सी और एहेसार भी रहता है अब वैसे ही हर शाम अपनी फितरत बदल रही है जैसे तूटते तारो के गम में चाँद की रोशनी धो रही है..

तलाश -ए - दिल बडी खूबसूरत थी
पर नसीब मै ही कूछ एब था
वरना हसीन अंदाज के साथ
जो मुस्कूराता रहा है उसे

जो चल रहा है , बिना संघर्ष के इनसान चमक नही सकता.

जो मिलेगा उसी दिये में तो उजाला होगा .....
वतन हमारा ऐसा कोई ना छोड पाये
रिश्ता हमारा ऐसा कोई ना तोड पाये
दिल एक है. जान एक है हमारी
हिंदुस्तान हमारा है यह शान है हमारी .....
खादी मेरी शान है करम ही मेरी पूजा है
सच्चा मेरा करम है , और हिंदुस्तान मेरी जान है

मेला था वहा हसीनाओ का
ओ एक ही मेरे लीये खास थी ।
और नजरें तेज तलवार थी ।।
तेरी यादों के जख्मों
ऐसा तराशा मुझे
की अब लोग मुझ मै
तेरी परछाई ढुंडते है ...
कहा आज फिर सावन आया है
यह कोई फरमान आया है
ये जो गुलाब झलक रहे है ,सालो पे ,
फिर दिल मै कोई नया मेहमान आया है .
जुडे हुए रिश्तो मै
प्यार कम ज्यादा हो सकता है ।
मगर लाख चाहे तो भी भुलाया नही जा सकता,,
तनहाइयों के अंधेरे मै जिना दुशवार
कर दिया था, तुम्हारे प्यार से
जिंदगी मै खुशियों की रोशनी आई है ।
अब बिछडने का डर नही रहता है ।
क्योकी हर मंजर में बहार आई है ।.

लक्ष्मी दिगंबर नरवरे
बी. ए. प्रथम वर्ष

तुलसीदास के प्रसिद्ध दोहे

। १ ।

राम नाम मनिदिप धरू जीह देहरी द्वार तुलसी भीतर बाहेरहू जौं चाहसी उजिआर ।।

अर्थ – तुलसी दासजी कहते है कि हे मनुष्य , यदी तुम भीतर और बाहर दोनौं और उजाला चाहते हो. तो मुखरूपी द्वार कि जीभरूपी देहलीज पर राम नामरूपी मणिदीप को रखे ।

। २ ।

नाम राम को कल्पतरू कली कल्याण निवासू जों सिमरत भयो भौंग ते तुलसी तुलसीदास ।

अर्थ – राम का कल्पतरू और कल्याण का निवास है, जिसके स्मरण करनें से मांगसा सा तुलसीदास भी तुलसी के समान पवित्र हो गया ।

। ३ ।

तुलसी देखी सुवेषू भुलहि मूढ ज चतुर नही सुंदर केकीही पेखू अचण सुद्धा सम आसन आदि ।

अर्थ – गोस्वामीजी कहते है कि सुंदर देख देखक न केवल मूर्ख अपितू चतुर मनुष्य मै धोखा रखा जाते है सुंदर मोर कि ही देख जो उसका अमून के समान है लेकीन सौप का ।

। ४ ।

को न नुसंगति पाई नसाई ।

रहइ ननीच मते चतुराई ।

खराब संगती से सब बर्बाद हो जाते है । नीच लोगो के विचार के अनुसार चलने से चतुराई बुद्धी भी भ्रष्ट हो जाती है ।

हमे हमेशा अच्छे, लोगो से ही दोस्ती करनी चाहीए और ऊनकी सलाह माननी चाहीए क्योकि बुरे लोगो कि सलाह का नतीजा हमेशा बुरा ही होता है ।

। ५ ।

तुलसी नर क्या बडा समय बडा बलवान ।

भिला लुटी गोपिया, वही अर्जुन वही बान ।।

गोस्वामी तुलसी दास जी कहते है, समय बडा बलवान होता है, वो समय ही है जो व्यक्ति को छोटा या बडा बनना है ।जैसे एक बार जब महान धनुर्धर अर्जुन का समय खराब हुआ तो वह बिलो के हमले से गोपीयो कि सहायता नही कर पाए । हमे समय के महत्व को समजना चाहीए और हमेशा समय के अनुसार ही काम करना चाहीए ।

दलवे सुवर्णा
बी. ए. द्वितीय वर्ष

भगवती चरण वर्मा का साहित्य

भगवती चरण वर्मा इन्होने इलाहबाद विश्वविद्यालय से बी. ए.एल. एल. बी . की परीक्षा उत्तीर्ण की । भगवतीचरण वर्मा जी ने लेखन तथा पत्रकारिता के क्षेत्र मे ही प्रमुख रूप से कार्य किया । इसके बीच –बीच में इनके फिल्म तथा आकाशवाणी से भी संबंध रहे । राह मै यह स्वतंत्र लेखन की वृत्ती अपनाकर लखनौ मै बस गए । इन्हे राज्यसभा की मानद सदस्यता प्राप्त कराई गई । कोई उसमे सहमत हो या न हो, यह माने या न माने ,की वे मुख्यत : उपन्यासकार है और कविता से उनका लगाव छुट गया है । उनके अधिकांश भावक यह स्वीकार करेंगे की सचमुच ही कविता से वर्माजी है । उनकी आत्मा का सहज स्वर कविता का है, उनका व्यक्तित्व शायराना अल्हडपन, रंगिनी और मस्ती का सुधरा –सवारा हुआ रूप है । वे किसी वाह विशेष की परिधि मै बहुत दिनो तक गिरफ्तार नही रहे । वो एक –एक करके प्राय : प्रत्येक 'वाह'को उन्होने हटोला है ,देखा है ,पर उनकी सहज स्वातंत्रियता, रुमानी, रेचेनी, अल्हडपन, और ,मस्ती ,हर बार उन्हे 'वादो' की दिवारे तोडकर बाहर निकल आने के लीये प्रेरणा होती रही और प्रेरणा के साथ –साथ उसे कार्यानित करने की क्षमता और शक्ति थी । भगवती चरण वर्मा

उपदेशक नही है,न विचारक के आसन पर बैठने की आकांक्षा की कभी उनके मन मे ऊठी । वे जीवन भर सहजता के प्रती आस्थावान रहे , जो लायावादोत्तर इन्ही साहित्य की एक प्रमुख विशेषता रही । एक के बाद एक 'वाह' को ठोक –बजाकर देखने के वाह जो की उन्हे विश्वास हुआ की उनके साथ उनका सहज सम्बंध नही हो सकता ,उसे छोडकर गाते –झुमते ,हस्ते –हसाते आगे बढे । अपने प्रती ,अपने अट के प्रती उनका सहज अनुराग आक्षुणा बना रहा उनके टेढे –मेढे रास्तो से घुमाता हूआ उनका 'अट' उन्हें अपना सहजधर्म और सहजधर्म की खोज मे जाने कहा–कहा ले गया ।

उनका साहित्यिक जीवन कविता से भी और छायावादी कविता से आरामसा हुआ ,पर न तो वे छायावादी कारणाभूती के आधारों के प्रती आकर्षित हुए न उनकी अतिरास मृद्लता को ही कभी अपना सके।

उपन्यासकार भगवती चरण वर्मा

भगवतीचरण वर्मा मुख्यता उपन्यासकार हो या कवि, नाम उनका उपन्यासकार के रूप में ही अधिक हूआ है विशेषता चित्रलेखन के कारन। तीन वर्ष नई सभ्यता की चकाचौध से पाठभ्रष्ट युवक की मानसिक व्यथा की कहानी है । तीन वर्षं और तेढे–मेढे रास्ते राजनीतिक और सामाजिक पार्श्वभुमी मै प्राय भंडावत पारिचारिक पात्रो के माध्यम से लेखक यह दिखाने की चेष्टा करता है की समाज की दृष्टी में कही और उधत्त जान पडनेवाली भावनाओ के पिछे जो प्रेरणाए है, वे और कुछ नही केवल अत्यंत सामान्य स्वार्थपरता और लाभ की अधम मनोकृतीयो की ही देन है । आयारी छाव एक जुआरि के असफल प्रेम की कथा है । और अपने खिलौने (१९५७ ई) नई दिल्ली मॉडर्न सोसायटी व्यंगवर्षण है। इनका बहुत्तम और सर्वाधिक सफल उपन्यास भुले बिसरे चित्र (१९५९)

है। जिसमे अनुभूति और संवेदना तीन पिढियो का भारत के स्वातंत्र्य आंदोलन को तीन भागो को पुष्टभुमी मे धार्मिक चित्रण किया है । इस प्रकार अन्य वादो मे भी कभी पुरी तरह और चिरकाल के लिए अपने को बांध नही पाये । अपने अट के प्रती इतने इमानदार साहेब रहे की । जबरन बांधने की कोशिश नही की । ऊनका साहित्यिक जीवन कविता मे भी और छायावादी से आरंभ हुआ छायावादी काव्यभूती के आधारों के प्रती आकर्षित हुए उसको अतिशय महुलता को ही कभी अपना सके । इसी प्रकार अन्य वाघो मे भी कभी पुरी तरह और चिरकाल के लिए अपने को बांध नही पाये । अपने अट के प्रती इतने इमानदार सदैव रहे की जबरन बताने की कोशिश नही की । किसी दुसरे की मान्यताओ के बिना स्वयं उनपर विश्वास किये अपनी मान्यताए नही समझा । कही से विचार या दर्शन उन्होंने उधार नही लिया । जो की उससे भिन्न देखने की चेष्टा कभी नही की ।

शेखर पवार
बी. ए. प्रथम वर्ष

प्रेमचंदजी का ग्रामीण साहित्य

कथा किस्सों का इतिहास भारतीय परंपरा में बहुत पुराना है । हितोपदेश की कथाओं और बेताल पच्चीसी जैसी कथाओ के माध्यम से भारतीय समाज में नीती नैतिकता और आदर्श की शिक्षाए दी जा रही है । कहानी के रूप मै साहित्य की जिस विधा का हम अध्ययन करते है । वह पश्चात साहीत्य के माध्यम से हिंदी साहित्य में आई है । जिस तरह भारत की रुई विदेश में जाती थी । और वहा से कपडा बनकर भारतीय बाजारो में आया करता था । उसी तरह भारत कथा किस्से विदेशो के अपने बदले हुए रूप

में कहानी के तौर पर भारत में आए हिंदी कहानी का उद्‌भव और विकास में बांगला में आया और बांगला से हिंदी में आया । इस तरह हिन्दी कहानी में भारतीय समाज दिखने लगा । इस कालखंड में चंद्रधर शर्मा सुदर्शन, प्रेमचंद्रजी, चतुरसेन शास्त्री आदि ने कहा कहानी लिखी ।

इसप्रकार हिंदी कहानी का उद्‌भव और विकास की निम्न विभाजन के माध्यम से स्पष्ट किया जा सकता है ।

हिंदी में द्विवेदी युग १९०० इ. से शुरू होता था। इस कालखंड में लिखी गई । रामचंद्र शुकन की ग्यारह वर्ष का समय किशोरीलाल गोस्वामी की इंदुमती और बंग महिला की दुलाई वाली कहानीयो को हिंदी प्रारंभीक कहानी माना जाता था । इस दौर मै अक्सर रहस्य और रोमांच से भरी हुई कहानीयो लिखी जाती थी । इस तरह द्विवेदी युग मै हिन्दी कहानी का प्रारंभीक दौर नजर आता है ।हिदी कहानी के क्षेत्र में प्रेमचंद के आने के साथ ही एक नया युग शुरू होता है । इसे प्रेमचंद युग के नाम से जाना जाता है । प्रेमचंदजी ने लगभग तीनसौ कहानिया लिखी ।

भरतेन्द्र युग में लेखको का ध्यान नाटक, निबंध और उपन्यास की और अधिक था । १९१० से १९६० के बीच हिन्दी कहानी विकास जितनी गती के साथ हुआ। उतनी गती किसी अन्य साहित्यिक विधी के विकास में नही देखी जाती सन १९०० से १९१५ तक हिन्दी कहानी के विकास का पहला दौर था ।

शेखर पवार
बी.ए.प्रथम वर्ष

कपडे की पुजा

एक गाव में एक गरीब स्त्री रहती थी । वह अपने पती के साथ गरीबी मे जिंदगी बसर करती थी । उसके चार छोटे –छोटे बेटे थे । ज्यो –त्यो करके बेचारी अपना पेट पालती थी । उसी गाव मे उसका भाई राहता था । वह बडा धनी –मणी था, मगर अपणी बहन की कभी पुछ –तछ नही करता था । अपणे ही घमांड में चूर राहता था ।

एक दिन भाई ने भंडारा करनें का इरादा किया । गाव में सब लोगो को न्योता दिया, लेकीन बहन को नही बूलाया दोपहर में भोजन शुरू होनेवाला था । बहन को लगा –इतने बडे काम में भाई न्योता देना भूल गया होगा। सब लोगो को जाते देखकर बच्चे भी हठ करनें लगे, इसलीये वह बच्चो को लेकर भाई के यहा गई ।

थालियो मे भोजन परोसा गया । सब लोग खाने को बैठे, तो बहन भी बच्चो को लेकर बैठ गई । इतनें में भाई वहा पहुंचे । उनका ध्यान अपनी बहन की और गया, जो फटे –पुराने कपडे पहनकर आई थी । भाईसाहब उसके पास आये और धिरे से बोले बहन तुम्हारे पास न तो अच्छे गहने है, न कपडे। तुम्हारी और देखकर लोग मेरी हंसी उडाते है । खैर ! आज आ गई, सो ठीक है । कल फिर न आना । बेचारी दुखी होकर घर लौट गई ।

दुसरे रोज बच्चे कहने लगे मॉ चलो न मामा के घर । देखो कितने लोग वहा जा रहे है । बहन ने सोचा, भाई नाराज हुआ तो क्या हुआ अखिर है तो अपना ही भाई! हम सब गरीब है। गरीब को गरीब कहने में अपमान समझने की क्या बात है? वह फिर बच्चो के साथ खाने बैठी ।

भाई ने देखा, तो वह आग बबूला हो गया। गूस्से में आकर डाटकर बोला, कलमुहि कही की। एक बार कह दिया, तो भी नही समझी । बेशरम, चल यहा से, ऐसा कहते हुए भाई ने उनका हाथ पकडकर बच्चो के साथ उसे निकाल दिया ।

उस बात को कई दिन हो गए । सब दिन एक समान नही होते । बहन के दुख के

दिन ढल गए । उसकी सारी तकदीर खूल गई । उसके पती का सम्मान सब धनी –मणी लोगो में होने लगा ।

एक साल भाई के लडके का जनेऊ आया । अब की बार बहन को आग्रह के साथ बुलाया । उसने कहा, तुम न आओगी तो मुझे दुख होगा ,सब समारोह फिका हो जाएगा । बहन ने आना कबूल किया । वह दुसरे दिन किमती गहने और कपडे पहनकर भाई के यहा गई । भाई ने बडी इज्जत के साथ उसे अपने पास बिठाया । भोजन परोसा गया ।

भोजन शुरू हुआ । बहन ने अपना दुपट्टा उतारकर एक तरफ रख दिया । उसने बिंदी, झुमके, नथ सोने का हार, मोतीयो की माला, अंगुठी, कंगण, करधणी, पायल आदि सब गहने उतारकर रख दिए । भाई को लगा –इसे गहनो का बोझ होता होगा, फिर बहन ने जलेबी का एक टुकडा दुपट्टे पर रख दिया । दूसरा कान के झुमके पर, तिसरा सोने के कंगण पर । इस तरह एक –एक गहने पर उसने मिठाई रखना शुरू किया।

यह देखकर भाई अचम्भे में आ गया, उसने पुछा , जिजि, तुम यह क्या करती है? तुम खाती क्यो नही?

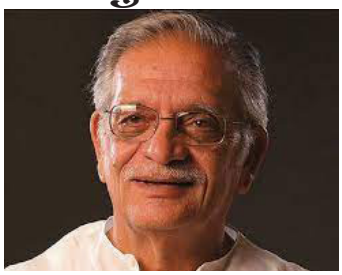
में उन्ही को खिलाती हू, जिन्हे तुमने आग्रह से न्योता दिया है । मेरा भोजन तो उसी रोज हो चुका ,जिस दिन तुमने मुझे भरी थाली पर से उठा दिया था । आज का भोजन मेरे गहनो के लीये है, बहन ने हसते –हसते जवाब दिया ।

भाई शर्म के मारे पानी–पानी हो गया । उसने बहन से क्षमा मांगी । वादा किया की फिर ऐसा कभी नही करूंगा । दीन हो या धनी, सब से एक ही तरह का बरताव करूंगा ।

बहन उदास थी । वह समझ गई की अब भाई की आंखे खूल गई है । उसे पछतावा हुआ है । उसने माफ कर दिया । फिर दोनो ने अच्छी तरह से भोजन किया ।

वैष्णवी सुनील कांबळे
बी.कॉम. द्वितीय वर्ष

गुलजार

छोटे थे, मॉ उपले थापा करती थी
हम उपलो पर शक्ले गूथा करते थे
ऑख लगाकर - कान बनाकर
नाक सजाकर -
पगडी वाला, टोपी वाला
मेरा उपला -
तेरा उपला -
अपने- अपने जाने- पहचाने नामो से उपले थापा करते थे
हॅसता - खेलता सूरज रोज सवेरे आकर
गोबर के उपलो पे खेला करता था
रात को आंगन मे जब चूल्हा घेर के बैठे रहते थे
किस उपले की बारी आयी
किसका उपला राख हुआ
वो पंडित था -
इक मुन्ना था -
इक दशरथ था -
बरसो बाद - मै श्मशान मे बैठा सोच रहा हू
आज की रात इस वक्त के जलते चूल्हे में
इक दोस्त का उपला और गया !

- स्वप्निल कृष्णा वाहुळे

बेटी

बेटियो को भी लडना होगा
आग में जलना होगा
सुख की कामना छोडकर
कठिन परिश्रम करना होगा
बेटियों को भी पढना होगा।।
राष्ट्र को बढाना होगा ।
बराबरी की बात
कही नारा न बन जाए ।।
हारे हुए का
सहारा न बन जाए ।।
बेटी बचाने का
पहले इरादा किया जाए ।
पुरातन परंपरा का
बाद मे स्वीकार किया जाए ।।
बदलाव पहले खुद मे करो
श्रृंगार आभुषण शीघ्र तजो ।।
श्रृंगार आभुषण से नही,
पढके कर देंगे अपना नाम रोषण ।
देखों कैसे ना चीत्कार हो,
जग मे नया चमत्कार हो ।
बेटियों का ही झंकार हो
बेटी-बेटी का ही पुकार हो।।

निकिता सोनटक्के
बी.कॉम. द्वितीय वर्ष

पर्यावरणीय प्रदूषण

वर्तमान युग विज्ञान और औद्योगिकी का युग है। दुनिया मे भोतिक विकास हासिल कर लेने की होड मची है। विकास की इस दौड में जाने – अनजाने हमने अनेक विसंगतियो को जन्म दिया है। प्रदुषण उनमें से एक अहम समस्या है।हमारे भूमंडल में हवा और पानी बुरी तरह प्रदुषित हुए है। यहाँ तक कि मिट्टी भी आज प्रदुषन से अछुति नही रही। इस प्रदुषन की चपेट से शायद ही कोई चीज बची है। साँस लेने के लिए स्वच्छ हवा मिलनी मुश्किल हो रहा है। पर्यावरणवादो का कहना है कि अगले पच्चीस सालो में दुनिया को पेयजल के घनघोर संकट का सामना करना पड सकता हौ। आज शायद ही कोई जलस्त्रोत प्रदुषण से अप्रभावित बचा हो। कुछ लोगों का कहना है की अगला विश्वयुद्ध राजनितीक सामाजिक या आर्थिक हितों के चलते नही, वरना पानी के लिए होगा। यह तस्वीर नि:संदेह भयावह है लेकिन इस किस भी तरह से अतिरंजित नही कहा जाना चाहिए। परिस्थितियाँ जिस तरह से तस्वीर बदल रही है और धरती पर संसाधनो के दोहन के चलते जिस तरह से जबर्दस्त दबाव पड रहा है तथा समुचि परिस्थिती का तंत्र जिस तरह चरमरा गया है, उसके चलते कुछ भी संभव हो सकता है।

फिलहाल यहां हम पर्यावरणीय प्रदूषण के सिर्फ एक पहलु की चर्चा कर रहे है और वह है ओजोन विघटन का संकट। पिछले कई वर्षोसे पुरी दुनिया में इसकी चर्चा हो रही है तथा इसे लेकर काफी चिंता व्यक्त की जा रही है।

– क-हाळे वैजनाथ नागोराव,
१२ वी एमसीव्हीसी

इंग्रजी विभाग

SAVE OUR ENVIRONMENT

If you kill environment it shall kill you? Experts warn that by 2015 every 6 out of 10 person will suffer from some kind of chest disease. The killer of course will be pollution.

Whom to Blame ? You and I !

Can pollution be avoided?

Yes, if you wich!

Stop deforestation - Plant more trees-stop city-growth - Use auto-vehicles only when most necessary

Make village clean and pleasant. Keep the environment clean 1) Plant tree, 2) Save tree, 3) Avoid pollution in your surrounding area.

Awake Arise act or Forever be polluted.

Each Drop of water is Preciovs

*Maharashtra is suffering under the blow of famine.

*No water is avalable in rivers, lakes and wells.

*Migration of village causing burden on the government resources.

*Cattle and sheep dying helpless due to shortage of food and water.

Helpless Farmers, Helpless Nation

*Please take up the responsibility of saving each drop of water for all our fellow beings.

* Conservation of water is a need of time.

* Use rainwater harvesting method.

*Be accounable for each every drop of water.

Rushikesh Jadhav
B.Com S.Y.

NATIONAL SYMBOLS OF INDIA

1. *National Birds of India:

The peacock, commonly Known as Indian national bird of India because it was entirely a part of indian custom and culture, A Peacock is a symbol of grace and beauty. Another reason why the peacock was chosen as the national Bird was becasue of its presence across the country, so much so that even common people are familiar with the bird Moreover, no other country had the peacocok as its sational bird either. The peacock fulfilled all these and hence become the national bird of India.

2. *National animal of India :

The tiger is known as the lord of the Jungle and displays India's Wildlife wealth Also strength ability and power are the basic aspect of the Tiger. The Bengal Tiger was declared as the national animal of India in april 1973 with the initation of project to protect the tigers in India.

3. *National Flower of India:

The lotus flower has a very significant position of Indian mythology. It is the flower of goddess Laxmi and Symbolies wealth, prosperity and fertility. Also, it grows very uniquely in dirty water with its long stalk for above the water, bearing the flower on the top. The lotus flower. remains untouched from impurity. It symbolises purity, achievement, long life and good fate.

4. *National Fruit of India:

Mangoes are native to India and thus truly India, since time immemorial, mangoes have been cultivated in India. In ancient times as well, deliciousness of mangoes have been defined by many renownd poets. The great Mughal emperor Akbar had planted about 100,000 Mango trees in Lakhi Bagh in Darbhagnga.

Janhavi Gawale
B.Com T.Y.

GOODS AND SERVICE TAX

Goods and services Tax (GST) is an indirect tax (or consumption tax) Used in India on the supply of goods and services. It is a comprehensive multista ge destination-based tax: Comprehensive,

because it has subsumed almost all the indirect taxes except a few state taxes. Multi-staged as it is.the GST is imposed at every step in the production process. but is meant to be refunded parties in the various stages of production other than the final Consumer to all and as a destination. based tax, it is collected However petroleum products, alcholic drinks and electricity are not taxed under GST and instead are taxed individual state governments Separately by the as previous tax system. There is a special sate per the of 0.25% on rough precious and Semi precious stones and 3..a cess of 22% or other on gold In addition rates 28% GST applies on few items drinks, luxury cards. poe-GST most goods was on top of Like aerated and tabacoa products. the statutory tax rate for about 26.5 post- GST mast goods are expected to be in the 18% tax range: The tax came into effect from I July 2017

from point of consumption and not point of origin like previous taxes Groods and Services are divided into five different tax Slabs for Collection of Fax: 0%, 5%% 12% 18% and 28%.

WOMEN EMPOWERMENT IN INDIA

The subject of empowerment of women has becoming a burning Issue all over the world including India since last few decades. Many agencies of United Nations in their reports have emphasized that gender issue is to be given at most priority. It is held that women now cannot be asked to wait for anymore for equality.

Inequalities between men and women and discrimination against women have also been age-old issues all over that the world, thus, women's quest for equality with man is a universal phenomenon. What exists for men is demanded by women?

The have demanded equality with men in matters of education. employment, inheritance, marriage, politics and recently in the field of religion also to serve as cleric (in Hinduism and Islam). Women want to have for them selves the same strategies of change which menfolk have had over the conturies such as equal pay for equal work.

Their quest for equality has birth to the formation of many women's associations and

launching of movements.

The position and status of women all over the world has

risen incredibly in the 20th Country. We find that it has been every low in 18th and 19th Centuries in India and elsewhere when they were treated like 'Objects' that can be bought and sold for a long time women in India remained within the four walls of their household.

Their dependence on menfolk was total a long struggle going back over a century has brought women the property rights, voting rights, an equality in civil rights before the law in matters of marriage and employment (in India women had not struggle for voting rights as we find in other countries.)

In addition to the above rights in India the customs of purdha (veil system), female infanticide, child marriage, sati system (self-immoltion by the women with their husbands). dowry system and the state of permanent widowhood were either totally removed or chcked to an appeciable extent after independence through ligislatve measures.

To acts have also been enacted to emancipate women in India, these are protection of women from domestic violence act, 2005 and the compulsory registration of marriage act recognizes that abuse be physical as well as mental.

Pratiksha Pimple
B.Sc. S.Y.

COMPUTER HARDWARE AND NETWORKING

Computer Hardware And Networking It Is Further Important To Get An Overview Of The Course We Are Going To Talk About. It Is An Interesting Opportunity For Tech Enthusiasts As They Can Learn A Lot About The Hardware And Networking Part Of A System. Computer Hardware And Networking Courses – In The Current Age, Businesses Worldwide Are Dependent On The It Infrastructure For Critical Business Operations. To Handle It Infrastructure, There Are Requirements For Skilled Professionals In The Field Of Computer Hardware And Networking. These Professionals Can Set Up And Manage It Infrastructure, Minimize Downtime And Scale Up Or Down The Capacity Requirement As Per The Need Of The Business. To Become A Professional In The Field Of Computer Hardware And Networking. Students Can Pursue Short Term, Long Term Courses As Per Their Needs. Short Term Courses Are Skill-Based And Will Enable Them To Get Certification As Per Market Needs, While Students Who Want To Make A Career And Grow In The Field Can Take Up Bachelor Or Masters Courses. A Candidate Willing To Pursue

Computer Hardware And Networking Courses Can Choose From Many Programmes, From Certificate Degrees To Diplomas. Apart From These, Various Undergraduate And Postgraduate Courses Are Offered At Top Colleges In India In The Field. As Per Eligibility, One Can Also Pursue B.Sc And M.Sc Courses In This Field. Given Below Are Some Of The Types Of Courses In The Field Of Computer Hardware And Networking. Once A Candidate Has Pursued Computer Hardware And Networking Courses, He/She Can Take Up Jobs In Different Companies, Be It A Start-Up Or Mncs, As All Companies Require Skilled Individuals Who Can Solve Technical And Network Issues Within The Organisations. There Are Also Jobs Available In Government Departments And Educational Institutions. Listed Below Are Some Of The Job Opportunities One Can Opt For. The Starting Salaries Of A Person In This Field Can Vary From Rs. 1.5 Lakh To Rs. 2.25 Lakh Depending On Their Skills And Knowledge. However, Network And Hardware Experts Who Gain Experience And Perform Well In Organising The Systems And It Work Of Firms They Are Working With Can Earn Up To Rs. 5 Lakh Or More

Depending On Their Quality Of Experience And Skills.

Our Course is designed to provide extensive knowledge and experience in computer hardware & networking field. Curriculum includes information and practice activities to prepare them for configuring, monitoring and troubleshooting basic tasks of computer hardware, OS, networks. Training course (but is not limited to) will build on your existing user-level knowledge and experience with computer software, hardware and Networking to present fundamental skills and concepts that you will use on the job. In this course, you will acquire the essential skills and information you will need to install, upgrade, repair, configure, troubleshoot, optimize, and perform preventative maintenance of basic computer hardware, operating systems and Network. Job Opportunity In Computer Hardware And Networking

• Desktop Support Engineer • System Engineer • Field Service Engineer • Technical Support • System Administrator • Network Engineer L1/L2.

Mahesh Anil Panse
B. A., T.Y.

SAVE WATER

Water is the most important and valuable natural resource on earth. it sustains all life. There is no life without water. Water is not only important for human being but for the entire ecosystem without enough water, the existence of humans, is next to impossible.

Water is necessary for the survival of each living creature on this Planet, be it a Small warm plant or full grown tree. Animals and Plants cannot Survive without water.

Importance of water:

1) The basic use of water is drinking, agriculture etc.

2) Water helps in blood circulation and improves metabolism in the human body.

3) The entire aquatic ecosystem is located in water. It is home for all aquatic animals.

“Never throw, drinking water;

always save to have it later.”

Need to save Water

Currently there are many regions in the world that are facing extreme water scarcity due to the deasline of groundwater and scanty rain falls. Also, in some areas, the ground water is Contaminated or it has been overused. Thus, these factors have to in lead to drought situations and these areas has lead to water Scarcit Furthermore, urbanization and industrialization have added to the problems where groundwater has been overused to fulfill the increasing demands of the Population.

According to the WHO report, 1 out of People does not have access to safe drinking water.

2. IF You choose to save water, then water will save you and humankind.

3. Please enrich the rainwater tank to save the water bank.

4. Please avoid water leakage and save it from seepage.

5. “Life is dependent on water, and saving water is dependent on you.”

Bhakti Ramesh Badhe.
B.A. S.Y.

THINK SAFETY! DRIVE CAREFULLY!

Driving is fun and a few years down the line you will become eligible to drive. While driving you must remember that you are responsible for your life, the lives of your passengers, as well as those on the road. With the alarming number of mishaps on the road, the need for "road safety" has gained a lot of importance across the world. By practising few golden rules you can become a responsible citizen them. who believes in SAFE DRIVING and THE SAFETY OF OTHERS.

Golden rules for Safe Driving:

* Obey traffic rules: Slow down when the light turns yellow and stop when it turns red.

*Maintain Speed Limit: Speed restrictioins and highway codes are designed to protect us, RESPECT THEM

*Were seat belts: Buckle them all in Mama, Papa, Sister, Brother and Yourself too.

*Never multitask while driving Makeup, messaging and calls can wait till you halt.

*Keep your distance: Do not tailgate maintain appropriate distance from the vehicle, be it on your side or front.

*Always wear a helmet if on a two wheeler and make sure that the helmet strap is fixed properly.

*Do not drive when you are tired and sleepy: Pull over for rest.

*Respect pedestrains : Be courteous and considerate towards them.

*Pre check your vehicle before a drive.

*Always observe and anticipate other road users.

* Overloding is dangerous: Do not exceed the number of passengers allowed to travel in your vehicle.

1) How many road signs did you pass along the way : 6

2) How many crossings did you travel over ? 4

3) Pick up the letters you pass over on the way and they spell out a massage. What is it? Always be Alert.

Shaik Kaif Anwar

B.Com S.Y.

अहवाल विभाग

मराठी विभाग

प्रा. शिवाजी सिरसाठ / डॉ. रमेश औताडे

शैक्षणिक वर्ष २०२१ २२ ला मराठी विभागात विविध उपक्रम घेण्यात आले. मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा निमित्त व सावित्रीबाई फुले जयंतीनिमित्त भीत्तीपत्रकाचे अनावरण विद्यापीठाचे अधिष्ठाता डॉ प्रशांत अमृतकर, डॉ गजानन गजभिये, डॉ अशोक नाईकवाडे, प्राचार्य डॉ पंडीत नलावडे उपप्राचार्य डॉ. एस आर मंझा मराठी विभागातील विद्यार्थ्यांच्या हस्ते करण्यात आले.

मराठी भाषासंवर्धन यानिमित्त मराठी विभाग आणि ग्रंथालय यांच्यावतीने महाविद्यालयात ग्रंथप्रदर्शन ठेवण्यात आले होते ग्रंथ प्रदर्शनाचे उद्घाटन प्राचार्य पंडित नलावडे व उपप्राचार्य एस आर मंझा यांच्या हस्ते करण्यात आले. ग्रंथ प्रदर्शनात दुर्मिळ हस्तलिखिते ठेवण्यात आली होती. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर नामविस्तार दिनानिमित्त डॉ. श्रीराम जाधव निवृत्त प्राध्यापक देवगिरी महाविद्यालय औरंगाबाद यांचे ऑनलाइन व्याख्यान मराठी विभागाच्या वतीने घेण्यात आले. मराठी भाषा गौरव दिनानिमित्त महिला कला महाविद्यालयाचे प्राचार्य, मराठी विभागप्रमुख डॉ. रामकिशन दहिफळे यांचेही व्याख्यान ऑनलाइन आयोजित करण्यात आले होते. काव्यवाचन, वकृत्व स्पर्धा रांगोळी स्पर्धा घेण्यात आल्या. स्पर्धा परीक्षासंदर्भात विद्यार्थ्यांना वेळोवेळी मार्गदर्शन करण्यात आले होते. विद्यार्थ्यांच्या सुप्तकलागुणांना वाव करून देण्यात आला. साहित्य कृतीचा आस्वाद समीक्षा दृष्टीने मार्गदर्शन करण्यात आले प्रा. शिवाजी शिरसाट, डॉ. रमेश औताडे यांनी राज्यस्तरीय, राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय चर्चासत्र सहभाग नोंदविला. पेपर वाचन करण्यात आले. विविध लेख प्रकाशित करण्यात आले. वेळेचे महत्त्व या विषयावर निबंध स्पर्धा घेण्यात आली.

हिंदी विभाग

डॉ. शिल्पा दादाराव जीवरग/ डॉ. हेमलता कांचनकर

छात्रों मैं हिंदी भाषा तथा साहित्य के प्रति ज्ञानमें वृद्धि होती रहे, साथ ही व्यक्तित्व का विकास हो. इस उद्देश्य से विभिन्न प्रतियोगिताओं का आयोजन किया जाता रहा. राष्ट्रभाषा हिंदी के प्रचार प्रसार तथा छात्रों में हिंदी भाषा के प्रति रुचि निर्माण हो इस दृष्टि से हिंदी सप्ताह का आयोजन किया गया. जिसमें अनेक प्रतियोगिताएं संपन्न हुई . दिनांक ०५/०९/२०२१ को शिक्षक दिवस मनाया गया. संस्था के सचिव माननीय श्री. प्रकाश दादा काळे प्रमुख अतिथि और अध्यक्ष माननीय श्री. शिवदीप भैया काळे अध्यक्ष के रूप में उपस्थित थे. विभाग के छात्रों ने सभी गुरुजनों को गुलाब पुष्प भेंट देकर सम्मानित किया. प्रमुख उपस्थिति में महाविद्यालय के प्रधानाचार्य डॉ. गणेश अग्निहोत्री उपस्थित रहे.

दिनांक १४/०९/२०२१ हिंदी दिवस और आजादी का अमृत महोत्सव इस उपलक्ष्य में शिक्षा संस्कृति उत्थान न्यास नई दिल्ली तथा पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय औरंगाबाद संयुक्त शौर्य कथा वाचन एवं देश भक्ति काव्य गीत गायन राष्ट्रीय प्रतियोगिता ली गई.जिसमें महाविद्यालय की छात्रा कुमारी प्रतीक्षा गोल्हार द्वितीय रही. महाविद्यालय के प्रधानाचार्य डॉ. गणेश अग्निहोत्री और उप प्रधानाचार्य डॉ एस आर मंझा ने उसका अभिनंदन किया.

दिनांक २०/०९/२०२१ को हिंदी पखवाड़े के अंतर्गत ऑनलाइन व्याख्यान हुआ. इस अवसर पर इ. भा. पाठक कला महाविद्यालय के हिंदी विभागाध्यक्ष डॉ. रमा दूधमांडे ने बदलते भारत की युवाओं की सोच इस विषय पर व्याख्यान दिया. विभाग के छात्रों ने हिस्सा लिया.

दिनांक २७/१२/२०२१ हिंदी विभाग की ओर से डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर के शैक्षणिक विचार इस विषय पर निबंध स्पर्धा आयोजित की गई. प्रधानाचार्य डॉ पंडित नलावडे , डॉ. अशोक नाईकवाडे सर उपस्थित थे.

दिनांक ०५/०२/२०२२ हिंदी विभाग आयोजित पाठ्यक्रम पर आधारित आभासी पटल पर अतिथि व्याख्यान हुआ. अतिथि वक्ता डॉ. दत्तात्रेय यडले सहयोगी प्राध्यापक हिंदी विभाग श्री. संत सावता माली ग्रामीण महाविद्यालय, फुलंब्री उपस्थित रहे और उनका विषय था बैंकिंग और हिंदी भाषा विभाग के सभी छात्राओं ने इसमें सहभाग़ लिया.

DEPARTMENT OF ENGLISH

Mrs. Karuna Ghoble/ Mr. Praful Deore /Dr. Pradnya Kale

1.Essay Competition.

Essay competition by the depratment of English language forum was held on 27. 12. 2021 . The topic of the essay competition was Dr. Babasaheb Ambedkar and his thoughts on education .All language teachers were present and there was a good response of the students . Writing skills was purpose of this competition. To make students aware of how right to write essay on their own words was the purpose. Nearly 20 students had taken part in this competition. Principal Dr. Nalawade and A.O Dr.Naikwade were also present for the essay competition.

2.Donation of Plants and Plantation.

On the occasion of International Women's Day on 08.03.2022,the teachers of the depratment of English donated plants and did plantation in the college premises. Principal Dr. Nalawade, vice principal Dr.Manza along with all the teachers were present for this program.

The teachers of the depratment Mrs. Karuna Ghoble, Mr. P.S.Deore and Dr.Pradnya Deshmuk donated plants to the college. The importance and purpose of plantation was explained by Prin Dr. Nalawade and Mrs .Karuna Ghoble.

Students and teachers were present.

3. .Interviewing Skills (Workshop)

The depratment arranged a workshop on Interviewing skills on 06. 04. 2022. Mrs. Karuna Ghoble and Mr . P.S.Deore explained how to prepare for interview with proper dresscode to the students. Practical session of giving interview was also taken. Nearly 22 students of SYand TY had taken part in this program.

इतिहास विभाग

प्रा. सर्जेराव बनसोडे/प्रा. गोविंद फड.

इतिहास विभागाच्या शैक्षणिक वर्ष २०२१-२०२२ ची सुरवात विद्यापीठाच्या नियोजनानुसार जून २०२१ मध्ये झाली. त्याप्रमाणे पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालयातील इतिहास विभागाचे कार्य सुरु झाले. जून आणि जुलै २०२१ मध्ये इतिहास विभागात प्रवेश प्रक्रिया पूर्ण झाली. त्यानुसार इतिहास विभागात बी. ए. इतिहास साठी १०६ विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला. १ सप्टेंबर २०२१ पासून इतिहास विभागात अध्ययन आणि अध्यापनाचे नियमित कार्य सुरु झाले. नियमित अध्यापनाचे कार्य विभागातील अध्यापकांनी विहित वेळेत पूर्ण तर केलेच. त्याबरोबर विद्यार्थ्यांमध्ये इतिहास विषयाची आवड निर्माण करण्यासाठी आणि त्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी महविद्यालयाच्या सहकार्याने इतिहास विभागाने २०२१-२०२२ या शैक्षणिक वर्षात कोविड १९ च्या निर्बंधाचे पालन करत ऑनलाईन आणि ऑफलाईन पद्धतीने विविध उपक्रम आणि कार्यक्रम आयोजित केले. त्यामध्ये महापुरुषांच्या जयंती, पुण्यतिथी, १५ ऑगस्ट स्वातंत्र्यदिन, २६ जानेवारी प्रजासत्ताकदिन, १७ सप्टेंबर मराठवाडा मुक्तिसंग्रामदिन इ. राष्ट्रीय सण साजरे केले. विविध ऐतिहासिक दिनाच्या निमित्ताने विविध विभागाच्या वतीने महाविद्यालयात आयोजित भित्तीपत्रके, निबंधलेखन, रांगोळीस्पर्धा इ. उपक्रमात विभागाच्या विद्यार्थ्यांना सहभागी होण्यासाठी प्रोत्साहित केले.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाच्या ६३ व्या वर्धापन दिना निमित्ताने दि. २३ ऑगस्ट २०२१ रोजी शैक्षणिक धोरण: २०२० या विषयावर डॉ. मकरंद पैठणकर, प्राचार्य, सरस्वती भुवन महाविद्यालय, औरंगाबाद यांचे व्याख्यान ऑनलाईन पद्धतीने आयोजित केले. त्यामध्ये ३७ विद्यार्थी सहभागी झाले होते. प्रति वर्षीप्रमाणे १७ सप्टेंबर २०२१ रोजी हैदराबाद मुक्तिसंग्राम दिन इतिहास विभाग आणि करिअर मार्गदर्शन विभागाच्या संयुक्त विद्यमाने महाविद्यालयात साजरा करण्यात आला.

याप्रसंगी अजिंठा शिक्षण संस्थेचे सचिव मा.श्री प्रकाश काळे यांच्या हस्ते राष्ट्रध्वज फडकविण्यात आला. यावेळी स्वातंत्र्य सेनानी कै. बाबूरावजी काळे यांच्या कार्याची माहिती विभागाच्यावतीने विद्यार्थ्यांना सांगण्यात आली. तसेच GIONE हॉस्पिटलच्या सहकार्यातून Hipatitis.B च्या लसीकरणाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. इतिहास विभाग प्रमुख प्रा. सर्जेराव बनसोडे आणि प्रा. गोविंद फड यांनी कार्यक्रमाचे आयोजन केले. याप्रसंगी महाविद्यालयातील सर्व विभागाचे विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

राष्ट्रीय महापुरुषांच्या कार्याची ओळख विद्यार्थ्यांना व्हावी, राष्ट्र निर्मितीत त्यांचे योगदान सांगण्यासाठी व विद्यार्थ्यांमध्ये इतिहास विषयाची आवड निर्माण व्हावी या उद्देशाने इतिहास विभागाने यावर्षीही भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महापरीनिर्वाण दिनानिमित्त दि. ०६ डिसेंबर २०२१ रोजी डॉ. सचिन मोरे, भूगोल विभाग प्रमुख, राजर्षी शाहू महाविद्यालय, पाथ्री, जि. औरंगाबाद यांचे विशेष अतिथी व्याख्यान महाविद्यालयात आयोजित करण्यात आले. दि. ०३ जानेवारी २०२२ रोजी इतिहास आणि राज्यशास्त्र विभागाच्यावतीने क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांच्या जयंतीच्या निमित्ताने आधुनिक भारताच्या निर्मितीत क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांचे योगदान या विषयावर राज्यस्तरीय कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले. त्याप्रसंगी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाचे सामाजिक शास्त्र विद्याशाख्येचे अधिष्ठाता डॉ. प्रशांत अमृतकर आणि डॉ. गजानन गजभिये यांनी प्रमुख साधन व्यक्ती म्हणून मार्गदर्शन केले.

कार्यशाळेचे उद्घाटक म्हणून डॉ. अशोक नाईकवाडे, प्रशासकीय अधिकारी, अजिंठा शिक्षण संस्था, औरंगाबाद हे होते. या प्रसंगी महाविद्यालयाचे प्र.प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे, उपप्राचार्य डॉ. एस.आर. मंझा यांची प्रमुख उपस्थिती होती. महाराष्ट्राच्या स्थानिक इतिहासाचे आकलन होण्यासाठी छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या जयंतीच्या निमित्ताने दि. १९ फेब्रुवारी २०२२ रोजी डॉ. कल्याण माळी, भौतिकशास्त्र विभाग प्रमुख, देवगिरी महाविद्यालय, औरंगाबाद यांचे 'राजगड: छत्रपती शिवाजी महाराज यांची पहिली राजधानी' या विषयावर इतिहास विभागाच्या वतीने ऑनलाईन व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. बी.ए. (इतिहास) तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांना इतिहास संशोधन प्रक्रियेची ओळख होण्याच्या

उद्देशाने डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाने प्रकल्पलेखन कार्य आवश्यक केले आहे. सदरील विद्यार्थ्यांना प्रकल्पलेखनात मदत होण्यासाठी लिंकेज उपक्रमांतर्गत इतिहास विभाग, श्री संत सावता माळी ग्रामीण महाविद्यालय फुलंब्री आणि अर्थशास्त्र विभाग, श्री छत्रपती महाविद्यालय, पाचोड यांच्या संयुक्तविद्यमाने दि.५ एप्रिल २०२२ रोजी प्रकल्प लेखन कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले. त्यासाठी डॉ. विजय पांडे, इतिहास विभाग प्रमुख, श्री संत सावता माळी ग्रामीण महाविद्यालय फुलंब्री आणि डॉ. शिवाजी यादव, अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख, श्री छत्रपती महाविद्यालय, पाचोड हे प्रमुख साधन व्यक्ती म्हणून उपस्थित होते. या कार्यशाळेसाठी २७ विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदविला. सदरील कार्यशाळेमुळे विद्यार्थ्यांमध्ये संशोधन वृत्ती विकसित होण्यास चालना मिळाली. तसेच लिंकेज उपक्रमांतर्गतच दिनांक २९ एप्रिल २०२२ रोजी प्रा. सर्जेराव बनसोडे यांचे इतिहास विभाग, श्री संत सावता माळी ग्रामीण महाविद्यालय फुलंब्री येथे अतिथी व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले.

शैक्षणिक आणि अभ्यासपुरक कार्याबरोबरच विषय ज्ञान अद्ययावत करण्यासाठी विभागातील प्रा. सर्जेराव बनसोडे आणि प्रा. गोविंद फड यांनी उजळणी आणि उद्बोधन वर्गात सहभाग नोदविला. प्रा. गोविंद फड यांनी दि. ०२ ते १५ सप्टेंबर २०२१ दरम्यान युजीसी पुरस्कृत राज्यस्थान विद्यापिठ

आयोजित मानवी हक्क या विषयावरील उजळणी वर्ग ऑनलाईन सक्रीय सहभाग घेऊन पूर्ण केला. तसेच या शैक्षणिक वर्षात विभागातून विविध संशोधन पत्रिका आणि परिषदांमध्ये ०७ संशोधन पेपर सादर आणि प्रकाशित करून संशोधन कार्य ही केले.

इतिहास विभागाने आयोजित विविध उपक्रम आणि कार्यक्रमाचा महाविद्यालयाच्या विद्यार्थ्यांच्या सर्वागीण विकासाबरोबरच इतिहासाची जाण विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण होण्यास मदत झाली. वरील सर्व उपक्रम आयोजित करण्यासाठी विभागातील सहकारी प्रा. गोविंद फड, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे, उपप्राचार्य डॉ. शेनसिंग मंझा, कार्यालय अधीक्षक एम.आर खान, महाविद्यालयातील सर्व प्राध्यापक व प्रशासकीय कर्मचारी यांचे बहुमोल सहकार्य लाभले. त्याबद्दल त्यांचा मी शतशः आभारी आहे.

समाजशास्त्र विभाग

डॉ. एस. आर. मंझा/ प्रा. विक्रम भुतेकर

समाजशास्त्र विभागांमध्ये शैक्षणिक वर्ष २०२१ २०२२ या शैक्षणिक वर्षा मध्ये प्रथम द्वितीय व तृतीय वर्षात अनुक्रमे ५७,१४ आणि ११ विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला. या शैक्षणिक वर्षांमध्ये समाजशास्त्र अभ्यास मंडळाची स्थापना करण्यात आली. अभिषेक जाधव या विद्यार्थ्यांची अध्यक्षपदी तर मनोज भिसे यांची सचिव पदी निवड करण्यात आली. इतर सदस्यांमध्ये मोहिनी बेले ,उस्मान पठाण, रंजना आघाव या विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात आली. विद्यार्थ्यांना समाजशास्त्र या विषयांमध्ये आवड निर्माण व्हावी म्हणून सुरुवातीच्या काळामध्ये समुपदेशनाच्या माध्यमातून विभागातील प्राध्यापकांनी विषयाचे महत्त्व व उपयुक्तता समजावून सांगितल्यामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये विषयाचे महत्त्व व आवड निर्माण झाली. बहुतांश विद्यार्थ्यांनी विषय निवडताना समाजशास्त्र या विषयाला प्राधान्य दिले.

८ मार्च २०२२ हा दिवस आंतरराष्ट्रीय पातळीवर जागतिक महिला दिन म्हणून साजरा केला जातो. यानिमित्त समाजशास्त्र विभागाच्या वतीने डॉ. रामचंद्र भिसे सहयोगी प्राध्यापक, दिगंबरराव बिंदू महाविद्यालय भोकर यांचे व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. व्याख्यानामध्ये श्री स्त्रीवादी प्रवाह या विषयावर डॉ. रामचंद्र भिसे यांनी आपले मनोगत व्यक्त केले. अगदी प्राचीन

काळापासून ते आधुनिक काळापर्यंत एकंदरितच महिलां विषयक असणाऱ्या विविध समस्या यांचा आढावा त्यांनी आपल्या व्याख्यानांमध्ये घेतला .याप्रसंगी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे यांच्या हस्ते महाविद्यालयातील महिला प्राध्यापिका व विद्यार्थिनी यांचा पुष्पगुच्छ देऊन सन्मान करण्यात आला .या कार्यक्रमासाठी डॉ. प्रज्ञा देशमुख (महिला तक्रार निवारण समिती प्रमुख) यांची प्रमुख उपस्थिती होती. या कार्यक्रमासाठी महाविद्यालयातील सर्व प्राध्यापक व विद्यार्थी तसेच शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

बी ए तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाने आतापासूनच विद्यार्थ्यांमध्ये संशोधनाची आवड निर्माण व्हावी म्हणून १०० गुणाचा पेपर सर्व विषयासाठी अनिवार्य केलेला आहे .संशोधन पद्धती, अहवाल लेखन कसे करावे यासाठी समाजशास्त्र विभागाने एक दिवशी प्रकल्प लेखन कार्यशाळेचे आयोजन केले होते. या कार्यशाळेला डॉ. सुधीर गायकवाड जालना कॉलेज ऑफ सोशल वर्क, जालना यांनी मार्गदर्शन केले.त्याचा विद्यार्थ्यांना प्रकल्प लेखनासाठी उपयोग झाला. या कार्यशाळेसाठी अध्यक्ष म्हणून महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे यांनी अध्यक्षीय समारोप केला. यामध्ये विद्यार्थ्यांना प्रकल्प लेखन याबाबत सविस्तर माहिती सांगितली. यासाठी महाविद्यालयातील प्राध्यापक विद्यार्थ्यांनी मोठ्या संख्येने उपस्थिती दर्शविली . कार्यशाळा यशस्वी करण्यासाठी समाजशास्त्र विभागाचे डॉ. फुलचंद सलामपुरे , प्रफुल्ल देवरे यांनी व महाविद्यालयातील सर्व प्राध्यापक यांनी परिश्रम घेतले.

महाविद्यालयाच्या आजूबाजूच्या परिसरातील लोकांमध्ये वैयक्तिक व परिसरातील स्वच्छतेविषयी जागृती निर्माण व्हावी म्हणून वेळोवेळी विद्यार्थ्यांनी परिसरातील लोकांना स्वच्छतेचे महत्त्व पटवून दिले भिंती पत्रकाच्या माध्यमातून समाज शास्त्र विषयाशी संबंधित विविध लेख व सामाजिक जागृती विषयक माहिती विद्यार्थ्यांकडून घेऊन भिंती पत्रकाचे विमोचन प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे यांच्या हस्ते करण्यात आले. समाजशास्त्र विषयाच्या बीए प्रथम द्वितीय व तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांनी दरवर्षीप्रमाणे या वर्षीही उज्वल यशाची परंपरा कायम राखली.

राज्यशास्त्र विभाग

डॉ. एल. यू. मेश्राम/डॉ. पंडित नलावडे

राज्यशास्त्र विभागातर्फे शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये विविध उपक्रमांचे आयोजन करुन विद्यार्थ्यांच्या कलागुणांना वाव दिला गेला. ज्ञान ज्योती सावित्रीबाई फुले जयंती ३ जानेवारी २०२२ रोजी साजरी करण्यात आली.

या कार्यक्रमासाठी वक्ते म्हणून डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाचे मानव्यविद्याशाखेचे अधिष्ठाता प्रो. प्रशांत अमृतकर आणि प्रो. गजानन गजभिये यांनी सावित्रीबाईंच्या कार्याचा आढावा घेऊन आजच्या शिक्षण पद्धतीवर प्रकाश टाकला. २५ जानेवारी २०२२ रोजी मतदार दिनानिमित्त ऑनलाईन व्याख्यान आयोजित करण्यात आले.

व्याख्याते म्हणून देवगिरी महाविद्यालयाचे प्रा. श्याम कदम यांनी लोकशाहीत मतदानाचे महत्त्व विशद करुन विद्यार्थ्यांनी मतदार नोंदणी करावी व लोकशाही समृद्ध करण्यास योगदान द्यावे असे विद्यार्थ्यांना आवाहन केले. २३ फेब्रुवारी २०२२ रोजी संत गाडगेबाबा जयंती राज्यशास्त्र विभागाच्या वतीने साजरी करण्यात आली.

खेल इंडियाचे कोच श्री. मनोज कान्हेरे यांनी संत गाडगेबाबा यांच्या कार्याचा आढावा घेतला. विद्यार्थ्यांनी संत गाडगेबाबांच्या कार्याचा आदर्श घेण्याचे सांगितले. २ मार्च २०२२ रोजी आदर्श आचार संहिता या विषयावर माजी प्राचार्य डी. बी. चौधरी, अजिंठा शिक्षण संस्थेचे प्रशासकीय अधिकारी प्राचार्य अशोक नाईकवाडे यांचे व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. विद्यार्थ्यांनी विद्यार्थी जीवनात नियमांचे पालन करावे असे सांगितले. १२ मार्च २०२२ रोजी मा. यशवंतराव चव्हाण साहेबांची जयंती साजरी करण्यात आली.

मा. यशवंतराव चव्हाण साहेबांच्या कार्यावर प्रा. भगवान मोगल यांनी प्रकाश टाकला. महाराष्ट्र राज्यशास्त्र व लोकप्रशासन परिषदेच्या ३८ व्या राष्ट्रीय चर्चासत्राचे व अधिवेशनाचे आयोजन २५ व २६ एप्रिल २०२२ रोजी करण्यात आले. या चर्चासत्राच्या उद्घाटन समारंभासाठी भारत सरकारचे अर्थराज्य मंत्री मा. डॉ. भागवत कराड साहेब उपस्थित होते. तर कार्यक्रमाचे अध्यक्ष अजिंठा शिक्षणसंस्थेचे अध्यक्ष आदरणीय रंगनाथ (नाना) काळे साहेब होते. या कार्यक्रमास संस्थेचे सचिव आदरणीय प्रकाशदादा काळे साहेब उपस्थित होते. या चर्चा सत्रासाठी देशभरातून राज्यशास्त्र विषयाचे प्राध्यापक सहभागी झाले होते. या चर्चासत्रात विद्यार्थ्यांचा सहभाग होता.

लोकप्रशासन विभाग

प्रा. दिगंबर गंगावणे / प्रा. ज्योती फुलारी.

आधुनिक लोकप्रशासनाचे महत्त्व अधिक व्यापक झालेले आहे. प्राचीन काळापासून हा विषय महत्त्वाचा मानला जातो. आज लोकप्रशासन हा मानवी जीवनाचा एक अविभाज्य घटक बनला आहे. लोकप्रशासन व्यक्ति आणि समाजाच्या दैनंदिन जीवनात स्थैर्य निर्माण करण्याचे कार्य करीत आहे. कल्याणकारी राज्याच्या संकल्पनेमुळे राज्याचे कार्यक्षेत्र केवळ अंतर्गत क्षेत्रात शांतता व सुव्यवस्था प्रस्थापित करणे एवढेच मर्यादित राहिलेले नसून; लोकप्रशासनाने संपूर्ण मानवी जीवनच व्यापून टाकले आहे.

शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२०२२ अंतर्गत लोकप्रशासन विभागात विविध उपक्रम घेण्यात आले. आपल्याच महाविद्यालयात बी. ए. तृतीय वर्षाचा प्रकल्प लेखन अहवाल हे महिला सबलीकरण या विषयाच्या अनुषंगाने लोकसेवा कला व विज्ञान महाविद्यालयचे डॉ. संतोष काकड़े सर याना प्रोजेक्ट तपासणीसाठी आमंत्रित करण्यात आले होते.

लोकप्रशासन विभागामार्फत दिनांक- ०५/०४/२०२२ या कालावधीअंतर्गत माहितीचा अधिकार या विषयाच्या अनुषंगाने प्रा. श्याम टकले सरांनी व्याख्यान दिले. या व्याख्यानाला विद्यार्थ्यांनी उत्स्फुर्त सहभाग नोंदवला.

दिनांक - १३/०४/२०२२ रोजी ग्रंथालय आणि लोकप्रशासन या विभागामार्फत ऑनलाइन कार्यशाळा घेण्यात आली. वसंतराव नाईक महाविद्यालयाच्या ग्रंथपाल डॉ. विणा कांबळे - सलामपुरे मॅडम यांनी ऑनलाइन प्रोग्राम इनोवेशन्स एंड बेस्ट प्रैक्टिसेस ऑफ लायब्ररी या विषयाच्या अनुषंगाने मार्गदर्शन केले.

महाराष्ट्र राज्यशास्त्र आणि लोकप्रशासन या विभागाच्या संयुक्त विद्यमाने राष्ट्रीय परिषद दिनांक - २५/०४/२०२२ आणि २६/०४/२०२२ या दिवशी यशस्वीरित्या पार पडली आहे.

दिनांक - २५/०४/२०२२ या दिवशी रशिया - यूक्रेन युद्धाच्या अनुषंगाने चर्चासत्र आयोजित करण्यात आले होते. या चर्चा सत्रास प्रमुख उपस्थिती आदरणीय केंद्रीय अर्थ राज्यमंत्री डॉ. भागवत कराड साहेब, आदरणीय रंगनाथ (नाना) काळे यांची उपस्थिती होती. डॉ. भागवत कराड साहेबांनी या परिषदेसाठी चार लाखाचा निधी देण्याची घोषणा केली.

दिनांक – २६/०४/२०२२ या दिवशी डॉ. बाबासाहेब अंबेडकर मराठवाड़ा विद्यापीठ, औरंगाबाद येथील प्र – कुलगुरु आदरणीय डॉ. श्याम शिरसाठ सर आणि माननीय प्रकाशजी काळे यांची प्रमुख उपस्थिती होती. भारतीय लोकशाही आणि आव्हाने या विषयाच्या अनुषंगाने चर्चासत्र आयोजित करण्यात आले होते. मा. प्रकाशजी काळे यानी महाराष्ट्र राज्यशास्त्र आणि लोकप्रशासन परिषदेला ५११०००/– हजार रुपयांचा धनादेश सुपुर्द केला.

दिनांक – १२/०५/२०२२ लोकप्रशासन विभागामार्फत, लोकप्रशासन विभागातील विद्यार्थ्यांकडून तयार करण्यात आलेले भित्तिपत्रकाचे विमोचन प्राचार्य आदरणीय डॉ. पंडित नलावडे सर यांचा हस्ते करण्यात आले.

दिनांक – १३/०५/२०२२ लोकप्रशासन विभागामार्फत निबंध स्पर्धा आयोजित करण्यात आली. महिला सबलीकरण, मानव अधिकार, आपत्ती व्यवस्थापन, जागतिक तापमान आणि कोविड– १९ इत्यादी विषयाला अनुसरुन घेण्यात आले.

दिनांक – १४/०५/२०२२ लोकप्रशासन विभागामार्फत, लोकप्रशासन या विषयाच्या मुला–मुलीअंतर्गत गटचर्चा प्रशासकीय भ्रष्टाचार या विषयावर करण्यात आली. लोकप्रशासन विभागामार्फत स्पर्धा परीक्षा संदर्भात विद्यार्थ्यांना वेळोवेळी मार्गदर्शन करण्यात आले. तसेच अभ्यासाचे नियोजन, महाविद्यालयीन स्पर्धा संदर्भात मार्गदर्शन करण्यात आले.

एकंदरीत विद्यार्थ्यांच्या कलागुणांना वाव देण्यात आला. त्याचबरोबर लोक प्रशासन विभागातील प्राध्यापकांनी राज्यस्तरीय, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय चर्चासत्रात सहभाग नोंदवला. तसेच शोधनिबंध विविध अंकामध्ये लेख प्रकाशित झालेले आहेत.

वाणिज्य विभाग

डॉ. ज्योती अधाने

वाणिज्य विभागातील प्राध्यापक वृंद

डॉ. जे एल अधाने (विभाग प्रमुख)	प्रा. देशमुख गोपाल
डॉ. अर्जुने जे. एम.	डॉ. क्षीरसागर सुनिता
प्रा. एस. एम. पवार	प्रा. रामेश्वर गायकवाड

पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालयाच्या वाणिज्य विभागाची सुरुवात १९७१ साली झाली. या विभागाच्या माध्यमातून समाजासाठी महत्वाचे मार्गदर्शन दिले गेले. सीए, अकाउंटंट, बॅकर उद्योजक घडविण्यात या विभागाने मोलाचे मार्गदर्शन केले आहे. आजही हा विभाग तितक्याच तळमळीने विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगिण विकासासाठी कार्यरत आहे. शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये विद्यार्थ्यांसाठी या विभागाने अनेक उपक्रमांचे आयोजन करण्यात आले होते.

वाणिज्य विभागाच्या वतीने दिनांक २०/१२/२०२१ रोजी संत गाडगेबाबा यांच्या पुण्यतिथीनिमित्त एक व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. वाणिज्य विभागाच्या डॉ. ज्योती अधाने यांनी गाडगेबाबांचे चरित्र विषय तसेच स्वच्छतेविषयी मार्गदर्शन केले व महाविद्यालयाच्या परिसरात स्वच्छता अभियान राबविण्यात आले. जवळपास ४५ विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदविला. दि. २२/१२/२०२१ रोजी महाविद्यालयाच्या डॉ. ज्योती पाटील यांनी Opportunities in Banking Sector या विषयावर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. यामध्ये एकुण २५ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

दि. २३/१२/ २०२१ रोजी महाविद्यालयाचा माजी विद्यार्थी श्री.गोविंद आवटी यांनी Digital Skills या विषयावर विद्यार्थ्यांसाठी ऑनलाइन कार्यशाळा घेतली.या कार्यक्रमाचा अध्यक्षीय समारोप महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पंडीत नलावडे यांनी केला. या कार्यशाळेम ध्ये एकुण २३ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. दि. १०/०१/ २०२२ रोजी वाणिज्य मंडळाचे उद्घाटन कु. गौरी कुलकर्णी, विकास अधिकारी, पुणे यांच्या हस्ते Online Mode च्या माध्यमातून करण्यात आले यावेळी कु. गौरी कुलकर्णी यांनी Tricks to get Best Job in Commerce या विषयावर आपले मार्गदर्शन केले. या कार्यक्रमाचा अध्यक्षीय समारोप महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पंडीत नलावडे यांनी केला. या वेबिनार मध्ये एकुण १०५ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

दि. २२/०१/ २०२२ रोजी वाणिज्य विभाग व व्यवसायिक विभाग यांच्या संयुक्त विद्यम ाने Financial Inclusion- Banking Financial Services या विषयावर श्री विकास शिरसाठ यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. या कार्यक्रमाचा अध्यक्षीय समारोप महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पंडीत नलावडे यांनी केला. यामध्ये एकुण २७ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

दि. १७/०२/२०२२ रोजी वाणिज्य विभागाने Competition of Writing Skill हा उपक्रम आयोजित केला यामध्ये २० विद्यार्थ्यांनी उत्स्फूर्त सहभाग नोंदविला त्यातून तीन विद्यार्थ्यांचे क्रमांक काढून त्यांना बक्षीस वितरण करण्यात आले.

दि. २५/०३/ २०२२ रोजी National Level Poster Competition वाणिज्य विभागाच्या वतीने घेण्यात आली. यामध्ये विविध राज्यातून ४५ विद्यार्थ्यांनी ईमेलवर पोस्टर पाठविले. या पोस्टर चे क्रमांक काढण्यासाठी एक समिती नियुक्त केली. त्यात डॉ. अविनाश धोत्रे, देवगिरी महाविद्यालय, औरंगाबाद. डॉ. विलास काळे, सुंदरराव सोळंके महाविद्यालय, माजलगाव व डॉ. ज्योती अधाने यांनी यातून तीन क्रमांक काढले व दोन क्रमांक उत्तेजनार्थ देण्यात आले. ही स्पर्धा घेण्यासाठी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.पंडित नलावडे यांनी प्रोत्साहन दिले.

दि. ०१/०४/२०२२ रोजी वाणिज्य विभागाच्या वतीने Pros and Cons of Online Education या विषयावर विद्यार्थ्यांसाठी सेमिनारचे आयोजन करण्यात आले. यामध्ये एकूण ३३ विद्यार्थ्यांनी उत्स्फूर्त सहभाग घेतला. याचे काम विभागाच्या प्रा.सुनीता पवार, डॉ. सुनिता क्षीरसागर यांनी पाहिले. दि. ०६/०४/२०२२ रोजी वाणिज्य विभागाने Impact of Covid-19 in Industrial Sector या विषयावर विद्यार्थ्यांसाठी गटचर्चा आयोजन करण्यात आले. यामध्ये एकूण ३३ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. याचे काम वाणिज्य विभागाचे प्रा.गोपाल देशमुख, डॉ. ज्योती अर्जुने यांनी पाहिले. यावेळी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे व उपप्राचार्य डॉ. एस. आर. मंझा सर यांच्या हस्ते Digital India व Entrepreneur या दोन भित्तिपत्रकाचे अनावरण करण्यात आले.दि. २०/०४/२०२२ रोजी वाणिज्य विभागाच्या वतीने Personality Development वर कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले. यामध्ये प्रा. करूणा घोबळे, प्रा. प्रफुल्ल देवरे, प्रा. गोपाळ देशमुख यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. यामध्ये एकुण २३ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

विज्ञान विभाग

प्रा. एस. व्ही. भोसले.

विज्ञान विभागाच्या शैक्षणिक वर्ष २०२१ २२ ची सुरुवात विद्यापीठाच्या नियोजनानुसार जून २०१९ मध्ये झाली. त्याप्रमाणे पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालयातील विज्ञान विभागाचे कार्य सुरू झाले.

जुनं व जुलै मध्ये प्रवेश प्रक्रिया पूर्ण झाली तसेच सप्टेंबर पासून विज्ञान विभागातले अध्ययन आणि अध्यापनाचे नियमित कार्य सुरूझाले. नियमित अध्यापनाचे कार्य विभागातील अध्यापकांनी विविध वेळेत पूर्ण केले तर केलेच त्याबरोबरच विद्यार्थ्यांमध्ये विज्ञान विषयाची आवड निर्माण होण्यासाठी आणि त्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी महाविद्यालयाच्या सहकार्याने २०२१- २२ या शैक्षणिक वर्षात कोविड-१९ च्या निर्बंधाचे पालन करत ऑनलाइन आणि ऑफलाइन पद्धतीने विविध उपक्रम आणि कार्यक्रम आयोजित केले, त्यामध्ये महाविद्यालयातील परिसरात वृक्षारोपण परिसर, स्वच्छता तसेच १५ ऑगस्ट ,२६ जानेवारी राष्ट्रीय सण व राष्ट्रीय दिवस साजरे केले विविध विज्ञान दिनाच्या निमित्ताने विभागाच्या वतीने महाविद्यालयात आयोजित भितीपत्रके व कार्यक्रमाचे आयोजन केले यामार्फत विभागाच्या वतीने प्रोत्साहन दिले व सहभागी होण्यासाठी प्रोत्साहित केले त्याचप्रमाणे विद्यार्थ्यांमध्ये विविध विज्ञानामध्ये असणाऱ्या विषयाची जाणीव व जागरूकता व्हावी यासाठी ऑनलाईन व ऑफलाईन पद्धतीने व्याख्यान आयोजित केले गेले त्यामध्ये भरपूर विद्याथी सहभागी होत होते.

क्रीडा विभाग अहवाल

डॉ. संभाजी वाघमारे

महाविद्यालयाचा क्रीडा विभाग अगदी प्रारंभीपासूनच एक क्रियाशील विभाग म्हणून कार्यरत आहे. क्रीडा विभागाचे माजी विभागप्रमुख छत्रपती पुरस्कार विजेते डॉ. विजय पाथ्रीकर यांची परंपरा अधिक जोमाने पुढील काळात ही कार्यरत आहे .चालू शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ या वर्षात महाविद्यालयातील क्रीडा विभागात विद्यार्थी विद्यार्थिनींची संख्या मोठी आहे.

आमच्या महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी क्रॉस कंट्री, मैदानी क्रीडा स्पर्धा, कबड्डी ,खो -खो, व्हॉलीबॉल, बास्केटबॉल, हँडबॉल त्वायकांडो, बॅडमिंटन, आदी क्रीडा प्रकारात सहभाग घेतला. विद्यापीठ तसेच आंतर विद्यापीठ पातळीवर आमच्या विद्यार्थ्यांनी यशस्वीपणे कामगिरी बजावली. कनिष्ठ महाविद्यालयातील प्रथमेश कुलकर्णी या विद्यार्थ्यांनी बॅडमिंटन या क्रीडा प्रकारात राज्य व राष्ट्रीय पातळीवर यश संपादन करून उज्वल यशाची परंपरा कायम राखली.

महाराष्ट्र सैनिक कल्याण विभागपुणे तर्फे औरंगाबादचा युवा बॅडमिंटनपटू प्रथमेश कुलकर्णीला क्रीडा क्षेत्रातील उत्कृष्ट कामगिरीबद्दल दहा हजार रुपये रोख बक्षीस देऊन क्रीडा पुरस्काराने

गौरविण्यात आले. तसेच वरिष्ठ महाविद्यालयातील बीएससी तृतीय वर्षाचा हर्षल भुईगळ या विद्यार्थ्यानेही टायकोंडो या क्रीडा प्रकारात आंतर महाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धा व आंतर विद्यापीठ क्रीडा स्पर्धेत घवघवीत यश संपादन करून सुवर्णपदक पटकावले त्याबद्दल त्याचे महाविद्यालयातर्फे अभिनंदन करण्यात आले.

सुमित मस्के या बी. ए. प्रथम वर्षाला शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांनीही आंतरमहाविद्यालयीन बास्केटबॉल या क्रीडा प्रकारात यश संपादन केले. महाविद्यालयातील अन्य विद्यार्थ्यांनीही विविध क्रीडा स्पर्धेत सहभाग घेऊन महाविद्यालयाचा नावलौकिक वाढवला आहे. वार्षिक स्नेहसंमेलनानिमित्त महाविद्यालयात विविध क्रीडा स्पर्धा घेऊन त्यांच्या कलागुणांना वाव देण्याचा प्रयत्न देखील आमच्या महाविद्यालयात जाणीवपूर्वक केला जातो.

ग्रंथालय विभाग

प्रा. राजु तुपे (ग्रंथपाल)

अजिंठा शिक्षण संस्था संचालित पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालयात ग्रंथालय विभागामध्ये एकूण २२६५९ ग्रंथ आहेत. यामध्ये पदवी विभागाची पुस्तकाची संख्या १९,६०६ आहे. ज्युनियर विभागांची पुस्तकांची संख्या १,८५० आहे . एम. सी. व्ही.सी. विभागाची पुस्तकांची संख्या ७२१ आहे आणि देणगी स्वरूपात आपल्या ग्रंथालयात एकूण ४८२ ग्रंथ आहेत.

ग्रंथालयांमध्ये एकूण १२ वर्तमानपत्रे येतात त्यामध्ये इंग्रजी भाषेचे दोन ,हिंदी भाषेचे दोन आणि मराठी भाषेचे एकूण आठ वर्तमानपत्र महाविद्यालयात नियमित येतात.ग्रंथालयाचे संपूर्ण काम हे ग्रंथालय सॉफ्टवेअर नुसार केले जाते यामध्ये आपल्या ग्रंथालयातील सर्व पुस्तकांच्या नोंदी या ग्रंथालयाच्या सॉफ्टवेअर मध्ये झालेली आहे त्यामुळे आपण आपल्या ग्रंथालयातील पुस्तकांची देवाणघेवाण ही सॉफ्टवेअर नुसारच करतो.

ग्रंथालयामध्ये ई – जनरल व ई– बुक्स (N - LIST)या आधुनिक सेवा वाचकांना २४ तास उपलब्ध आहेत. या N-LIST लिस्ट मध्ये एकूण ३१ लाख ३५ हजार ई बुक्स आणि ६००० ई – जनरल एका क्लिकवर उपलब्ध आहे .

विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष ग्रंथालयात दोन पुस्तके हे सात दिवसासाठी घरी देण्यात येतात आणि शिक्षकांसाठी तीस तसेच तासिका तत्त्वावरील शिक्षकांना पाच पुस्तके दिली जातात. शिक्षकेतर कर्मचारी तसेच गेस्ट लेक्चर यांना दोन पुस्तके देण्यात येतात. ग्रंथालयात मुलांसाठी तसेच मुलींसाठी स्वतंत्र वाचन कक्षाची सोय करण्यात आलेली आहे .

खालील सेवा ग्रंथालयात वाचकांना दिल्या जातात.

देवाण-घेवाण सेवा, संदर्भ सेवा, नियतकालिका विभाग, OPC Online Public ccess Catalog, Library Suggestion, वर्तमानपत्र कात्रण सेवा, New Arrival/ Rare Books

ग्रंथालयाची समिती ही सर्व ग्रंथालयाच्या एकूण कामकाजामध्ये देखरेख ठेवते. तसेच काही निर्णय ही या समितीमार्फत घेतले जातात.

दिनांक १९ जून २०२१ रोजी महाविद्यालयात वाचन दिन निमित्त ऑनलाइन मोडवर वाचन दिन विषयी मार्गदर्शन करण्यात आले. दिनांक २१ जानेवारी आणि दिनांक २२ जानेवारी २०२२ रोजी ग्रंथालय विभागातर्फे मराठी भाषा पंधरवडा निमित्त ग्रंथ प्रदर्शन आयोजित करण्यात आले होते .

दिनांक १३ एप्रिल २०२२ रोजी ग्रंथालय विभाग तर्फे बेस्ट प्रॅक्टिस फॉर कॉलेज लायब्ररी याविषयी डॉ. विना कांबळे मॅडम यांचे गेस्ट लेक्चर ऑनलाइन मोडवर ठेवण्यात आले होते.

भविष्यातील ग्रंथालयाच्या संकल्पना.

स्वतंत्र ग्रंथालयाची इमारतीबाबत

ग्रंथालय स्टील ट्रॅक खरेदीबाबत

कनिष्ठ महाविद्यालय (कला व वाणिज्य)

प्रा. रामहरी सोंडगे /डॉ. किरण इंगळे

महाविद्यालय स्थापन झाल्यापासून आमच्या कनिष्ठ महाविद्यालयात उज्वल यशाची परंपरा

अबाधित राहिली आहे. चालूवर्षी सुद्धा बारावीचा १००% निकाल लागलेला आहे. तसेच शिस्तअनुशासन, कौशल्य विकास, व्यक्तिमत्व विकास अशा विविध उपक्रमाच्या माध्यमातून समाजाभिमुख विद्यार्थ्यांचे भविष्य घडविण्याचे कार्य नेहमी कनिष्ठ विद्यालयाच्या माध्यमातून केले जात आहे.

वर्ष २०२१-२२ या शैक्षणिक वर्षात कनिष्ठ महाविद्यालयातर्फे वेगवेगळे शैक्षणिक उपक्रम राबविण्यात आले. कोरोना महामारी लक्षात घेता एकूण विद्यार्थ्यांपैकी ११० विद्यार्थ्यांचे कोवीड-१९ लसीकरण करण्यात आले. या अभियाना अंतर्गत विद्यार्थ्यांना कोरोना महामारीचे मार्गदर्शक नियम व संरक्षण या संदर्भात मार्गदर्शन करण्यात आले होते. तसेच विद्यार्थ्यांना स्वयं:शिस्त स्वच्छता व साफसफाईची आवड निर्माण व्हावी यासाठी महाविद्यालयात साफसफाई व स्वच्छताउपक्रम राबवण्यात आले होते. तसेच वृक्षारोपण ही काळाची गरज आहे. म्हणून विद्यार्थ्यांना वृक्षारोपण व संवर्धन हा कार्यक्रम हाती घेण्यात आला होता.

तसेच राष्ट्रपुरुष, महात्मा, संत, समाजसुधारक, शास्त्रज्ञ यांचे विचार आत्मसात व्हावे म्हणून प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे यांच्या अध्यक्षतेखाली क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले व महात्मा ज्योतिबा फुले यांचे जयंती निमित्त व्याख्यान आयोजित करून विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करण्यात आले होते. तसेच पुढील काळात विद्यार्थ्यांचे हित व उत्कृष्ट भविष्यासाठी आमचे महाविद्यालय, प्राचार्य, प्राध्यापक व संपूर्ण कार्यालयीन कर्मचारी नेहमीच कटिबद्ध आहेत, यात शंकाच नाही.

व्यावसायिक अभ्यासक्रम : banking financial services and Insurance

डॉ. ज्योती पाटील / श्री. दिपक धांडे

केंद्र सरकार पुरस्कृत व राज्य शासनाच्या तंत्र शिक्षण मंत्रालयाने राबविलेल्या किम ान कौशल्यावर आधारित या विषयाची सुरुवात शैक्षणिक वर्ष १९९३-९४ मध्ये आपल्या महाविद्यालयात करण्यात आली. या अभ्यासक्रमासाठी ई. १०. वी उत्तीर्ण विद्यार्थी पात्र ठरतात. विद्यार्थी संख्या एकावर्गासाठी ४०. विद्यार्थी इतकी मर्यादित आहे. या अभ्यासक्रमाच्या ई.१२ वी उत्तीर्ण झालेल्या आतापर्यंत २८ बॅचेस यशस्वीपणे बाहेर पडल्या आहेत. या अभ्यासक्रमाचे थियरी आणि प्रॅक्टिकल असे दोन भाग पडतात. प्रॅक्टिकल अभ्यासात विविध बँकांना, पतसंस्थांना, विमा कंपन्यांना भेटी, गेस्टलेक्चर्स, वर्कशॉप्स ई. चा समावेश होतो. या अभ्यासक्रमाच्या

विद्यार्थ्यांना १२. वीउत्तीर्ण झाल्यानंतर ११ महिन्यांच्या apprentiseshipसाठी पाठविता येते. शैक्षणीक वर्ष २०२१-२२ चा या विषयाचा निकाल १००% इतका आहे. दरवर्षीप्रमाणे या वर्षीदेखील व्यावसायिक विभागाने विद्यार्थ्यांसाठी विविध कार्यक्रमांचे आयोजन केले होते. यात वृक्षारोपण, स्वच्छता अभियान , करोना साथीच्या अनुषंगाने जनजागृती, लसीकरण मोहीम, विविध विषयावरील ऑनलाईन व्याख्याने या सारख्या अनेक कार्यक्रमांचा समावेश करण्यात आला होता. वरील सर्व कार्यक्रमांसाठी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.नलावडे., उपप्राचार्य डॉ.मंझा सर यांनी सतत प्रोत्साहन देऊन पाठपुरावा केला.

व्यावसायिक अभ्यासक्रम अकाउंटिंग फायनान्स अँड ऑफिस मॅनेजमेंट

प्रा. भागवत बखाल, प्रा. भगवान मोगल

केंद्र सरकार पुरस्कृत व राज्य शासनाच्या तंत्र शिक्षण मंत्रालयाने +२ स्तरावरील अभ्यासक्रमाम ध्ये वाणिज्य गटात विविध अभ्यासक्रम राबवण्यात येत आहेत. त्यापैकी अकाउंटिंग व ऑडीटिंग हा अभ्यासक्रम आमच्या महाविद्यालयात शैक्षणिक वर्ष १९९३-९४ पासून राबवण्यात येत आहे. सन २०१५-१६ पासून या अभ्यासक्रमाचे नावअकाउंटिंग फायनान्स अँड ऑफिस मॅनेजमेंट नामकरण करण्यात आले. पूर्वी हे दोन अभ्यासक्रम अकाउंटिंग अँडऑडीटिंग आणि दुसरा अभ्यासक्रमामध्ये ऑफिस मॅनेजमेंट असे होते. हे व्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे एकत्र क्लबइंग करण्यात आले.

या अभ्यासक्रमसाठी इ. १० वीउत्तीर्ण विद्यार्थी प्रवेश घेऊ शकतात. या अभ्यासक्रमामध्ये एकावर्गात ४० विद्यार्थी प्रवेश घेऊ शकतात. प्रॅक्टिकलवर जास्त भर देण्यात आला आहे. सन २०२१-२२ याव्यावसायिक अभ्यासक्रम अकाउंटिंग फायनान्स अँड ऑफिस मॅनेजमेंट केंद्र सरकार पुरस्कृत व राज्य शासनाच्या तंत्र शिक्षण मंत्रालयाने +२ स्तरावरील अभ्यासक्रम मध्ये वाणिज्य गटात विविध अभ्यासक्रम राबवण्यात येत आहेत. त्यापैकी अकाउंटिंग व ऑडीटिंग हा अभ्यासक्रम आमच्या महाविद्यालयात शैक्षणिक वर्ष १९९३-९४ पासून राबवण्यात येत आहे. सन २०१५-१६ पासून या अभ्यासक्रमाचे नाव अकाउंटिंग फायनान्स अँड ऑफिस मॅनेजमेंटनाम करणं करण्यात आले. पूर्वी हे दोन अभ्यासक्रम अकाउंटिंग व ऑडीटिंग आणि दुसरा अभ्यासक्रमामध्ये ऑफिस मॅनेजमेंट असे होते.

हे व्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे एकत्र क्लबइंग करण्यात आले.

या अभ्यासक्रमसाठी इ. १० वीउत्तीर्ण विद्यार्थी प्रवेश घेऊ शकतात. या अभ्यासक्रमा मध्ये एका वर्गात ४० विद्यार्थी प्रवेश घेऊ शकतात. प्रॅक्टिकलवर जास्त भर देण्यात आला आहे. सन २०२१-२२ या शैक्षणिक वर्षात कोविड - १९ मुळे विद्यार्थाचे प्रवेश ऑफलाईन पद्धतीने करण्यात आले आहे. तसेच जुलै २०२२ पासून शासनाने दिलेल्या सूचनुसार ऑनलाईन व ऑफलाईन पद्धतीने अभ्यासक्रम पूर्ण करण्यात आला. तसेच पाहुणे व्याख्यात्यांकडून ऑनलाईन पद्धतीने प्रशिक्षण देण्यात आले. तसेच आमच्या व्यावसायिक विभागाने अनेक प्रकारचे अभ्यासेत्तर कार्यक्रमाचे आयोजन केले. कोविड - १९ लसीकरण, स्वच्छता अभियान कार्यक्रम, वृक्षारोपण कार्यक्रम, क्रांतिज्योती सवित्रीबाई फुले जयंती, महात्मा फुले जयंती इत्यादी आमचा कार्यक्रम यशस्वीपणे राबविले.या अभ्यासक्रमातील १२वी उत्तीर्ण मुले-मुली शिकाऊ उमेदवारी अंतर्गत विविध आस्थापणामध्ये ११ महिन्यासाठी अप्रेंटीससाठी काम करण्याची संधी आहे. तसेच हे विद्यार्थीस्वतः अकाउंटिंगची विविध प्रकारचे कामे करू शकतात. तसेच १२ वी पासनंतर बी. बी. ए, बी.कॉम, आय. सी. डब्लू. ए करिता पात्र होतात.

आमच्या महाविद्यालयात १९९३ पासून २८ बॅचस बाहेर पडलेल्या असून या विभागातील मुले मुली विविध अस्थापणामध्ये यशस्वीपणे चांगले काम करीत आहेत. शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ चा १२ वी चा निकाल १००% लागलेलाआहे. वर्षातकोविड - १९ मुळे विद्यार्थाचे प्रवेश ऑफलाईन पद्धतीने करण्यात आले आहे. तसेच जुलै २०२२ पासून शासनाने दिलेल्या सूचनुसार ऑनलाईन व ऑफलाईन पद्धतीने अभ्यासक्रम पूर्ण करण्यात आला. तसेच पाहुणे व्याख्यात्यांकडून ऑनलाईन पद्धतीने प्रशिक्षण देण्यात आले. तसेच आमच्या व्यावसायिक विभागाने अनेक प्रकारचे अभ्यासेत्तर कार्यक्रमाचे आयोजन केले. कोविड - १९ लसीकरण, स्वच्छता अभियानकार्यक्रम, वृक्षारोपणकार्यक्रम, क्रांतिज्योती सवित्रीबाई फुले जयंती, महात्मा फुले जयंती आमचा विभागाने यशस्वीपणे राबविले.

या अभ्यासक्रमातील १२वी उत्तीर्ण मुले मुली शिकाऊ उमेदवारी अंतर्गत विविध आस्थपणामध्ये

११ महिन्यासाठी अप्रेंटीससाठी काम करण्याची संधी आहे. तसेच हे विद्यार्थीस्वतः अकाउंटिंगची विविध प्रकारचे कामेकरू शकतात. तसेच १२ वी पासनंतर बी. बी. ए., बी.कॉम, आय. सी. डब्लू. ए करिता पात्र होतात. आमच्या महाविद्यालयात १९९३ पासून २८ बॅचस बाहेर पडलेल्या असून या विभागातील मुले मुली विविध आस्थापणाचे यशस्वी पणे चांगले काम करीत आहेत. शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ चा १२ वी चा निकाल १००% लागला आहे.

राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग

डॉ. रमेश औताडे/ प्रा.विक्रम भुतेकर
कार्यक्रमाधिकारी

शैक्षणिक वर्ष २०२१-२०२२.राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाने शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये विविध शैक्षणिक,सामाजिक व उपयुक्त कार्यक्रम राबविले. ६ जून २०२१ मध्ये शिवराज्याभिषेक दिन कार्यक्रम राबवीला.महाराष्ट्राचे आराध्य दैवत छत्रपती शिवाजी महाराज यांचा राज्याभिषेक दिन साजरा केला २१ जून २०२१ रोजी आंतरराष्ट्रीय योग दिनानिमित्त प्राचार्य डॉ. शत्रुंजय कोटे यांच्या व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले.राधाकृष्ण कॉलनी येथे २४ जून २०२१रोजी सामाजिक जागृती म्हणून माझी वसुंधरा अभियान राबविण्यात आले. छत्रपती राजर्षी शाहू महाराज जयंती २६ जून २०२१ रोजी साजरी करण्यात आली. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. गणेश अग्निहोत्री यांच्या हस्ते महाराज यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करण्यात आला .यावेळी उपप्राचार्य डॉ. एस.आर. मंझा यांची प्रमुख उपस्थिती होती दिनांक ५ जुलै २०२१रोजी महाविद्यालय परिसरामध्ये वृक्षारोपण करण्यात आले दिनांक २७ जुलै २०२१ रोजी गोगाबाबा टेकडी परिसरात भारत बटालियन यांच्या संयुक्त विद्यमाने वृक्षारोपण करण्यात आले. महाविद्यालयाने एकूण शंभर वृक्षारोपण केले .म हाविद्यालय परिसरात वृक्षसंवर्धन तणनाशक फवारणी करण्यात आली. दिनांक २४ सप्टेंबर रोजी राष्ट्रीय सेवा योजना स्थापना दिनानिमित्त राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग

व हिंदी विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने डॉक्टर रमा दूध मांडे यांच्या व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. दिनांक १ नोव्हेंबर २०१२१रोजी महाविद्यालयामध्ये मनपा आरोग्य उपकेंद्र शिवाजीनगर यांच्या संयुक्त विद्यमाने युवा स्वास्थ्य शिबीर घेण्यात आले. दिनांक २६ नोव्हेंबर २०२१ रोजी भारतीय संविधान दिनानिमित्त डॉक्टर श्रीकिशन मोरे यांच्या व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. यावेळी महाविद्यालयाचे उपप्राचार्य डॉ. अध्यक्षस्थानी होते. दिनांक ३० नोव्हेंबर २०२१ रोजी महाविद्यालय परिसरात स्वच्छता अभियान राबविण्यात आले. यावेळी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे यांची प्रमुख उपस्थिती होती. जागतिक एड्स दिनानिमित्त १ डिसेंबर २०२१ रोजी रासेयो विभाग व राज्यशास्त्र विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने डॉ.प्रशांत अमृतकर यांच्या व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी डॉ. अशोक नाईकवाडे होते .प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे उपप्राचार्य डॉ.एस. आर.मंझा ,डॉ. एल.यू मेश्राम यांची यावेळी उपस्थिती होती. ९ डिसेंबर २०२१ रोजी.आजादी का अमृत महोत्सव निमित्त मुकुंदवाड़ी परिसरात जनजागृति मोहिम राबविण्यात आली. १४ डिसेंबर २०२१ रोजी अजिंठा शिक्षण संस्थेचे अध्यक्ष मा. रंगनाथ (नाना) काळे यांच्या वाढदिवसाच्या निमित्ताने राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग व स्वातंत्र्य सेनानी उत्तम रावजी पाटील नर्सिंग महाविद्यालय औरंगाबाद यांच्या संयुक्त विद्यमाने रक्तदान शिबिराचे आयोजन करण्यात आले होते. रक्तदान शिबिराचे उद्घाटन अजिंठा शिक्षण संस्थेचे संचालक श्री शिवदीप काळे यांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी अजिंठा शिक्षण संस्थेच्या संचालिका सुनयना शिवदीप काळे, प्रशासकीय अधिकारी डॉ. अशोक नाईकवाडे, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.पंडित नलावडे, प्राचार्य अन्वरसाब नरेगल यांची प्रमुख उपस्थिती होती. दिनांक १८ डिसेंबर २०२१ रोजी कार्यक्रम अधिकारी डॉ. रमेश औताडे ,पुनम पाटील, साक्षी सौंदत्तीकर, वैशाली कांबळे,

मोहीनी जयस्वाल, भक्ती बडे, यांना कोव्हीड१९ च्या काळातील कार्याबददल बेस्ट ब्रेव्ह इंडिया औरंगाबाद या संस्थेच्या वतीने राष्ट्रीय पुरस्कार प्रदान करण्यात आला .दिनांक १ जानेवारी २०२२ रोजी नवीन वर्षाच्या निमित्ताने वृक्षारोपण कार्यक्रम राबविण्यात आला. अजिंठा शिक्षण संस्थेचे माननीय संचालक श्री रोहित काळे यांच्या हस्ते वृक्षारोपण करण्यात आले.तसेच वर्षभरात छत्रपती शिवाजी महाराजांची जयंती, भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महापरिनिर्वाण दिन या सारखे विविध कार्यक्रम राबविण्यात आले. वर्षभरात वृक्षरोपण ,स्वच्छता अभियान, आजादी का अमृतमहोत्सव ,माझी वसुंधरा अभियान, जल संवर्धन असे विविध महत्वपूर्ण कार्यक्रम राबविण्यात आले .तसेच विविध विषयावर तज्ञ व्यक्तींच्या व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. दिनांक २१ मार्च २०२२ ते २७ मार्च २०२२ दरम्यान सात दिवशीय वार्षिक विशेष शिबीर परदरी ता.जि. औरंगाबाद येथे घेण्यात आले. शिबिराचे उद्घाटन अजिंठा शिक्षण संस्थेचे सचिव मा. प्रकाश(दादा)काळे यांच्या हस्ते करण्यात आले .या सात दिवसीय शिबिरात स्वच्छता अभियान, बेटी बचाव बेटी पढाव अभियान,एड्स जनजागृती रॅली ,वृक्षरोपण, जलसंवर्धन यासारखे विविध उपक्रम राबविण्यात आले .सात दिवसीय विशेष शिबिराचा समारोप २७ मार्च २०२२ रोजी संपन्न झाला. समारोपाला प्रमुख पाहुणे म्हणून उन्नत भारत अभियानाचे संचालक डॉ. टी. आर. पाटील हे होते .कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी संस्थेचे प्रशासकीय अधिकारी डॉ. अशोक नाईकवाड़े होते .प्रमुख उपस्थिती म्हणून महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे, उपप्राचार्य .एस. आर.मंझा,सरपंच श्री ओंकार राठोड ,उपसरपंच श्री गजानन शेलार होते. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रमाधिकारी डॉ.रमेश औताडे यांनी केले. तर आभार कार्यक्रमाधिकारी प्रा. विक्रम भूतेकर यांनी मांडले.

सांस्कृतीक विभाग

प्रा. शिवाजी सिरसाठ, सांस्कृतीक विभाग प्रमुख

दि. १५ ते ३१ मार्च २०२२ दरम्यान सांस्कृतिक व वाणिज्य विभागातर्फे नॅशनल लेव्हल पास्टर कॉम्पेटीशन आयोजित करण्यात आली होती. या स्पर्धेत ४५ स्पर्धकांनी सहभाग नोंदविला. या स्पर्धेत अनुक्रमे नेहा पांडे, निवेता इ. तनिशा धुमाळ प्रथम, द्वितीय व तृतीय आल्या या स्पर्धेत तामिळनाडू व दिल्ली येथील विद्यार्थ्यांनी भाग घेतला होता, हे या स्पर्धेचे वैशिष्ट्ये म्हणता येईल.

दि. १० मार्च २०२२ रोजी महाविद्यालयात सावित्रीबाई फुले स्मृतीदिनानिमित्त सावित्रीबाई फुले व स्त्री शिक्षण या विषयावर प्रा. प्रफुल्ल देवरे यांचे व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. या प्रसंगी सावित्रीबाई फुले यांनी स्त्री शिक्षाचा पाया रचला असे मत त्यांनी यावेळी व्यक्त केले.

दि. १४ एप्रिल २०२२ रोजी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जयंती निमित्ताने सांस्कृतिक व राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग यांच्या वतीने डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे जातीविषयक निर्मूलन या विषयावर डॉ. प्रकाश सिरसाठ यांचे ऑनलाईन व्याख्याने आयोजित करण्यात आले. या प्रसंगी जाती निर्मुलनासाठी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी खुप कष्ट घेतले असे मत त्यांनी यावेळी मांडले.

२० मे २०२२ रोजी स्नेहसंमेलनाच्या निमित्ताने निबंध स्पर्धेचे अयोजन करण्यात आले होते. योगाचे महत्त्व, राष्ट्रीय एकात्मता या विषयावर कोमल कुलकर्णी, निकिता सोनटक्के, नेहा जोहरे या विद्यार्थीनींनी लिहिलेल्या निबंधांना प्रथम, द्वितीय व तृतीय पारितोषिक देण्यात आले.

स्नेहसंमेलनात वक्तृत्व स्पर्धेचे अयोजन करण्यात आले होते. यात आत्मनिर्भर भारत, जलसंपर्धन, प्लाटीकमुक्त परिसर हे विषय विद्यार्थ्यांना वक्तृत्व स्पर्धेसाठी देण्यात आले होते. प्रस्तुत स्पर्धेत एकूण ५ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

प्राप्ती धर्माधिकारी ऋषिकेश जाधव, अभिषक वाघ हे विद्यार्थी अनुक्रमे प्रथम, द्वितीय व तृतीय स्थानी क्रमांक पटकाविला.

या प्रसंगी महाविद्यालयात चित्रकला स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले. विद्यार्थ्यांनी स्वच्छता अभियान, एड्स जनजागृती, रक्तदान-श्रेष्ठदान, झाडे जगवा हे विविध विषय या स्पर्धेसाठी देण्यात आले होते. झाडे लावा झाडे जगवा हे विविध विषय या स्पर्धेसाठी देण्यात आले होते. यामध्ये निकिती सोनटक्के, रंजना जाधव, पुजा गायरी या विद्यार्थीनिंनी प्रथम, द्वितीय व तृतीय स्थान मिळविले.

यावेळी पाककला स्पर्धेचे सुद्धा आयोजन करण्यात आले होते. पुरणपोळी, इडली, जिलेबी, धपाटे असे विविध पदार्थ स्पर्धेतील विद्यार्थ्यांनी बनविले. रंजना जाधव पुरणपोळी, निकिती सोनटक्के -इडली, लक्ष्मी नरवडे - धपाटे मध्ये क्रमांक मिळविला.

भित्तिपत्रक स्पर्धेचे देखने आयोजन करण्यात आले होते.विद्यार्थ्यांना बेटी बचाव, बेटी पढाव, राष्ट्रीय एकात्मता, जलसंवर्धन, वृक्षारोपन तसेच विविध सामाजिक व सांस्कृतिक विषय विद्यार्थ्यांना या स्पर्धेसाठी देण्यात आले. लक्ष्मी नरवडे, निकिता सोनटक्के, साक्षी सोंदत्तीकर यांनी अनुक्रमे प्रथम, द्वितीय, तृतीय स्थानी बाजी मारली.

विद्यार्थ्यांच्या जिव्हाळ्याचा विषय असलेल्या काव्यवाचन स्पर्धेचे देखील आयोजन करण्यात आले. वेगवेगळ्या विषयावर लक्ष्मी नरवडे, साक्षी सौंदत्तीकर, सुवर्णा दळवे यांनी काव्य वाचन केले. वरील विद्यार्थीनीं प्रथम, द्वितीय व तृतीय पोहोचल्या.

रांगोळी स्पर्धेचे देखने आयोजन करण्यात आले होते. यासाठी अजिंठा शिक्षण संस्थेचे सुवर्ण महोत्सवी वर्ष असल्यामुळे आझादी का अमृतमहोत्सव व पारंपारिक रांगोळी हे विषय विद्यार्थ्यांना देण्यात आले. सुंदर अशा स्पर्धेत निकीता सोनटक्के, रेणूका चकोटे व साक्षी सौंदत्तीकर या विद्यार्थ्यांनी अनुक्रमे प्रथम द्वितीय व तृतीय क्रमांक मिळविले.

Report of Internal Committee (IC)

Dr.Pradnya Kale (Preceding Officer) Our institution aims to create a safe and violence free educational atmosphere for all irrespective of diversity in identity of gender, sex, caste, class, ethnicity and sexual orientation. To bring gender equity and sensitivity in the campus, our college has prepared annual gender sensitization action plan.

Following programs were conducted in this academic year.

1. Meeting with Damini Pathak.
2. Blood donation camp and health checkup.
3. wareness workshop on cyber crime.
4. Savitribai Phule jayanti.

Composition of internal committee is as follow.

1. Preciding officer-Dr. Pradnya Kale.
2. Faculty member Dr. Shilpa Jivrag.
3. Faculty member Dr. Jyoti Patil.
4. Non teaching member -Mr Prashant Sone.
5. Non-teaching member- Mr. Rizwan Khan
6. Student representative-njali Shelke
7. Student representative- Shubhangi nand Patil .
8. External member dv. Pratibha Bharad.

निरोप समारंभ

शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ यावर्षी खालील सहकारी सेवानिवृत्त झाले. त्या निमित्ताने महाविद्यालयाकडून त्यांचा निरोप समारंभ आयोजित करण्यात आला. त्याप्रसंगी त्यांचा संस्थेचे सचिव मा. श्री. प्रकाश काळे (दादासाहेब) यांच्याहस्ते सहकुटूंब सत्कार करण्यात आला.

प्रा. करूणा घोबले, इंग्रजी विभाग प्रमुख

प्रा. दिपक धांडे (व्यावसायीक विभाग)

प्रा. भागवत बखाल (व्यावसायीक विभाग)

अजिंठा शिक्षण संस्था संचलित

पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय, शिवाजीनगर, औरंगाबाद

वार्षिक अंकास हार्दिक शुभेच्छा!

- महाराष्ट्रातील विविध विद्यापीठांच्या क्रमिक व संदर्भ पुस्तकांचे प्रकाशन.
- ISBN सह स्पर्धा परीक्षा, संशोधनात्मक, संदर्भ पुस्तकांचे प्रकाशन.
- विविध विषय व इतर प्रकाशकांची पुस्तके एकाच ठिकाणी उपलब्ध.

KP AURANGABAD

कैलाश पब्लिकेशन्स्

प्रकाशक व वितरक

औरंगपूरा, औरंगाबाद - 431001.
संपर्क : 9325214191, 9049316631, 8055555500
Email : kailashpublications@gmail.com

अजिंठा शिक्षण संस्था संचलित

पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय, शिवाजीनगर, औरंगाबाद

वार्षिक अंकास हार्दिक शुभेच्छा!

आनंद प्रकाशन

शरद हातोटे : 9970148704

जयसिंगपुरा, औरंगाबाद (म.हा.) फोन : ०२४०-२४००३७१

Email : anandprakashan7@gmail.com

अजिंठा शिक्षण संस्था संचलित

पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय, शिवाजीनगर, औरंगाबाद

वार्षिक अंकास हार्दिक शुभेच्छा!

प्रा. सुनिल मगरे
संस्थापक - सचिव मुप्टा

डॉ. संभाजी वाघमारे
विभागीय अध्यक्ष मुप्टा

अजिंठा शिक्षण संस्था संचलित

पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय, शिवाजीनगर, औरंगाबाद

वार्षिक अंकास हार्दिक शुभेच्छा!

AJANTA PRAKASHAN

ISO 9001 : 2008 QMS / ISBN / ISSN

- Peer Reviewed Refereed UGC - Approved Listed Journals with Impact Factor (ISSN)
- ISBN books
- C.A.S. (Carrier Advancement Scheme), Assit. Prof. (Stage-1 / Stage-2 / Stage-3 / Stage-4 / Stage-5), Guidance and support for API score

Contact Us

Assit. Prof. Vinay S. Hatole Jaisingpura, Near University Gate, Aurangabad (M.S.) Pin. 431004.
Phone No. : (0240) 2400877
9579260877, 8390984760
9822620877
ajanta3535@gmail.com
www.ajantaprakashan.com

An International Multidisciplinary Research Journals

AJANTA
ISSN - 2277 - 5730
Journal No. - 40776
Previous Evaluation SJIF (www.sjifactor.com)
2012 - 0.645
2013 - 0.703
2014 - 0.878
2015 - 3.378
2016 - 4.205
Peer Reviewed Referred & UGC Listed Journals
2017 - 5.2
2018 - 5.505
2019 - 6.399
2020 - 6.306
Jan. to March, April to June, July to Sep., Oct. to Dec.
(QUARTERLY JOURNAL)

GENIUS
ISSN - 2279 - 0489
Journal No. - 47100
Previous Evaluation SJIF (www.sjifactor.com)
2012 - 0.512
2013 - 0.635
2014 - 0.842
2015 - 3.504
2016 - 4.248
Peer Reviewed Referred & UGC Listed Journals
2017 - 4.954
2018 - 5.97
2019 - 6.631
2020 - 6.538
February-July, August-January
(HALF YEARLY JOURNAL)

IDEAL
ISSN - 2319 - 359X
Journal No. 47026
Previous Evaluation SJIF (www.sjifactor.com)
2012 - 0.601
2013 - 0.648
2014 - 0.850
2015 - 3.522
2016 - 4.08
Peer Reviewed Referred & UGC Listed Journals
2017 - 4.988
2018 - 6.112
2019 - 6.601
2020 - 6.008
March-August, September-February
(HALF YEARLY JOURNAL)

GALAXY LINK
ISSN - 2319 - 8508
Journal No. 47023
Previous Evaluation SJIF (www.sjifactor.com)
2012 - 0.611
2013 - 0.635
2014 - 0.795
2015 - 3.555
2016 - 4.361
Peer Reviewed Referred & UGC Listed Journals
2017 - 5.252
2018 - 6.256
2019 - 6.571
2020 - 6.495
May-October, November-April
(HALF YEARLY JOURNAL)

ROYAL
ISSN - 2278 - 8158
Journal No. 47037
Previous Evaluation SJIF (www.sjifactor.com)
2012 - 0.612
2013 - 0.762
2014 - 0.864
2015 - 3.524
2016 - 4.42
Peer Reviewed Referred & UGC Listed Journals
2017 - 5.107
2018 - 5.491
2019 - 5.756
2020 - 5.972
June-November, December-May
(HALF YEARLY JOURNAL)

CAME-C
ISSN - 2319-6270
Journal No. 47012
Previous Evaluation SJIF (www.sjifactor.com)
2015 - 3.592
2016 - 4.562
Peer Reviewed Referred & UGC Listed Journals
2017 - 5.191
2018 - 5.887
2019 - 6.577
2020 - 6.547
January-June, July-December
(HALF YEARLY JOURNAL)

PAYMENT MODE
Registration fees Cash/ Account/ Cheque/Demand Draft Drawn in favour and send to "AJANTA PRAKASHAN" Jaisingpura, Near University Gate, Aurangabad (M.S.)
Account Name : Ajanta Prakashan
Account No. : 32856592267 (State Bank of India)
IFS Code : sbin0007919
Branch : Samarth Nagar, Aurangabad.(M.S.)
G Pay पे PhonePe 9579260877 (Vinay Hatole)

Guidelines for Submission Research Paper
Format of Research : Full length paper word limit paper 1500-2000 Words.
Medium : English - Font - Times New Roman, font size 12 Marathi & Hindi font name APS - DV - Priyanka, DVBW-TTSurekh (only ISM-Ver.6) or Kruti Dev 010.
Format of The Paper : M. S. Office
Mail ID : ajanta3535@gmail.com
Please mention your mobile No. and E-mail ID

अजिंठा शिक्षण संस्था संचलित
पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय, शिवाजीनगर, औरंगाबाद
वार्षिक अंकास हार्दिक शुभेच्छा!

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद

महाविद्यालयीन प्राध्यापक संघटना (बामुक्टा)

सचिव
डॉ. फुलचंद सलामपुरे
मो. ९४२१७६७६७६

अध्यक्ष
डॉ. अंकुश कदम
मो. ९४२२०७०१२५

अजिंठा शिक्षण संस्था संचलित
पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय, शिवाजीनगर, औरंगाबाद
वार्षिक अंकास हार्दिक शुभेच्छा!

HOTEL
RANA'S aditya
3rd Branch
Family Garden Restaurant & Bar

Banquet Hall & Garden
Spacious Parking

Wedding | Engagement | Birthday Party | Conferences | Get Together | Kitty Party

Event Space For 1000 People | Beed By Pass Road, Near Surya Lawns, Aurangabad.

9325091219 | 8208663049 | 9011525190 Our Outlets : Usmanpura | Cannaught Place | Beed By Pass

वृक्षारोपण करून विद्यार्थ्यांची वृक्षसंवर्धनबाबत जनजागृती

औरंगाबाद : पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालयात राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग व वनस्पतीशास्त्र विभाग यांच्या वतीने राष्ट्रसंत साहेबे महाराज व संत रविदास महाराज यांच्या जयंतीनिमित्त दि. २२ व २३ ला महाविद्यालयात वृक्षारोपण कार्यक्रम घेण्यात आला. याचेळी वृक्षारोपण करून वृक्षसंवर्धनावर जनजागृती करण्यात आले. याचेळी महाराष्ट्र राज्य खेलो इंडिया, यूथ्थिएर्स सेंटर कॉलेज कार्नर्हे हे वृक्षारोपण कार्यक्रमाला प्रमुख पाहुणे होते. याप्रसंगी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.पंडित नलावडे, उपप्राचार्य डॉ.एस. आर.मंझा यांची प्रमुख उपस्थिती होती. रा.से.यो. विभागाचे कार्यक्रमाधिकारी डॉ. स्नेल औताडे व प्रा. विक्रम घुलेकर यांनी आयोजन केले. तसेच वार्डेकी मोहिनी जयस्वाल, निकिता सेलवळ, तौफिक शेख, आकाश रूपूर, अक्षुल सेख, अंकिता सोनवने आदी उपस्थित होते. तसेच रावेकी डॉ. एल. पू. गेवाम, डॉ. संघमी वाघमारे, राजू तुपे, डॉ. हेमकांत कांबळकर, प्रा. सर्जेराव बनसोडे, डॉ. पांडुरंग हाके, डॉ. प्रवीण देशमुख, प्रा. विजयी सिरसाट, प्रा. गोविंद फड, प्रा. भगवान गेगल, डॉ.ज्योती पाटील, प्रा. भगवत मखाल, प्रा. रामहरी लोंढरे, डॉ. विनय हंगे, राजू गोरे आदी प्राध्यापक, शिक्षक विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

वृक्षारोपण करून विद्यार्थ्यांची वृक्षसंवर्धनबाबत जनजागृती

साजवार्ता Feb 27, 2022

समय की जरूरत है जल संरक्षण व वृक्ष संवर्धन

» तहसील के परदरी में सात दिवसीय शिविर में बोले काले

औरंगाबाद। अर्जेठा शिक्षा संस्था के सचिव प्रकाश काले ने कहा कि जल संरक्षण और वृक्ष संवर्धन यह समय की जरूरत है। यही बीज लेकर पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय का राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग सात दिन तक शिविर का आयोजन कर रहा है। आज के दौर में पानी को सुरक्षित संग्रहण और कम से कम इस्तेमाल करना आवश्यक है। पानी पेंने के लिए, खेती, घरेलू व्यवस्था के लिए, उद्योग, विभिन्न परियोजनाओं को निर्माण कार्य से अनेकों

पर्यावरणीय संतुलन बनाए रखते हैं पौधे - काले ने कहा कि जल संरक्षण और वृक्ष संवर्धन में सुधार की बड़ी आवश्यकता है तथा तुलजापुर महाराज ने अपने अभंग के जरिए पेड़ की अहमियत से

आधुनिक भारत के निर्माण में योगदान दें युवा

परदरी में आयोजित सात दिवसीय विशेष शिविर के समापन पर डॉ. पाटील ने किया आह्वान

निज प्रतिनिधि | औरंगाबाद

उन्नत भारत अभियान के समन्वयक डॉ. टी.आर. पाटील ने कहा कि राष्ट्रीय सेवा योजना (एनएसएस) विभाग के छात्र पढ़ते समय सामाजिक गतिविधियों में भाग लेते हैं। कार्य पूरे देश में महत्वपूर्ण है। इस एनएसएस के जरिए छात्रों के दिमाग और कलाओं को मजबूत किया जाता है। उनका सर्वांगीण विकास भी होता है। डॉ. बाबासाहब आंबेडकर मराठवाड़ा विश्वविद्यालय और संलग्नित महाविद्यालयों के राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग ने राष्ट्रीय और अंतरराष्ट्रीय स्तर पर उल्लेखनीय कार्य किया है। आधुनिक भारत के निर्माण में युवाओं को योगदान देने की जरूरत है।

पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय औरंगाबाद के राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग की ओर से परदरी में आयोजित सात दिवसीय विशेष शिविर के समापन पर वे बतौर प्रमुख अतिथि बोल रहे थे। अध्यक्षता प्रशासकीय अधिकारी डॉ. अशोक नाईकवाड़े ने की। इस अवसर पर प्रभारी प्राचार्य पंडित नलावड़े, उपप्राचार्य एस.आर. मंझा, सरपंच ओंकार राठोड़, उपसरपंच गजानन शेलार, पूर्व सरपंच विकास राठोड़ आदि उपस्थित थे।

डॉ. पाटील ने कहा कि आपदा, कोरोना महामारी के दौरान राष्ट्रीय सेवा योजना के स्वयंसेवकों ने अपना योगदान दिया है। विद्यार्थियों ने महाविद्यालयीन शिक्षा होने के बाद भी समाजसेवा से जुड़े रहना चाहिए, ताकि आपको अपने करियर, व्यवसाय के साथ एक सामाजिक जिम्मेदारी के रूप में योगदान करने में सक्षम होना चाहिए। राष्ट्र निर्माण में युवाओं की भागीदारी बढ़नी चाहिए।

प्रभारी प्राचार्य डॉ. पंडित नलावड़े ने कहा कि विद्यार्थियों ने सुबह उठकर व्यायाम, योग के बाद अभ्यास करें। खेल के लिए अपना समय आरक्षित रखें। राष्ट्रीय सेवा योजना के जरिए अनुशासित बनें। इस अवसर पर स्वयंसेवकों ने विचार रखे। अजय जाधव, सैयद अमन, साक्षी सौंदलीकर, साईनाथ राठोड़, भाग्यश्री डोलस, वैष्णवी वांकले, निकिता सोनटक्के, जानकी गवले, चारुशी भरती, संभाजी जाधव समेत अन्य स्वयंसेवक शामिल हुए। संचालन कार्यक्रमाधिकारी डॉ. रमेश औताड़े ने किया। कार्यक्रमाधिकारी प्र. विक्रम घुलेकर ने आभार माना।

ग्रामीण व शहर दूरी होती है कम

अध्यक्षीय समापन में डॉ. अशोक नाईकवाड़े ने कहा कि महाविद्यालयीन शिक्षा लेते समय एक बेहतरीन इंसान निर्माण करने का कार्य राष्ट्रीय सेवा योजना करता है। ग्रामीण और शहर के बीच की दूरी को कम करके इंसान को जोड़ने का कार्य एनएसएस करता है।

पुरस्कार वितरण समारोह 25 को

औरंगाबाद | उच्च एवं तकनीकी शिक्षा मंत्री उदय सामंत की प्रमुख मौजूदगी में सोमवार, 25 अप्रैल को दोपहर 3 बजे श्रीमती नाथीबाई विश्वविद्यालय के राष्ट्रीय पुरस्कार किया गया जवाहरलाल प्रभारी प्राचार्य को वर्ष प्रशंसा सम्मानित महाविद्यालय खान, से नवाजा में राष्ट्रीय डॉ. आबासाहेब बारे में पंडित उपस्थित रहने की सूचना भी दी है।

सामना

आमदार काळे यांच्या स्थानिक विकास निधीतून सोयगाव येथे पुस्तक वितरण

सोयगाव : आमदार विक्रम काळे यांच्या स्थानिक विकास निधीतून सोयगाव तालुक्यातील खाळेना शिवज्योती शिक्षण प्रसारक मंडळाच्या अध्यक्षा ज्योती काळे यांच्या हस्ते पुस्तकांचे वाटप करण्यात आले. यावेळी प्राचार्य डॉ. राजेश यादव अध्यक्षस्थानी होते. तर अर्जिंठा शिक्षण संस्थेने अध्यक्ष रंगनाथ काळे, प्राचार्य डॉ. गणेश अग्निहोत्री, प्राचार्या डॉ. मीना पाटील, राष्ट्रवादी तालुका अध्यक्ष इंद्रजित खेळके, रवी काळे, अनुराधा पठाडे आदी उपस्थित होते. वाचनाने आम्हाला शौर्य व नीतिमत्ता शिकवली, तसेच संस्काराचे धडे दिले असे मत ज्योती काळे यांनी व्यक्त केले. प्रास्ताविक प्राचार्य डॉ. गणेश अग्निहोत्री, सूत्रसंचालन प्रा. श्रीकृष्ण चरिहार यांनी केले. प्रोफेसर दिलीप बिरुटे यांनी साहित्य व शेती यांचा परस्पर संबंध साहित्यात कसा पडतोने मांडला गेला यासंबंधीची मांडणी केली. आभार डॉ. राजू वंजारे यांनी मानले. कार्यक्रमासाठी उपप्राचार्य डॉ. शिरीष पवार, उपप्राचार्य डॉ. रावसाहेब बारोटे, डॉ. शांतनू चव्हाण, डॉ. विनोद बारोटे, पंकज साबळे, प्रा. दिलीप बोर्डे, उपप्राचार्य प्रकाश परदेशी, प्रा. अखिल सुरडकर आदींनी परिश्रम घेतले.

दैनिक भास्कर Thu, 21 April 2022 https://epaper.bhaskarhir

दो दिवसीय राष्ट्रीय परिषद कल से

निज प्रतिनिधि | औरंगाबाद

भनगे, डॉ. प्रमोद पवार, डॉ. मनोहर पाटील की प्रमुख उपस्थिति रहेगी। यह जानकारी पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय के प्रभारी प्राचार्य पंडित नलावडे ने दी।

उन्होंने बताया को डॉ. बाबास मराठवाड़ा विश्ववि का कुलपति डॉ. श्य मौजूदगी में कार्य होगा। अध्यक्षता करेंगे। इस अवस

अमृतकर, डॉ. पी.डी. देवरे की प्रमुख उपस्थिति रहेगी। दो दिवसीय राष्ट्रीय परिषद में भारत और बदलता अंतरराष्ट्रीय पर्यावरण, भारतीय लोकतंत्र, महाराष्ट्र की छह दशकों की यात्रा विषय पर मान्यवर मार्गदर्शन करेंगे। इसमें डॉ. प्यारेलाल सूर्यवंशी, डॉ. शैलेंद्र देवलाल्कर, डॉ. दत्तात्रय बाबले. डॉ. विलास अशोक रहेगा। र्थियों से अपील र्य डॉ. र्य मीना

कैम्पस इंटरव्यू में 30 विद्यार्थियों का चयन

दैनिक भास्कर Thu, 12 May 2022 https://epaper.bhaskarhindi.com/c/67995165

दैनिक भास्कर Sun, 24 April 2022 https://epaper.bhaskarhindi.com/c/67630408

पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालयात राष्ट्रीय परिषद

सकाळ वृत्तसेवा

औरंगाबाद,ता. २५ : पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय, संत ज्ञानेश्वर महाविद्यालय सोयगाव, के. बाबूरावजी काळे महाविद्यालय अजिंठा व महाराष्ट्र राज्यशास्त्र आणि लोकप्रशासन परिषद यांच्या संयुक्त विद्यमाने भारतीय लोकशाहीचे ७५ वर्ष अनुभव व आव्हाने या विषयावर २५ व २६ एप्रिलला राष्ट्रीय परिषदेचे आयोजन करण्यात आले आहे.

परिषदेचे उद्घाटन केंद्रीय अर्थ राज्यमंत्री डॉ.भागवत कराड यांच्या हस्ते होणार आहे. यावेळी अजिंठा शिक्षण संस्थेचे अध्यक्ष रंगनाथ काळे, डॉ रवींद्र भनगे, महाराष्ट्र राज्यशास्त्र व लोकप्रशासन परिषदेचे अध्यक्ष डॉ. प्रमोद पवार, सचिव डॉ. मनोहर पाटील उपस्थित राहणार आहेत.

पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालयात राष्ट्रीय परिषद

सकाळ वृत्तसेवा

औरंगाबाद, गुरुवार, २८ एप्रिल २०२२

प्रमोद पवार, सचिव डॉ. मनोहर पाटील उपस्थित राहणार आहेत.

दोन दिवसात 'भारत आणि बदलते जागतिक पर्यावरण भारतीय लोकशाही व महाराष्ट्र राज्याची सहा दशकाची वाटचाल' या विषयावर विविध मान्यवर आपले विचार मांडणार आहेत. यामध्ये डॉ. प्यारेलाल सूर्यवंशी डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर, डॉ. दत्तात्रेय बाबळे, डॉ. विलास आवारी, माजी प्राचार्य डॉ. अशोक नाईकवाडे याचा समावेश आहे. या राष्ट्रीय परिषदेसाठी संशोधक, प्राध्यापक, पत्रकार व शिक्षण क्षेत्रातील मान्यवरांनी उपस्थित राहावे असे आवाहन प्रा. प्राचार्य डॉ. पंडित नलावडे, प्राचार्य डॉ. गणेश अग्निहोत्री, प्राचार्या डॉ. मीना पाटील यांनी केले आहे

राज्य शास्त्र एवं लोक प्रशासन परिषद को मिलेगा 4 लाख रुपए का अनुदान

दो दिवसीय राष्ट्रीय परिषद में केंद्रीय वित्त राज्यमंत्री कराड ने किया आह्वहन, बोले : भारतीय संविधान ने देश को एकजुट रखा

निज प्रतिनिधि | औरंगाबाद

केंद्रीय वित्त राज्यमंत्री डॉ. भागवत कराड ने कहा कि विविध दृष्टिकोण के कई देश राजकीयदृष्ट्या अस्थिरता के संकटों का मुकाबला कर रहे हैं, लेकिन भारत आज भी बहुत मजबूत है। इसका एकमात्र कारण भारतीय संविधान है। भारतीय संविधान ने यहां के सभी जाति एवं धर्म को एकधागे रखने का कार्य किया। महाराष्ट्र इन्फोटेक एवं लोकप्रशासन परिषद की संयुक्त सभा से चला तरक्का का अनुदान देने की घोषणा भी उन्होंने की।

पंडित जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय और महाराष्ट्र राज्यशास्त्र एवं लोकप्रशासन परिषद की ओर से 'भारतीय लोकतंत्र के 75 वर्ष : अनुभव और चुनौतियां' विषय पर आयोजित दो दिवसीय राष्ट्रीय परिषद का उद्घाटन सोमवार, 25 अप्रैल को केंद्रीय वित्त राज्यमंत्री डॉ. भागवत कराड के कर-कमलों से होगा। इस अवसर पर अध्यक्षता अजिंठा शिक्षण संस्था के अध्यक्ष रंगनाथ काळे करेंगे। संघ एवं राज्य के सचिव प्रकाश काले, डॉ. प्रमोद पवार, डॉ. मनोहर पाटील, डॉ. प्रशांत अमृतकर, जिला परिषद की पूर्व सदस्य पुष्पा काले, संस्था के सचिव रवींद्र भनगे, डॉ. पी.डी. देवरे उपस्थित रहेंगे। इस अवसर पर उद्घाटन सत्र के पश्चात दो सत्रों में 'लोकतंत्र के 75 वर्ष : चुनौतियां और समाधान' विषय पर परिसंवाद होगा। इसमें डॉ. प्रमोद पवार, डॉ. मनोहर पाटील, डॉ. प्रशांत अमृतकर, जिला परिषद की पूर्व सदस्य पुष्पा काले, संस्था के सचिव रवींद्र भनगे, डॉ. पी.डी. देवरे उपस्थित रहेंगे। इस अवसर पर उद्घाटन सत्र के पश्चात दो सत्रों में 'लोकतंत्र के 75 वर्ष : अनुभव और चुनौतियां